

## Parlamentul României

### PROGRAMUL DE GUVERNARE PENTRU PERIOADA 2001-2004

---

Publicat în Monitorul Oficial,  
Partea I nr. 700 din 28 decembrie  
2000. În vigoare până la 22 mai  
2001.

---

**Material informativ îngrijit de:**



## Hotărârea nr. 39/2000 pentru acordarea încrederii Guvernului

Având în vedere dezbaterile care au avut loc în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului din data de 28 decembrie 2000 asupra Programului de guvernare și întregii liste a Guvernului, prezentate de către domnul Adrian Năstase, candidatul pentru funcția de prim-ministru,

în conformitate cu rezultatul votului consemnat în procesul-verbal din data de 28 decembrie 2000,

în temeiul art. 102 alin. (3) din Constituția României,

Parlamentul României adoptă prezenta hotărâre.

**Articol unic.** - Se acordă încredere Guvernului, în componența prevăzută în anexa nr. 1, pentru realizarea Programului său de guvernare prevăzut în anexa nr. 2.



PREȘEDINTELE CAMEREI  
DEPUTAȚILOR

VALER DORNEANU

PREȘEDINTELE SENATULUI

NICOLAE VĂCĂROIU

București, 28 decembrie 2000.

Nr. 39.

ANEXA Nr. 1

LISTA GUVERNULUI ROMÂNIEI

1.	Adrian Năstase	Prim-ministru
2.	Mircea Geoană	Ministrul afacerilor externe
3.	Hildegard Carola Puwak	Ministrul integrării europene
4.	Mihai Nicolae Tănăsescu	Ministrul finanțelor publice
5.	Rodica Mihaela Stănoiu	Ministrul justiției
6.	Ioan Mircea Pașcu	Ministrul apărării naționale
7.	Ioan Rus	Ministru de interne
8.	Gheorghe Romeo Leonard Cazan	Ministrul dezvoltării și prognozei
9.	Marian Sârbu	Ministrul muncii și solidarității sociale
10.	Dan Ioan Popescu	Ministrul industriei și resurselor
11.	Ilie Sârbu	Ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor
12.	Aurel Constantin Ilie	Ministrul apelor și protecției mediului
13.	Miron Tudor Mitrea	Ministrul lucrărilor publice, transporturilor și locuinței
14.	Matei-Agathon Dan	Ministrul turismului
15.	Silvia Ciornei	Ministru pentru întreprinderile mici și mijlocii și cooperatie
16.	Ecaterina Andronescu	Ministrul educației și cercetării
17.	Răzvan Theodorescu	Ministrul culturii și cultelor
18.	Daniela Bartoș	Ministrul sănătății și familiei
19.	<b>Georgiu Gingăraș</b>	<b>Ministrul tineretului și sportului</b>
20.	Dan Nica	Ministrul comunicațiilor și tehnologiei informației
21.	Octav Cozmâncă	Ministrul administrației publice
22.	Vasile Dîncu	Ministrul informațiilor publice
23.	Petru Șerban Mihăilescu	Ministru pentru coordonarea Secretariatului General al Guvernului
24.	Acsinte Gaspar	Ministru pentru relația cu Parlamentul
25.	Ovidiu Tiberiu Mușetescu	Ministrul Autorității pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului
26.	Vasile Pușcaș	Ministru delegat la Ministerul Integrării Europene - negociator-șef cu Uniunea Europeană
27.	Șerban Constantin Valeca	Ministru delegat la Ministerul Educației și Cercetării - pentru activitatea de cercetare

---

## PROGRAM DE GUVERNARE pe perioada 2001-2004

---

Programul de guvernare pentru perioada 2001-2004 reprezintă ansamblul de acțiuni și măsuri care vizează punerea în aplicare a Ofertei electorale a P.D.S.R. de la alegerile parlamentare și prezidențiale din noiembrie 2000.

Elaborarea prezentului Program de guvernare s-a realizat pornind de la o analiză complexă a situației economice, sociale și politice din România, precum și a contextului european și mondial în care acest program urmează să fie realizat.

Un criteriu determinant în stabilirea obiectivelor și strategiilor guvernamentale a fost cel al concordanței cu cerințele integrării europene și euroatlantice.

Evaluarea obiectivă a ultimilor patru ani relevă că s-a înregistrat un regres economic și o profundă acutizare a crizei în plan social. Eșecul politicilor coaliției ce a condus România în perioada 1996-2000 a subminat încrederea cetățenilor în viitorul țării și a compromis în conștiința opiniei publice reforma, aceasta devenind sinonimă, pentru mulți dintre români, cu sărăcia și șomajul.

Este demn de remarcat că în acest context economic și politic dificil un procent considerabil din electorat a optat pentru o guvernare de tip social-democrat.

Pentru a asigura coerență și eficiență guvernării partidele reunite în Polul Democrat Social din România au hotărât să-și asume, în pofida tuturor riscurilor, responsabilitatea formării unui guvern monocolor minoritar sub conducerea domnului Adrian Năstase.

Programul de guvernare al P.D.S.R. propune o viziune nouă asupra activității Executivului, care se bazează pe o serie de soluții novatoare, dar care iau în considerare sugestii și recomandări ale Uniunii Europene, precum și cerințe ale Fondului Monetar Internațional și ale Băncii Mondiale.

Principiul echilibrului între imperativele economiei de piață și cel al protecției și solidarității sociale este unul dintre fundamentele prezentului Program de guvernare.

Acesta trebuie analizat și evaluat în conexiune directă cu structura Cabinetului și cu nominalizările viitorilor miniștri.

Echipa guvernamentală este, prin ea însăși, un semn al dorinței de înnoire și profesionalizare a demersului politic executiv și aduce, pe lângă competență și moralitate, avantajul unei puternice voințe politice de schimbare a realităților românești și de progres.

Un principiu fundamental de conduită al Guvernului Adrian Năstase este respectarea separației puterilor în stat și acordarea rolului firesc de for legislativ Parlamentului.

Prin modul de concepere a Programului de guvernare și prin modalitățile de punere în practică a acestuia Executivul dorește să sporească stabilitatea și coerența cadrului legislativ, să ofere transparență și predictibilitate deciziilor sale.

**Având în vedere rezultatele evaluărilor situației economice, sociale și politice și consecvent cu prevederile ofertei electorale, Guvernul P.D.S.R. a stabilit pentru următoarea perioadă de guvernare următoarele priorități:**

- relansarea creșterii economice;
- combaterea sărăciei și a șomajului;
- refacerea autorității statului și a instituțiilor sale;
- reducerea birocrăției, combaterea corupției și a criminalității;
- continuarea și accelerarea procesului de integrare în Uniunea Europeană și în NATO.

În locul unor abordări abstracte și al centrării efortului de guvernare pe zona echilibrelor macromonetare Guvernul P.D.S.R. va adopta o viziune pragmatică, deschisă spre economia reală și spre nevoile resimțite, în modul cel mai direct, de către cetățenii țării și, din acest motiv, își propune, ca indicatori de succes ai politicilor sale economice, creșterea reală și durabilă a produsului intern brut și îmbunătățirea semnificativă și generalizată a standardului de viață al cetățenilor României.

Creșterea economică durabilă va fi realizată prin modernizarea industriei, agriculturii, infrastructurii și serviciilor. Educația, învățământul, cercetarea și cultura reprezintă, în viziunea Programului de guvernare, vectori importanți ai strategiei noastre de dezvoltare.

Refacerea încrederii în actul de justiție și în mecanismele de impunere a legalității și ordinii publice va dobândi caracter de urgență pentru viitorul executiv, în vederea asigurării protecției drepturilor și siguranței cetățeanului.

Interesul național, imperativele momentului, riscul ca echilibrul fragil al democrației să cedeze în fața tensiunilor și presiunilor sociale cer responsabilitate politică și coeziune din partea forțelor politice democratice, indiferent de apartenența lor doctrinară, astfel încât să se poată parcurge cât mai repede etapa de instalare a noului Guvern și de trecere la aplicarea de urgență a programului de guvernare propus.

Dificultățile specifice acestei etape, acutizarea unor disfuncționalități specifice perioadei de iarnă, necesitatea de a da în plan extern un răspuns concret și pozitiv privind capacitatea României de a se menține pe drumul democrației și al integrării europene și euroatlantice fac necesară o stare de pace socială și politică de cel puțin un an, timp în care Guvernul P.D.S.R., condus de domnul Adrian Năstase, să poată adopta măsurile de maximă necesitate și care, așa cum s-a dovedit în cadrul consultărilor politice preliminare pentru obținerea votului de investitură în Parlament, reprezintă o bună bază pentru acțiune consensuală pe plan legislativ, precum și la nivelul societății civile și al partenerilor sociali și economici.

Pentru a asigura o bază socială și politică cât mai solidă de susținere a inițiativelor și programelor guvernamentale vom rămâne consecvent adepții unei maniere de lucru

bazate pe dialog politic, social și economic și pe consultarea partenerilor politici și a opiniei publice.

Având conștiința faptului că un program de guvernare este un instrument de lucru și că realitatea impune uneori schimbări de strategie și de ritm, dorim ca atunci când Executivul se va afla în situația de a aduce modificări importante în raport cu prezentul Program de guvernare să consulte Parlamentul și să-și asume răspunderea în fața acestuia și a electoratului pentru respectivele opțiuni.

## CAPITOLUL I

### Starea societății românești după guvernarea din perioada 1996-2000

Alternanța la putere în noiembrie 1996 a fost considerată la acel moment, cu bună-credință, ca premisă favorabilă pentru consolidarea democrației, pentru avansarea României în direcția progresului economic și social. La finalul de mandat al coaliției care a preluat puterea în urma alegerilor de atunci, orice analiză a realităților, cât de sumară și sub orice aspect ar fi făcută, impune recunoașterea faptului că speranțele populației au fost dramatic înșelate.

Realitatea din anii ce au urmat preluării puterii de către coaliția C.D.R.-U.S.D.-U.D.M.R. confirmă, pe de o parte, discrepanța enormă dintre promisiunile electorale și realizarea programelor prezentate Parlamentului și opiniei publice de către guvernele Victor Ciorbea, Radu Vasile și Mugur Isărescu. Pe de altă parte, a devenit tot mai evidentă incapacitatea acestor guverne de a gestiona tranziția și reforma economică și socială.

Măsurile de politică economică și socială promovate în perioada 1997-2000 au avut efecte de o gravitate extremă pentru situația țării, evaluate ca atare de Comisia Europeană, Fondul Monetar Internațional și agențiile de rating.

#### 1.1. Principalele consecințe ale actului de guvernare în perioada 1996-2000 constau în:

- desfășurarea haotică a reformei economice și sociale, lipsită de o concepție coerentă, care să stabilească cu claritate interesele strategice ale dezvoltării și direcțiile de acțiune, în scopul creșterii economice a țării, reducerii decalajelor dintre România și statele dezvoltate, în perspectiva integrării în Uniunea Europeană și în NATO. Deși prioritatea absolută a Parteneriatului de aderare a României la Uniunea Europeană din martie 1998 era elaborarea unei Strategii de dezvoltare economică pe termen mediu, acest lucru nu s-a realizat decât la insistențele repetate ale Comisiei Europene, în martie 2000;
- agravarea crizei economice prin falimentarea unui mare număr de agenți economici (dintre care peste 300 mii întreprinderi mici și mijlocii private),

dezorganizarea agriculturii, neglijarea capitalului autohton, diminuarea drastică a procesului investițional, inflamarea inflației și devalorizarea accentuată a monedei naționale. Politică promovată a fost în contradicție totală cu însăși noțiunea de reformă. Rata negativă de creștere ce caracterizează perioada 1997-2000 printr-un regres economic de aproape 13% a plasat România pe ultimul loc între țările din Europa Centrală și de Est, alături de care dorim să pășim în NATO și în Uniunea Europeană. În aceste condiții aplicarea întocmai a prevederilor referitoare la ritmurile de creștere din "Strategia națională de dezvoltare economică a României pe termen mediu" arată că regresul înregistrat în perioada în care țara a fost administrată de coaliția de dreapta ar putea fi recuperat până la sfârșitul anului 2003;

- ingerințele administrative în mecanismele de funcționare ale economiei de piață, politizarea excesivă a intervenției statului în economie, absența unor priorități temeinic fundamentate în restructurarea ramurilor productive au făcut tot mai dificilă relansarea economică;
- desfășurarea sistematică de acțiuni ilegale de înstrăinare a capitalului de stat, extrem de păgubitoare pentru avuția națională, prin: propunerea unor prețuri de ofertă mai mici decât cele stabilite de piață, selectarea ofertelor în funcție de interesele clientelei politice ale actualei puteri; evitarea sau trucarea licitațiilor, lipsa oricărui control în perioada postprivatizare; interzicerea controlului instituțiilor specializate asupra activității Fondului Proprietății de Stat.

Climatul economic nefavorabil, legislația instabilă și corupția extinsă au alungat din România marii investitori, așa cum arată toate rapoartele instituțiilor europene și mondiale. Dovada este dată de faptul că adevărații investitori străini nu au fost interesați de procesul de privatizare din România, așa cum acesta a fost promovat de guvernele coaliției de dreapta.

În acest context este de evidențiat că, în perioada preelectorală, caracterul ilegal și dăunător interesului național al activității F.P.S. s-a agravat, manifestările ilegale concretizându-se într-un adevărat jaf al economiei;

- sprijinirea de către ultimul Guvern a unor acțiuni frauduloase, prin adoptarea unei serii de acte normative pentru scutirea sau reducerea debitelor curente și a majorărilor de întârziere pe care unele societăți supuse privatizării le aveau către statul român; la aceasta s-au adăugat reeșalonările de datorii pe care Guvernul le-a acordat societăților economice conduse de persoane aparținând clientelei politice;
- abandonarea susținerii agriculturii românești și a intereselor țărănimii prin renunțarea la facilitățile și sprijinul statului acordate producătorilor agricoli, în contradicție cu politicile de subvenții practicate de țările dezvoltate. La aceasta s-a adăugat și practicarea unor politici vamale care au dezavantajat și au descurajat producătorul agricol și din industria alimentară de sprijin și protecție;
- neglijarea rolului capitalului autohton în consolidarea economiei, lipsa de interes și deteriorarea condițiilor în care au funcționat întreprinderile mici și mijlocii, inclusiv prin anularea unor facilități fiscale pentru stimularea și dezvoltarea sectorului

privat; practic, s-a instituit un regim discriminatoriu, investitorii autohtoni fiind înlăturați din competiție pe piața internă a capitalului;

- promovarea unei politici fiscale defectuoase, nestimulative pentru producție și investiții. S-au adoptat măsuri care au amplificat fiscalitatea, în special pe seama împovărării suplimentare a cetățeanului;
- lipsa de preocupare pentru crearea de noi locuri de muncă și pentru combaterea șomajului; măsurile de protecție socială pentru personalul disponibilizat prin lichidarea întreprinderilor s-au redus la acordarea unor plăți compensatorii, lipsind populația de oportunități veridice de recalificare și reconversie profesională;
- prăbușirea gravă a nivelului de trai, sărăcirea populației României atingând cote alarmante. S-a constatat lipsa unei politici coerente și eficiente de protecție socială, în totală contradicție cu promisiunile electorale și cu programele guvernamentale prezentate în Parlamentul țării;

- condițiile de viață ale cetățenilor s-au degradat continuu, majoritatea covârșitoare a populației - muncitori, pensionari, țărani, tineri, intelectuali, salariați bugetari - a trăit cea mai dramatică scădere a nivelului de trai din ultimii 11 ani. Cea mai elocventă dovadă în acest sens sunt raportările Institutului Național de Statistică și Studii Economice, ce atestă scăderea salariului real de la 74,4% în decembrie 1996 la 56,8 % la începutul lunii noiembrie 2000 față de octombrie 1990, timp în care puterea de cumpărare a pensionarilor a scăzut și mai mult, ajungându-se ca în anul 2000 ponderea populației aflate în sărăcie să reprezinte 43% din totalul populației (19,9% în anul 1996);

- situația din sistemul de sănătate s-a degradat în mod constant, atingând "cota de alarmă"; deși la preluarea puterii fosta coalitie a afirmat că sănătatea omului are o semnificație strategică, acțiunile guvernamentale s-au limitat doar la adoptarea unor măsuri de pseudoreformă și chiar de antireformă care au reușit să demonteze, în punctele esențiale, tot ce s-a realizat până în noiembrie 1996;
- procesul investițional susținut din surse bugetare a fost concentrat, în special, pe conservarea și nu pe continuarea și finalizarea obiectivelor de investiții începute și aflate în diferite faze de realizare. Obiectivele noi de investiții au fost practic ignorate cu desăvârșire în unii ani ai perioadei analizate;

- diminuarea dramatică a accesului și cuprinderii tineretului în treptele superioare de instrucție și manifestarea unui dezinteres grav față de promovarea acestuia în societate;

- neacordarea fondurilor strict necesare pentru dezvoltarea cercetării științifice, punând în pericol existența centrelor tradiționale de cercetare, consolidate de-a lungul multor decenii de generații strălucite de cercetători;
- cultura a fost substanțial afectată de lipsa de interes pentru susținerea unor instituții de cultură de importanță națională, precum și a unor publicații de mare prestigiu.



## 1.2. Starea actuală a economiei românești

Starea actuală a economiei românești se caracterizează, în mod sintetic, printr-un sistem instituțional slab structurat, determinat de: incertitudinea drepturilor de proprietate pentru o parte a avuției naționale (active imobiliare destinate privatizării, aflate încă în patrimoniul public; bunuri aflate în litigii comerciale); construcția instituțională încă deficitară pentru asigurarea funcționalității mecanismelor economiei de piață și operaționalitatea redusă a acestora din cauza insuficienței coerenței a cadrului normativ; desfășurarea într-o proporție considerabilă a activității economice pe palierul informal al societății; intervenția, de multe ori discreționară, a autorității publice, supusă deseori intereselor politice conjuncturale.

**În aceste condiții, în funcționarea economiei sunt de remarcate, în principal, următoarele:**

- mulți agenți economici cu capital majoritar de stat sau chiar privatizați urmăresc cu deosebire conservarea locurilor de muncă și creșterea salariilor, fără corespondent în creșteri de producție, productivitate și eficiență; la fel, la unii agenți economici privați scopul maximizării profiturilor pare să fie atins nu prin utilizarea cu randamente superioare a factorilor de producție, cât, mai ales, prin majorarea prețurilor; în totalul agenților economici cei cu performanțe reale sunt minoritari și în continuă scădere;
- deprecierea drastică a capitalului fix și a forței de muncă, limitarea investițiilor și blocarea dinamicii deciziilor pe termen mediu și lung;
- submonetizarea economiei, cu efect negativ asupra funcționării normale a acesteia; sume importante disponibile nu-și găsesc plasament sigur în economia reală, în timp ce aceasta este grav decapitalizată;
- existența unei economii subterane și lipsa unei demarcații precise a acesteia de economia oficială.

## CAPITOLUL II

### Programul de acțiuni pentru depășirea perioadei de iarnă și pregătirea campaniei agricole

Cea mai urgentă problemă este funcționarea în condiții normale a sistemului energetic și aprovizionarea populației cu energie termică în lunile de iarnă.

#### 2.1. Situația existentă a stocurilor la cărbune energetic, păcură și gaze naturale

Analizând producția de energie electrică și termică la nivelul anului 2000, se constată o diminuare considerabilă a acestora, și anume energia electrică se situează la nivelul a 29.250 mii MWh, iar energia termică la nivelul a 24.775 Gcal - ceea ce înseamnă 70%, respectiv 59% din producția anului 1996, la care se adaugă lipsa acută de resurse financiare.

Situația actuală a stocurilor necesare în vederea asigurării producției de energie electrică și termică pe perioada de iarnă, pe surse de combustibil, se prezintă astfel:

## Cărbune energetic

Având în vedere consumul zilnic mediu de circa 100 mii tone și stocul existent de 3.100 mii tone, în condițiile actuale climatice, necesarul este asigurat numai pentru circa 31 de zile, respectiv 50% din stocul optim.

În același timp, termocentralele pe cărbune au dificultăți în alimentare, care se datorează: livrărilor de cărbune care sunt mai mici decât consumul zilnic; disfuncției realităților din transportul de la exploatările miniere la termocentrale; lipsei resurselor financiare, în special la S.C. "Termoelectrica" - S.A. pentru achitarea restanțelor și facturilor curente.

O situație deosebită o reprezintă atât CET Deva, unde stocul asigură o funcționare la parametri normali de 15-20 de zile, cât și CET Iași, care funcționează deja la capacitate redusă, stocul fiind aproape epuizat.

În acest context este de subliniat faptul că prin așa-zisa politică de restructurare a industriei miniere s-a ajuns la situația paradoxală ca pentru această iarnă în loc să exploatăm propriile noastre mine, importăm la un preț total dezavantajos în regim de urgență aproape 300 mii tone cărbune energetic.

## Păcură

Stocul total de păcură la data de 17 decembrie 2000 era de 512,7 mii tone (333,2 mii tone la termocentrale și 179,5 mii tone la OIL TERMINAL).

Consumul realizat în prima jumătate a lunii decembrie a fost de 154,3 mii tone, iar consumul zilnic este de 9,1 mii tone. În aceste condiții stocul asigură 52-56 de zile la nivelul consumului actual. Cantitățile contractate în perioada 17 decembrie 2000-31 ianuarie 2001 (440 mii tone din import și 80 mii tone din țară) sunt condiționate de obținerea creditelor cu garanție guvernamentală, care ar putea asigura finanțarea acestor contracte.

## Gaze naturale

Consumul de gaze naturale la nivelul lunii decembrie 2000 a fost estimat la 2.050 milioane m<sup>3</sup>. Printre principalele categorii de consumatori, și anume agenții economici, instituții,

populație și asimilați se distinge și aici ca având un consum important S.C. "Termoelectrica" - S.A.

Sursele de gaze naturale din intern și import asigură în luna decembrie 2000 circa 1.903 milioane m<sup>3</sup>, existând un deficit cantitativ de 4,7 milioane m<sup>3</sup>/zi. În condițiile unei temperaturi medii pe țară sub 0°C există riscul apariției unor valori critice ale parametrilor funcționali în sistemul național de transport gaze, în special în localitățile situate la extremitățile acestuia (București, Timișoara, Arad, Iași, Botoșani, Dorohoi).

Referitor la cantitățile de gaze înmagazinate în 2000 și destinate consumului sectorului rezidențial (populație și asimilați), acestea au cunoscut o scădere față de 1999 de circa 100 milioane m<sup>3</sup>, procesul de injecție pentru înmagazinare realizându-se integral cu cantități de gaze din producția internă, ceea ce afectează grav balanța de plăți vară-iarnă, din cauza nerealizării importului de gaze pe timpul verii.

## Situația financiară

S.C. "Termoelectrica" - S.A. are de încasat de la consumatorii de energie electrică și termică peste 9.200 miliarde lei pentru livrările de energie electrică și termică, din care 2.600 miliarde lei pentru energia termică. Datoriile acestei societăți către furnizorii de combustibil, inclusiv impozitele și taxele aferente importurilor, se ridică la 12.000 miliarde lei.

Creditele rambursabile angajate sunt în valoare de 5.695 miliarde lei (178 milioane USD, 83 milioane DM, 32 milioane euro), 2.810 miliarde lei cheltuieli colaterale, 176 miliarde lei T.V.A. neachitată, 85 miliarde lei reprezentând păcură luată în contrapartidă din Iran.

Acoperirea cantităților de combustibili necesari în vederea funcționării sistemului energetic național, în perioada decembrie 2000-martie 2001, consum și formare stocuri în condițiile suplimentării de energie electrică produsă de termocentrale (pentru acoperirea efectelor hidroelectricității foarte scăzute și a opririi unității de la CNE Cernavodă în perioada 23-28 decembrie 2000), reprezintă un efort financiar de circa 20 mii miliarde lei.

## 2.2. Acțiuni pentru asigurarea necesarului de combustibili în perioada decembrie 2000-martie 2001

Guvernul va monitoriza cu strictețe activitatea companiilor implicate în asigurarea combustibililor necesari:

### Cărbune energetic

- Livrarea de către unitățile miniere de cărbune energetic (Compania Națională a Lignitului Oltenia - Târgu Jiu, Compania Națională a Huilei Petroșani, S.C. Banat Anina) a următoarelor cantități:
  - 2.409 mii tone - decembrie 2000;

- 2.866 mii tone - ianuarie 2001;
- 2.849 mii tone - februarie 2001;
- 2.998 mii tone - martie 2001.
- Solicitățile lunare ale S.C. "Termoelectrica" - S.A., consumul în termocentrale, producția la unitățile miniere și stocurile rămase pentru termocentrale se prezintă astfel:

- mii tone -

Solicitările Societății Comerciale	2000	2001		
	Decembrie	Ianuarie	Februarie	Martie
"Termoelectrica" - S.A.	2.497	3.061	2.764	3.062
Consum în termocentrale	3.117	3.362	3.196	2.692
Producție la unitățile miniere	2.305	2.633	2.487	2.731
Stoc rămas la termocentrale	2.468	1.973	1.625	1.273

#### În acest cadru se vor asigura:

- Plata zilnică, sub formă de lichidități, a circa 28 miliarde lei către unitățile miniere, datorate de S.C. "Termoelectrica" - S.A., după cum urmează: 17,2 miliarde lei la CNLO Târgu Jiu; 6,4 miliarde lei la CNH Petroșani; 3,5 miliarde lei la S.N.C. Ploiești; 0,8 miliarde lei la S.C. Banat Anina.
- Acoperirea subvenției de circa 58 miliarde lei pe luna decembrie și 185 miliarde lei pe trimestrul I 2001 pentru a se realiza producția minieră la CNH Petroșani, S.N.C. Ploiești și S.C. Banat Anina. Compania Națională a Lignitului Oltenia - Târgu Jiu, principalul producător de cărbune energetic, nu necesită subvenție.
- Încheierea, până cel mai târziu 5 ianuarie 2001, de către S.C. "Termoelectrica" - S.A. cu furnizorii de cărbune energetic de contracte ferme, care să cuprindă cantitățile, calitatea și modalitățile de plată.
- Asigurarea unei livrări ritmice de către C.F.R. "Marfă" a cantităților de cărbune energetic prevăzute, prin utilizarea zilnică a peste 1.250 de vagoane.
- Asigurarea lunară a achiziționării de la S.N.P. "Petrom" - S.A. cu plata prin compensare a unor cantități de motorină fixate prin protocol pentru CNLO Târgu Jiu, S.N.C. Ploiești și CNH Petroșani.
- Creșterea în această perioadă a producției de energie electrică și termică pe cărbune energetic și scăderea corespunzătoare pe păcură și gaze, dat fiind costul ridicat al acestor produse din import.

- Dirijarea importurilor de huiă energetică la CET Iași și CET Suceava și suplimentarea consumului cu păcura necesară în vederea optimizării procesului de ardere.
- Suplimentarea cu huiă energetică și întregirea stocului la CET Deva și creșterea livrărilor de gaze naturale pentru optimizarea procesului de ardere.

## Păcură

Contractarea în cursul lunii decembrie 2000 de către S.C. "Termoelectrica" - S.A. a 45.000 tone păcură pentru anul 2001 cu unitățile S.N.P. "Petrom" - S.A., S.C. "Arpechim" - S.A. Pitești și S.C. "Petrobrazi" - S.A., cu plata la livrare.

Pentru asigurarea importurilor de resurse energetice este necesară încheierea contractelor de împrumut extern cu: ABN Amro Bank (85 milioane USD), Chasse Manhattan, Deutsche Bank (150 milioane euro), Dresener Benson (69 milioane USD), Reiffeisen Bank, Austria (30 milioane USD), CreditAnstalt Austria (20 milioane USD), care să asigure sursele financiare pentru achitarea facturilor de import, diferența până la nivelul necesarului de combustibil (aproximativ 300 milioane USD) urmând să se asigure din încasările de la beneficiari.

### Gaze naturale

În trimestrul I 2001 cererea de gaze naturale pe piața din România este estimată la nivelul de 6.063 milioane m<sup>3</sup>, sursele interne putând asigura în acest interval 4.015 milioane m<sup>3</sup> (66% din cerere), inclusiv gazele din depozitele de înmagazinare subterană.

În trimestrul I 2001 ponderea consumului de gaze naturale al populației și asimilați din producția internă se prezintă astfel:

- milioane m<sup>3</sup> -

	2001		
	Ianuarie	Februarie	Martie
Producție internă	1.428	1.278	1.309
Consum populație + asimilați	850	743	650
Ponderea consumului populație + asimilați în producția internă (%)	60	58	50

Gazele pentru populație nu vor mai primi altă destinație, interzicându-se societăților de distribuție și producătorilor interni comercializarea gazelor din producția internă în cote procentuale discriminatorii; pentru agenții economici, în trimestrul I, cantitatea de gaze naturale din producția internă nu va depăși nivelul de 50% din necesarul de consum al acestora.

În același timp s-a luat în considerare realizarea unui dialog permanent cu sindicatele și patronatele de ramură, în vederea asigurării unui climat corespunzător pentru o bună desfășurare a proceselor de producție.

## 2.3. Pregătirea campaniei agricole de primăvară

### 2.3.1. Măsuri agrotehnice

**Pentru asigurarea efectuării în perioade optime și în condiții agrotehnice corespunzătoare a tuturor lucrărilor agricole din primăvara anului 2001 vor fi întreprinse următoarele măsuri:**

- Pentru culturile agricole, însămânțate în toamna anului 2000, se va verifica în mod concret în teritoriu, până la data de 31 ianuarie 2001, starea de vegetație a suprafețelor de grâu și orz.
- Până la 1 februarie 2001 se va face evaluarea cantităților de semințe din categorii biologice superioare, necesare pentru înființarea culturilor de primăvară și, în funcție de aceasta, vor fi luate măsuri pentru acoperirea eventualelor deficite.
- Până la data de 20 ianuarie 2001 se vor inventaria suprafețele de teren arabil care mai sunt de arat, lucrare ce va continua cu intensitate crescută, astfel încât să fie arată o suprafață cât mai mare în "ferestrele" din iarnă.
- În perioada imediat următoare echipe de specialiști, împreună cu deținătorii de terenuri agricole, vor proceda la verificarea situației amenajărilor pentru irigații, urmată de intensificarea lucrărilor de reparații, în vederea punerii în funcțiune, până la data de 15 martie 2001, a unei suprafețe de minimum 500 mii hectare.
- Specialiștii agricoli de la nivelul centrelor comunale, împreună cu producătorii agricoli vor urmări permanent evoluția stării de vegetație a culturilor și, după caz, vor întreprinde măsuri de prevenire și combatere a bolilor și dăunătorilor, în vederea reducerii la minimum a pierderilor.

### 2.3.2. Susținerea de către stat a campaniei agricole (2001)

**Pentru realizarea lucrărilor agricole din primăvara anului 2001, în condiții agrotehnice corespunzătoare, Guvernul va lua următoarele măsuri:**

- Acordarea direct către producătorii agricoli a unui sprijin financiar de un milion lei din bugetul de stat pentru fiecare hectar de teren arabil cultivat, precum și pentru plantațiile de vii și pomi și pentru serele de legume. Această sumă va fi acordată producătorilor agricoli numai pentru achiziții de motorină, îngrășăminte chimice, pesticide și pentru achitarea prestării unor lucrări agricole.
- Asigurarea pentru campania agricolă de primăvară de credite cu dobândă subvenționată destinate producătorilor agricoli, însumând circa 2.500 miliarde lei.

- Suportarea de la bugetul de stat a 50% din contravaloarea semințelor cu valoare biologică ridicată, în vederea asigurării unui fond biologic superior.
- Sprijinirea crescătorilor de animale prin suportarea de la bugetul de stat a unei părți din costul animalelor de producție și reproducție, în vederea urgentării redresării situației grele din sectorul zootehnic.
- Efectuarea de lucrări de reîmpădurire și reconstrucție ecologică pe terenurile de pe care s-a recoltat masa lemnoasă sau care au fost despădurite, în suprafață totală de peste 7.000 ha.
- Livrarea către populație a 300 mii m<sup>3</sup> lemn pentru foc.

## CAPITOLUL III

### Relansarea economiei naționale

Programul de guvernare pornește de la opțiunea larg manifestată la nivel politic și pe plan social - pentru integrarea României în structurile euroatlantice și în Uniunea Europeană, și ia în considerare scenariul restructurant din "Strategia națională de dezvoltare economică a României pe termen mediu", transmisă în luna martie 2000 la Comisia Europeană și considerată de partidele politice semnatare ca "o platformă comună de acțiune a tuturor forțelor politice și sociale pentru promovarea interesului național, propășirea țării și asigurarea bunăstării cetățenilor săi, în contextul unei largi deschideri internaționale".

#### 3.1. Opțiuni strategice

Opțiunile "Strategiei" se regăsesc în Programul de guvernare pe perioada 2001-2004, prin care se creează condiții pentru:

- Asigurarea creșterii economice bazate pe sporirea ratei investițiilor prin participarea semnificativă a capitalului național și prin atragerea resurselor externe, mai ales sub formă de investiții directe, astfel încât pe perioada 2001-2004 să se asigure un ritm mediu anual de creștere a produsului intern brut de 4,5-6%.
- Realizarea unei macrostabilizări consolidate prin asigurarea unor progrese semnificative în cadrul reformei structurale și în domeniul disciplinei financiare, obținerea unor deficite bugetare suportabile, dezvoltarea pieței interne, stimularea producției autohtone, accelerarea procesului de privatizare în condiții de eficiență și transparență, sprijinindu-se întreprinderile mici și mijlocii, gestionarea corespunzătoare a datoriei publice și deficitului contului curent, astfel încât să se asigure reducerea treptată a inflației, care la nivelul anului 2004 să poată fi exprimată printr-o singură cifră.

- Îmbunătățirea substanțială a mediului de afaceri, în principal, pe baza asigurării unui cadru economico-financiar și legal corespunzător, prin:
  - dezvoltarea competiției de piață, inclusiv prin reducerea sferei de acțiune a monopolurilor;
  - calmarea inflației în vederea reducerii costului creditului și a recapitalizării societăților comerciale;
  - continuarea procesului de liberalizare a prețurilor și de combatere a inflației speculative;
  - extinderea și diversificarea instrumentelor bancare, reducerea dobânzii reale, întărirea disciplinei financiare și reducerea blocajului financiar;
  - revizuirea și simplificarea sistemului de impozite și de colectare a acestora, în sensul stimulării muncii, economisirii și investițiilor;
  - combaterea evazionismului (fiscal, vamal etc.), stoparea ieșirii ilegale a capitalului din țară și sporirea veniturilor bugetului de stat, în condițiile reducerii fiscalității;
  - creșterea ratei economisirii și a încrederii în investirea banilor prin practicarea unor dobânzi și rate de schimb valutar, corelate în mod transparent și previzibil cu inflația, și monitorizarea riscului instituțiilor financiar-monetare cu activități în domeniul investițiilor;
  - stimularea investițiilor de capital românesc și străine prin reducerea fiscalității pentru profitul investit și prin alte facilități pentru cei care investesc pentru dezvoltarea economică și crearea de noi locuri de muncă;
  - creșterea fluxului de capital străin și a colaborării economice internaționale, sprijinite prin definirea, la nivelul subsectoarelor economice, a unor pachete de oferte complete de investiții confirmate ca prioritare de către instituțiile guvernamentale și elaborate în limbajul economic familiar investitorilor străini;
  - participarea statului la investiții de capital care asigură formarea noii structuri economice, competitivă și în concordanță cu cerințele pieței și ale integrării europene, cu eventuala vânzare a participației respective după realizarea parametrilor proiectați;
  - reorganizarea cadrului relațional al activităților de cercetare-dezvoltare, corespunzător celui din țările Uniunii Europene, astfel încât să susțină și să stimuleze inovarea de produs și tehnologică pentru a evita migrarea specialiștilor;
  - elaborarea Programului național de cercetare care să definească tematicile prioritare și potențialii beneficiari, cooperarea cu instituții de specialitate din Uniunea Europeană în cadrul programelor europene și al programelor bilaterale, modalitățile de finanțare;
  - dezvoltarea capacității de absorbție a inovării în mediul economic prin formarea de parteneriate între cercetători și beneficiari, care să asigure o piață previzibilă pentru produsele cercetării; dezvoltarea logisticii și a serviciilor-suport pentru creșterea capacității de informare, de difuzare a cunoștințelor științifice și tehnologice, de marketing pe piața cercetării etc.; asigurarea finanțării lucrărilor de cercetare care au piața asigurată și recuperarea ulterioară din comercializarea rezultatelor cercetării;
  - armonizarea legislației și reglementărilor din domeniul economic cu cele din Uniunea Europeană și acreditarea internațională a instituțiilor și agenților economici cu activități de verificare, control și certificare a îndeplinirii reglementărilor;
  - adoptarea unor structuri organizatorice de succes din economia de piață (holdinguri, corporații, asocieri) cu respectarea reglementărilor Uniunii Europene și menținerea capacității concurențiale care să permită creșterea competitivității pe plan extern și intern;



- crearea de noi locuri de muncă, formarea unei noi piețe a muncii, reducerea costurilor sociale ale restructurării și accelerarea acesteia prin creșterea mobilității forței de muncă;
  - transformarea actualului sistem de instituții de pregătire profesională și completarea lui cu componente necesare în vederea prevederii și efectuării reorientării profesionale și pregătirii din timp a forței de muncă pentru activități care utilizează noi tehnologii și solicită creativitate, inovare etc., asigurând o calificare eficientă a resurselor umane;
  - dezvoltarea sistemului de pregătire pentru ridicarea nivelului culturii manageriale în economie și adaptarea la cerințele actuale și de perspectivă din țările Uniunii Europene;
  - reprezentarea și funcționarea corespunzătoare în plan regional a instituțiilor guvernamentale economice pentru a asigura servicii suport întreprinzătorilor locali în dezvoltarea de activități industriale.
- Promovarea unor politici coerente, compatibile cu mecanismele Uniunii Europene, vizând restructurarea selectivă a economiei, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii fizice, științifice și sociale, revitalizarea și re tehnologizarea industriilor cu potențial competitiv, construirea unei agriculturi întemeiate pe exploatații de dimensiuni optime, sprijinirea activităților bazate pe tehnologia informației și crearea unui mediu prielnic pentru extinderea și dezvoltarea turismului, diversificarea serviciilor financiare, a sectorului terțiar, în general.

În acest cadru se va urmări totodată modernizarea și dezvoltarea serviciilor de utilitate publică, astfel încât acestea să răspundă cât mai bine nevoilor cetățenilor și economiei naționale, asigurându-se treptat apropierea de standardele țărilor membre ale Uniunii Europene; elaborarea și asumarea unui program pe termen lung pentru eliminarea riscurilor de accidente ecologice și reducerea continuă a nivelurilor de poluare a mediului înconjurător.

## 3.2. Politica macroeconomică

### 3.2.1. Politica financiară

**Politica financiară, cu cele două componente ale sale - politica fiscală și politica bugetară - va urmări asigurarea dezvoltării economico-sociale durabile și îmbunătățirea raportului cerere-ofertă prin acțiunea concomitentă asupra:**

- stimulării creșterii ofertei interne de bunuri și servicii;
- restructurării cererii agregate din economie, prin reducerea acesteia în unele sectoare și sporirea cererii în domeniile investițiilor și exporturilor, cu efecte pozitive asupra creșterii cererii de consum a populației.

Totodată politica financiară va contribui în mod substanțial la reducerea continuă a ratei inflației și la menținerea în limite finanțabile a deficitului contului curent al balanței de plăți.

Guvernul va promova o politică financiară moderat-selectivă în scopul stimulării sectoarelor cu potențial de competitivitate internă și externă, al atragerii investițiilor străine și creditelor externe, precum și al utilizării în mod eficient a fondurilor publice.

Totodată, Guvernul, împreună cu Banca Națională a României, va promova, cu deschidere și seriozitate, un dialog permanent cu instituțiile financiare internaționale (F.M.I., B.I.R.D., U.E., B.E.R.D., B.E.I.), în vederea stabilirii unui parteneriat real și al unui climat de încredere.

## Politica fiscală

Politica fiscală va urmări accelerarea și aprofundarea în mod coerent a reformei în acest domeniu, ceea ce se va concretiza în reducerea gradului de fiscalitate atât prin desființarea contribuțiilor la unele fonduri speciale, cât și prin reșezarea sarcinii fiscale și a raportului dintre impozitele directe și indirecte, în vederea stimulării muncii, economisirii, investițiilor, întreprinderilor mici și mijlocii și a exporturilor, prin:

- scutirea integrală de la plata taxelor vamale și a taxei pe valoarea adăugată pentru importul de utilaje și echipamente, materii prime și materiale destinate modernizării întreprinderilor mici și mijlocii;
- eliminarea impozitării cu 10% a profitului net utilizat de către agenții economici pentru creșterea capitalului social;
- reducerea impozitului pe profit pentru societăți comerciale din sectoare industriale cu larg impact asupra dezvoltării procesului de industrializare a materiilor prime autohtone;
- revizuirea tranșelor și cotelor de impozitare a veniturilor bănești ale populației atât pentru stimularea procesului de muncă, în scopul creșterii și consolidării clasei de mijloc, cât și în vederea sporirii puterii de cumpărare a persoanelor cu venituri reduse, îndeosebi în prima etapă de guvernare;
- acordarea unor deduceri personale la impozitul pe venitul global al populației pentru cheltuieli destinate construirii, extinderii și modernizării locuințelor deținute în proprietate prin utilizarea materialelor autohtone;
- scutirea de la plata impozitului agricol, prevăzut a se aplica începând cu anul 2001, pentru proprietarii de teren arabil sau echivalent arabil până la 10 hectare;
- diferențierea impozitelor plătite de populație pentru clădiri și terenurile aferente acestora, prin reducerea impozitelor pentru posesorii unei singure locuințe și aplicarea unor cote progresive pentru posesorii mai multor locuințe;
- aplicarea unei cote reduse cu până la 9% la taxa pe valoarea adăugată pentru: pâine și lapte de consum, energie electrică, gaze naturale, lemne de foc, cărbuni pentru populație și medicamente de uz uman din producția internă, compensate de la buget, concomitent cu majorarea T.V.A. la unele produse, respectiv cele de lux și care nu sunt de strictă necesitate pentru populație;
- revizuirea sistemului de accize în vederea creșterii randamentului fiscal și a eficienței administrării acestei taxe de consumație;

- reorganizarea sistemului jocurilor de noroc și alocarea integrală a sumelor reprezentând profitul companiei de profil a statului în vederea finanțării construcției de locuințe sociale pentru tineret și de săli de sport;
- îmbunătățirea organizării și stimulării aparatului fiscal la nivel central și local în scopul reducerii evaziunii fiscale și a contrabandei;
- stoparea acordării în mod arbitrar de scutiri și reduceri la plata impozitelor și taxelor, ceea ce va permite manifestarea unei concurențe loiale, îmbunătățirea mediului de afaceri autohton și creșterea atractivității acestuia pentru investitori;
- întărirea disciplinei financiare atât prin stimularea achitării la timp și în cuantumul legal a obligațiilor bugetare ale agenților economici, cât și prin sancționarea fermă a contribuabililor rău-platnici;
- creșterea transparenței și solicitudinii administrației fiscale față de contribuabili prin simplificarea procedurii și documentației de impunere, precum și a îmbunătățirii informării contribuabililor.

## Politica bugetară

În acest domeniu al politicii financiare Guvernul își va concentra acțiunile pentru creșterea substanțială a eficienței și transparenței cheltuielilor bugetare atât ca efect al alocării resurselor publice pe bază de proiecte și programe având la bază criteriile de performanță concrete, cât și prin stabilirea unui sistem coerent de priorități în cadrul acestora.

Totodată politica de achiziții publice va contribui la stimularea ofertei interne de bunuri și servicii.

Aceste coordonate ale politicii bugetare se vor concretiza prin următoarele acțiuni:

- acordarea de subvenții și prime pentru stimularea agriculturii pe baza unui sistem coerent care să aibă în vedere performanțele economice obținute și practicile utilizate în cadrul Uniunii Europene;
- sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii pe baza unui fond de garantare ce se va constitui cu această destinație;
- reducerea cheltuielilor publice, prin stabilirea unor norme privind cheltuielile de personal, materiale și dotările instituțiilor publice centrale și locale;
- sprijinirea dezvoltării economice a unor județe cu o situație deosebit de grea;
- restructurarea datoriei publice interne, în scopul reducerii serviciului aferent acesteia, prin recuperarea imediată a creanțelor statului la niveluri cât mai apropiate de valoarea lor nominală, actualizată la zi. În acest context se va îmbunătăți legislația de profil atât în direcția accelerării procedurilor juridice în domeniu, cât și în ceea ce privește competențele și obligațiile Agenției de Valorificare a Activelor Bancare;

- pentru anul 2001, având în vedere cheltuielile bugetare angajate de Guvernul Isărescu în campania electorală și ulterior acesteia până la expirarea mandatului, se va avea în vedere un deficit al bugetului general consolidat în jur de 4% din PIB, care va fi finanțat din surse neinflaționiste. Începând cu anul 2002 politica financiară va asigura realizarea unui "deficit bugetar în jurul a 3% din PIB", potrivit "Strategiei naționale de dezvoltare economică a României pe termen mediu".

### 3.2.2. Politica monetară și a cursului de schimb

Obiectivul fundamental al politicii monetare va trebui să fie cel al susținerii creșterii economice durabile în condițiile reducerii ratei inflației până la un nivel de sub 10% în anul 2004.

Totodată, pe fondul unei politici monetare prudente, se va urmări remonetizarea economiei naționale prin metode neinflaționiste.

În aceste condiții cursul de schimb al monedei naționale va continua să fie determinat de raportul cerere-ofertă de pe piața valutară, iar dinamica acestuia va înregistra, în scopul menținerii competitivității exporturilor românești și al asigurării echilibrului extern, o depreciere care se va situa la cel mult nivelul ratei anuale a inflației.

Creșterea credibilității externe se va realiza prin sporirea rezervei valutare a statului care la finele anului 2004 va fi superioară celei actuale cu circa 2,5-2,8 miliarde dolari, ceea ce va permite îmbunătățirea cotației de risc a țării și extinderea accesului României pe piața privată de capital.

#### Totodată se vor promova acțiuni pentru asigurarea:

- diversificării instrumentelor politicii monetare și compatibilizării lor cu evoluția economiei de piață românești, concomitent cu reducerea utilizării instrumentelor cu caracter preponderent administrativ;
- poziționării Băncii Naționale a României în situația de creditor net al sistemului bancar, cu efecte asupra reducerii ratei dobânzilor pe piața monetară;
- revitalizării creditului intern destinat economiei reale, prin intensificarea activității de intermediere - la nivelul băncilor comerciale - între cei care economisesc și cei care investesc;
- modernizării și întăririi, în concordanță cu standardele europene, a sistemului juridic și instituțional al activității de reglementare prudențială și supraveghere bancară de către Banca Națională a României;
- activizării pieței de capital prin măsuri de stimulare a investitorilor;
- întăririi și modernizării supravegherii pieței de capital și a asigurărilor, prin racordarea instituțiilor și a instrumentelor specifice acestei activități la practicile din Uniunea Europeană.

### **3.3. Îmbunătățirea mediului de afaceri prin ajustare structurală, privatizare și stimularea întreprinderilor mici și mijlocii, atragerea investițiilor străine și creșterea exporturilor**

#### **3.3.1. Restructurarea și modernizarea industriei și a sectorului energetic**

Procesul de ajustare sectorială va cuprinde, pe de o parte, modernizarea și dezvoltarea agenților economici cu potențial de competitivitate și, pe de altă parte, reorientarea, redimensionarea, închiderea parțială sau falimentarea unor unități de producție fără desfacere la intern și la export - acțiuni ce vor fi precedate de rezolvarea problemelor sociale.

Ajustarea structurală se va realiza pe fondul accelerării privatizării, pentru crearea unei structuri de proprietate care să susțină creșterea competitivității și adaptarea ofertei la cerințele pieței interne și externe, ținând seama, totodată, de obligațiile pe care Guvernul și le asumă în cadrul relațiilor cu organismele internaționale.

Acțiunile de ajustare structurală vor urmări, în mod prioritar, sporirea productivității, eficienței și calității produselor și serviciilor, asigurarea unei structuri de producție compatibilă cu cele din țările Uniunii Europene, astfel încât să se realizeze o reducere substanțială a costurilor sociale ale reformei în domeniul sectorial.

Punerea în aplicare a politicii industriale a P.D.S.R. va soluționa aspectele negative menționate în Raportul Comisiei Europene, în sectorul orientării acestui sector spre piață, în condiții de predictibilitate, astfel încât agenții economici să poată acționa în cadrul mecanismelor specifice unei economii de piață funcționale și pe baza unor reguli armonizate cu practica internațională și îndeosebi cu cea europeană.

**Acțiunile programate pentru restructurare și modernizare iau în considerare cadrul economic extern și intern caracterizat în principal prin:**

- globalizarea piețelor și concentrarea capitalului spre activități la nivel mondial;
- accelerarea schimbării în activitatea industriei, determinată de progresul tehnologic, impactul informației, integrarea României în structurile economice ale Uniunii Europene.

Prin dimensiunea pieței interne și a potențialului de resurse disponibile România se situează între țările europene de dimensiuni medii în care se justifică un profil complex, cu condiția realizării de produse și servicii competitive.

Pentru realizarea obiectivelor de politică industrială un element esențial îl reprezintă dezvoltarea sectorului privat și asigurarea funcționării normale a mecanismelor de piață, care să contribuie la refacerea echilibrului economic intra și extrasectorial.

## Principalele căi prin care se va realiza, pe termen mediu, preponderența proprietății private în industrie sunt:

- continuarea procesului de privatizare a societăților comerciale din industrie prin atragerea de investitori români și străini care demonstrează un real potențial financiar de piață și de cercetare-dezvoltare în sectorul respectiv și care prezintă garanții în realizarea de investiții importante în perioada postprivatizare;
- finalizarea privatizării celor 64 de mari societăți comerciale prevăzute în Programul P.S.A.L.;
- întărirea disciplinei legislative în domeniul concurenței, astfel încât aceasta să se poată manifesta în condiții specifice unei economii de piață, iar unitățile industriale să poată să-și dezvolte activitățile într-un climat favorabil creșterii capacității de a face față competiției, atât pe piața internă, cât și pe plan internațional;
- dezvoltarea mai accelerată a serviciilor industriale prin desprinderea acestor activități din societățile și companiile naționale care realizează produse industriale și specializarea lor sub formă de societăți distincte;
- atragerea investițiilor străine în industrie prin politici stimulative și prin prezentarea convingătoare din punct de vedere economic a priorităților privind dezvoltarea cooperării sub diferite forme cu firme de prestigiu în domeniu. În acest scop sunt prevăzute măsuri care să conducă la reducerea birocrăției și a verigilor pe care le parcurge în prezent un investitor, asigurându-se totodată stabilitatea și predictibilitatea legislației în domeniu. Efectele aplicării acestor măsuri vor consta în remodelarea capacității și structurii industriale, modificarea structurii ofertei de export românesc și stimularea cooperării în cadrul unui climat concurențial sănătos cu parteneri potențiali din țările dezvoltate, prin luarea în considerare a condițiilor în care au loc schimburile comerciale cu țările respective;
- intensificarea procesului de restructurare, astfel încât să se asigure creșterea competitivității externe și a productivității interne în raport cu factorii de producție, să sporească participarea la satisfacerea cererii interne și, totodată, la valorificarea oportunităților oferite de diverse acorduri încheiate de România pe plan internațional și care vizează îmbunătățirea condițiilor de acces al produselor românești pe piețele internaționale;
- reconsiderarea drepturilor acționarului minoritar în societățile comerciale, urmărindu-se respectarea interesului economic și financiar al societății respective, în consens cu reglementările internaționale în domeniu;
- stimularea activității în cadrul parcurilor industriale prin corectarea legislației în materie, conform cu practica europeană;
- valorificarea potențialului întreprinderilor mici și mijlocii ca principal generator de locuri de muncă în economie, prin favorizarea accesului acestora la credite evaluate rezonabil pentru capitalul de lucru; energie și transport la prețuri competitive, precum și împrumuturi pentru dezvoltarea leasingului de echipamente și mijloace fixe în special pentru sectoare industriale cu impact asupra dezvoltării producției de industrializare a materiilor prime: industria textilă primară (țesături și

finisaje), industria de prelucrare a maselor plastice, industria de prelucrare a cărnii și laptelui, industria de sucuri, conserve și alte produse alimentare etc.;

- sprijinirea întreprinderilor nou-create și cu precădere a întreprinderilor mici, în vederea amplificării performanței economice, utilizării eficiente a fondurilor nerambursabile și a facilităților din zonele defavorizate.

Un alt obiectiv important al politicii industriale se referă la adoptarea măsurilor capabile să asigure libera circulație a mărfurilor, în contextul satisfacerii acquisului comunitar, în care scop se are în vedere armonizarea integrală cu legislația comunitară în vigoare pentru o serie de produse: aparatură cu gaz, vase sub presiune, aparatură de joasă presiune, metrologie, lifturi, detergenți, produse chimice, jucării etc. În acest context se vor crea condiții de începere a negocierilor cu Uniunea Europeană pentru încheierea acordului privind evaluarea conformității calității produselor, premisă esențială în vederea concretizării liberei circulații a mărfurilor.

În condițiile actuale nu se poate concepe o politică industrială fără asigurarea premiselor necesare trecerii la societatea informațională și conectarea industriei românești la proiectele europene. Pentru aceasta restructurarea industriei și privatizarea acesteia sunt elemente premergătoare importante care trebuie să asigure trecerea la o asemenea societate informațională.

#### În acest context sunt prevăzute o serie de acțiuni capabile să asigure:

- promovarea utilizării tehnologiilor informației și a comunicațiilor în industrie;
- realizarea unei infrastructuri naționale a informației, compatibilă cu cea existentă la nivelul Uniunii Europene;
- dezvoltarea industriei de echipamente și de programe specifice tehnologiei informației și a comunicațiilor.

Având în vedere rolul preponderent al industriei în exporturile românești, se va asigura climatul economic corespunzător în vederea creșterii ponderii produselor cu grad ridicat de prelucrare, recunoscute pe piața Uniunii Europene și mondială (mobilă, confecții din textile românești, încălțăminte, îngurășăminte, nave, mecanică fină etc.), precum și reintroducerea la export a unor produse românești din domeniul exporturilor complexe (echipamente energetice, fabrici și componente din industria cimentului, echipamente pentru industria petrolieră etc.), contribuind și pe această cale la realizarea echilibrului dinamic al balanței comerciale a României.

Pentru atingerea acestor obiective se va acționa pe plan internațional prin negocieri bilaterale, regionale sau multilaterale pentru convenirea de noi facilități vamale, care să conducă la creșterea competitivității comerciale a produselor românești pe piețele externe și la diversificarea piețelor de desfacere a acestora, atât în zona geografică adiacentă României, cât și în alte zone.

În domeniul energiei sunt avute în vedere acțiuni concrete de natură să permită o mai bună pregătire pentru îndeplinirea exigențelor solicitate de acquisul comunitar. În acest scop vor fi întreprinse măsuri privind crearea sistemului de monitorizare a stocurilor de

siguranță, la nivelul standardelor europene, și identificarea resurselor necesare acestora. Totodată se va acționa pentru adoptarea întregii legislații secundare, necesară pentru buna funcționare a A.N.R.E. și a A.N.R.G.N., și încadrarea acestora cu personalul calificat necesar, astfel încât, în cel mai scurt timp, acestea să devină operaționale, în contextul respectării reglementărilor europene în materie. În același timp s-a luat în considerare transpunerea în legislația românească a reglementărilor comunitare privind eficiența energetică și siguranța în domeniul energiei nucleare.

În primul semestru al anului 2001 vor fi puse în funcțiune capacitățile de producție din sectorul termoelectric pentru care s-au realizat importurile tehnologice de modernizare și completare. Se va urmări restructurarea sistemului energetic prin crearea unor complexe energetice integrate, care să cuprindă în sfera lor de activitate atât producerea energiei electrice și termice, cât și a cărbunelui energetic, pornind de la principii economice legate de prețul energiei și de fluidizarea circuitului de plăți.

Privatizarea în sistemul energetic se va realiza atât pentru distribuție, cât și pentru producția de energie, în principal prin majorarea de capital, inclusiv prin cotare la bursă, care are un dublu avantaj, respectiv facilitează capitalizarea societăților și, în al doilea rând, asigură creșterea valorii acțiunilor rămase statului după o perioadă de operare eficientă în sistem privat. La privatizarea distribuitorilor de energie electrică se va urmări împărțirea acestora într-un număr care să permită atingerea așa-numitei "mase critice" minime care să o facă atractivă pentru un investitor. În acest sens se consideră că în România, la actualul nivel de consum de energie electrică de circa 4.500 MW, divizarea trebuie să se facă în 6-8 unități.

În domeniul extracției de gaze și țiței se va urmări privatizarea, în primul rând, a acelor perimetre neexploatate sau care necesită capital pentru reintroducerea în exploatare.

**În afara cadrului legislativ general privind o politică de încurajare a investițiilor străine vor fi avute în vedere, în mod special, pentru sectorul de energie electrică și gaze și alte măsuri, printre care:**

- introducerea principiului "meritului", în mod treptat, care să presupună obligația distribuitorului care cumpără energie pentru consumatorii mici sau mari să o achiziționeze în condiții competitive, indiferent de natura furnizorului;
- accesul terților la magistralele de transport al energiei electrice și conductele magistrale de transport gaze naturale, precum și ale celor de distribuție va fi întărit prin asigurarea principiului liberului acces, având la bază tariful unic, transparent;
- evitarea, sub orice formă, a monopolizării rețelelor și conductelor, care trebuie să rămână deschise tuturor agenților economici;
- întărirea rolului de arbitru neutru al autorităților de supraveghere din domeniul gazului și energiei, care vor acționa în mod transparent către unitățile din sector, indiferent de forma de proprietate.

În cadrul industriei de apărare vor fi continuate preocupările pe linia reorganizării, restructurării și modernizării, în cadrul unei companii naționale, care să cuprindă unități



de cercetare, de producție și de desfacere pentru tehnica de luptă și materiale cu destinație militară. Se va pune accent pe re tehnologizarea și redimensionarea capacităților de producție, conversia unor capacități la producția pentru scopuri civile, dezvoltarea cooperării internaționale în domeniul cercetării-dezvoltării producției. Vor fi urmărite rentabilizarea și privatizarea unor întreprinderi producătoare de tehnică și echipamente militare, fără ca acestea să afecteze capacitățile de producție esențiale pentru securitatea națională și apărarea armată a țării, care vor rămâne, în continuare, în proprietatea statului. Industria de apărare va funcționa pe baza criteriilor operaționale, identificate și solicitate de Statul Major General și de celelalte organe de comandă din cadrul sistemului național de apărare.

### 3.3.2. Relansarea agriculturii

Obiectivul fundamental al programului de guvernare în acest domeniu îl constituie stoparea declinului, redresarea treptată și asigurarea condițiilor pentru relansarea agriculturii, în concordanță cu potențialul natural, economic și uman de care dispune România, în scopul asigurării securității alimentației populației și pentru crearea de disponibilități destinate schimburilor economice internaționale.

**Considerând agricultura o ramură prioritară a economiei naționale, Programul de guvernare are în vedere, în principal, următoarele:**

- accelerarea reformei funciare;
- continuarea procesului de privatizare a societăților comerciale cu capital majoritar de stat (fostele I.A.S.) din agricultură, concomitent cu verificarea legalității privatizărilor anterioare;
- creșterea cantitativă și calitativă a producției agricole vegetale și animale, prin valorificarea potențialului productiv național și prin promovarea unor sisteme de agricultură ecologică, stimulându-se creșterea performanțelor producătorilor agricoli și a competitivității produselor agroalimentare românești pe piața internă și internațională;
- atingerea parametrilor minimali de performanță în domeniul agroalimentar, la nivelul exigențelor și cerințelor integrării în Uniunea Europeană;
- consolidarea și dezvoltarea sectorului privat, prin promovarea unor programe de investiții specifice, eficiente și avantajoase pentru producătorii agricoli;
- dotarea tehnică a agriculturii, în primul rând prin sprijinirea producătorilor agricoli în cumpărarea de tractoare, mașini agricole, utilaje, echipamente, instalații, îngrășăminte chimice, pesticide și produse petroliere, inclusiv cu plata în produse agricole destinate industrializării și exportului;
- dezvoltarea unei piețe concurențiale, reale și stabile, care să asigure venituri corespunzătoare producătorilor agricoli, inclusiv prin politici fiscale direcționate

prioritar pe produse cum sunt: grâul, sfecla de zahăr, floarea-soarelui, soia, laptele de vacă, carnea de pasăre, carnea de porc etc.;

- promovarea unui amplu program de dezvoltare rurală în toate zonele țării: montane, colinare și de câmpie, în cadrul unui concept de dezvoltare rurală privind integrarea economică și socială a satului românesc;
- crearea și modernizarea structurilor agrare, în mod deosebit a factorilor de producție, a instituțiilor publice și a organizațiilor partenariale, precum și a pieței comerciale și financiare;
- asigurarea unui mediu favorabil pentru atragerea în condiții avantajoase a capitalului străin, în vederea susținerii programelor investiționale și de dezvoltare a producției agricole din România; o atenție deosebită va fi acordată implementării proiectelor Programului SAPARD și a altor programe cu finanțare externă.

**Pentru atingerea obiectivelor preconizate Programul de guvernare pentru agricultură este structurat pe trei etape, și anume:**

- campania agricolă din primăvara și vara anului 2001;
- campania agricolă din toamna anului 2001;
- perioada 2002-2004 și în perspectivă.

**În cadrul acestor programe etapizate vor fi întreprinse următoarele măsuri:**

- sprijinirea producătorilor agricoli, cu prioritate a celor ce realizează producție destinată pieței, prin:
  - susținerea de către stat a campaniei de primăvară în anul 2001;
  - susținerea tuturor formelor de exploatație agricolă, indiferent de proprietatea agricolă;
- sprijinirea organizării de exploatații agricole performante, inclusiv prin creșterea dimensiunii acestora, prin asocieri, arendare, concesiuni, vânzare-cumpărare;

- acordarea a câte 0,5 ha teren arabil pentru familiile, cu precădere cele tinere, care nu dețin teren agricol și locuiesc în mediul rural;
- asigurarea unui sprijin special pentru tineretul din mediul rural, în vederea achiziționării de tractoare, mașini agricole și utilaje de prelucrare a produselor agroalimentare, precum și pentru organizarea și dezvoltarea exploatațiilor agricole;

- stimularea organizării și consolidării asociațiilor profesionale ale cultivatorilor de cereale și plante tehnice, ale crescătorilor de bovine, ovine, porcine și păsări, a uniunilor profesionale pe filiere de produs (ulei, zahăr, lapte și produse lactate, carne și produse din carne etc.), a fermelor cooperatiste de procesare și valorificare a produselor agricole etc., prin:
  - stabilirea politicilor, strategiilor și programelor pe filiere de produs;

- menținerea unui echilibru de piață, urmărind constanța ofertei, cu reflectarea directă în nivelul prețurilor;
- dezvoltarea și perfecționarea rețelei piețelor de gros, pentru valorificarea produselor agroalimentare;
  - crearea cadrului favorabil cercetării științifice pentru dezvoltarea durabilă a agriculturii, industriei alimentare și silviculturii și promovarea în practică a rezultatelor acestora, în vederea valorificării raționale a resurselor naturale, a protecției mediului și a obținerii unor producții sporite și competitive prin calitate și costuri;
  - aplicarea programelor pentru îmbunătățirea stării de sănătate a animalelor și asigurarea salubrității produselor animaliere prin:
- măsuri în vederea asanării teritoriului de unele boli majore ale animalelor, inclusiv a celor transmisibile la om;
- acțiuni de supraveghere sanitară veterinară permanentă a efectivelor de animale și a produselor de origine animală;
- măsuri pentru prevenirea pătrunderii în țara noastră a unor boli majore și menținerea protecției teritoriului față de acestea.
  - în vederea irigației în anul 2002 a unei suprafețe de 1 milion hectare și în perioada 2003-2004 a unei suprafețe de circa 2 milioane hectare se vor lua următoarele măsuri:
    - reabilitarea sistemelor de irigații;
    - stabilirea unui preț unitar unic;
    - efectuarea de servicii complete privind aplicarea udărilor și achiziționarea de echipamente de irigație pentru circa 1 milion hectare;
      - reabilitarea lucrărilor de desecare (anual pe circa 200.000 ha), a lucrărilor de combatere a eroziunii solului (anual, pe circa 400.000 ha), precum și a digurilor de la Dunăre și pe râurile interioare (anual, circa 550 km);
      - promovarea de urgență a legislației necesare pentru reducerea efectelor economice ale factorilor de risc natural asupra culturilor agricole și efectivelor de animale, precum și pentru înființarea sistemelor de luptă antigrindină.
      - redefinirea rolului și atribuțiilor Ministerului Agriculturii, Alimentației și Silviculturii, precum și ale instituțiilor publice, centrale și teritoriale pe care le coordonează, urmărindu-se realizarea următoarelor deziderate:
  - crearea unor structuri competitive cu cele din Uniunea Europeană, în măsură să implementeze programele agrare, susținute și din bugetul public, cum sunt: programele SAPARD, PHARE, SPP etc., paralel cu restrângerea rolului de agent economic al statului;
  - creșterea eficienței serviciilor publice în cadrul unui proces de privatizare, concesionare și mandatare a unora dintre acestea, cum sunt: asistența sanitar-veterinară, controlul produselor de origine animală, controlul calității semințelor, acțiune ce se va încheia în anul 2001;
  - redefinirea rolului specialistului agricol în asigurarea consultanței pentru producătorii agricoli, coordonarea programelor agricole și respectarea legislației în domeniu.

### 3.3.3. Modernizarea industriei alimentare

**În vederea prelucrării produselor agricole, asigurării alimentelor pentru hrana populației și realizării de produse pentru export, în Programul de guvernare sunt avute în vedere următoarele obiective principale:**

- accelerarea procesului de privatizare a societăților comerciale cu capital majoritar de stat, susținerea re tehnologizării și modernizării capacităților private și sprijinirea realizării de noi capacități de către întreprinzătorii privați din țară și, în mod deosebit, atragerea investitorilor străini care să asigure realizarea de produse alimentare competitive;
- realizarea concordanței dintre capacitățile industriei alimentare și oferta producției vegetale și animale;
- integrarea activităților pe filiere de produs, pentru: pâine, zahăr, ulei, lapte, carne de porc, carne de pasăre etc.;
- susținerea investițiilor în scopul creșterii performanțelor tehnologice pentru sectoarele care stimulează producția internă de materii prime, cu avantaj comparativ față de cele similare importate, prin acordarea de credite în condiții avantajoase;
- intensificarea și eficientizarea controlului calității și salubrității produselor alimentare, în vederea protecției stării de sănătate a populației;
- stimularea diversificării sortimentelor de produse alimentare, în concordanță cu cerințele consumatorilor, cu deosebire a produselor de panificație, a celor lactate, a preparatelor din carne și din pește, a conservelor de legume și fructe.

### 3.3.4. Dezvoltarea silviculturii

Programul guvernamental acordă o importanță specială dezvoltării silviculturii, având în vedere că pădurea constituie un patrimoniu național, care trebuie conservat și protejat.

Stabilirea obiectivelor pornește de la faptul că pădurea reprezintă o comunitate de viață, cu structură ecosistemică proprie, produce biomasa cu valoare economică excepțională și contribuie în mod esențial la regenerarea aerului, a solului și a apelor.

**Pornind de la realitatea că în România suprafața fondului forestier reprezintă numai 26,7% din suprafața teritoriului național, cu mult sub nivelul mediu european, obiectivele dezvoltării silviculturii în perioada următoare sunt:**

- păstrarea integrității suprafeței pădurilor ca o măsură determinantă pentru viitorul silviculturii, pentru protecția mediului ambiental și pentru dezvoltarea economico-socială a țării;
- conservarea și gestionarea durabilă a pădurilor și a vegetației forestiere, indiferent de regimul de proprietate;

- continuarea reformei în fondul funciar, prin creșterea ritmului retrocedării pădurilor către foștii proprietari (minimum 30% în anul 2001), concomitent cu înființarea structurilor proprii pentru aplicarea regimului silvic și gospodărirea acestor păduri;
- analiza modului în care își desfășoară activitatea firmele-căpușă de exploatare forestiere; stoparea cu fermitate a tăierilor abuzive care aduc importante pagube pădurilor;
- perfecționarea structurilor instituționale, prin adaptarea la noile forme de proprietate a pădurii și promovarea reglementărilor în silvicultură, în concordanță cu necesitățile economiei naționale și cu cerințele reglementărilor din Uniunea Europeană;
- extinderea suprafeței pădurilor și a altor forme de vegetație (peste 100.000 ha în următorii 4 ani), luând în considerare, totodată, planurile de amenajare complexă a teritoriului;
- asigurarea stării de sănătate a pădurilor prin aplicarea unor măsuri complexe de combatere biologică și integrată a dăunătorilor;
- gestionarea durabilă a fondului cinegetic național și a celui piscicol din apele de munte;
- intensificarea procesului de trecere a silviculturii la economia de piață;
- integrarea fondului silvic românesc în structurile forestiere europene și dezvoltarea cooperării internaționale;
- promovarea susținută a educației silvice și a formării conștiinței forestiere a populației;
- creșterea gradului de accesibilizare a fondului forestier prin dezvoltarea rețelei de drumuri forestiere pentru intensificarea tuturor activităților din silvicultură;
- accelerarea ritmului privatizării unor obiective și activități din silvicultură (ateliere de împletituri, păstrăvării, crescătorii de fazani etc.) în condițiile dezvoltării capacităților de producție și creșterii numărului locurilor de muncă.

\*

\*\*

*Măsurile prevăzute în programul de guvernare respectă principiile și orientările referitoare la conservarea și gestionarea durabilă a pădurilor, stabilite de conferințele ministeriale de protecție a mediului din Europa, de la Strasbourg (1990), Helsinki (1993), Lisabona (1998) și la Conferința Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare de la Rio de Janeiro (1992).*

### 3.3.5. Lucrările publice și dezvoltarea construcției de locuințe

**Pentru dezvoltarea durabilă a teritoriului național și relansarea activității în domeniul construcțiilor, cu precădere în domeniul locuințelor, în condiții de eficiență economică și ecologică, pe fondul armonizării cadrului legislativ impus de procesul de integrare europeană, principalele acțiuni pe care Guvernul României le va întreprinde în aceste domenii sunt următoarele:**

- relansarea și încurajarea construcțiilor și îmbunătățirea condițiilor de locuire în România;
- perfecționarea reglementărilor tehnice de proiectare, execuție și utilizare în construcții, în vederea creșterii siguranței și confortului cetățeanului;
- reabilitarea fondului de locuințe existent;
- îmbunătățirea calității vieții la sate;
- încurajarea și stimularea de construcții social-culturale, în special săli de sport pentru tineri;
- definitivarea planurilor de dezvoltare durabilă a teritoriului național și armonizarea cu programele și strategiile de integrare europeană.

#### **Relansarea și încurajarea construcțiilor, îmbunătățirea condițiilor de locuire în România**

Politica Guvernului vizează soluționarea problemelor legate de locuire în condițiile discrepantei dintre puterea de achiziționare redusă a populației, în special a familiilor tinere, în condițiile prețului locuințelor de piață și ale stării de degradare avansată a celor existente. Soluționarea crizei locuinței generată de schimbarea statutului juridic al multor imobile, creșterii explozive a prețului construcțiilor, retragerii statului din activitatea investițională și a degradării avansate a multor imobile, va reintra, ca o prioritate, în preocuparea Guvernului.

#### **Strategia națională a locuinței are la bază:**

- îmbunătățirea relației dintre costul de piață al locuinței și venitul mediu familial;
- accesul la o locuință decentă a celor excluși din coordonatele pieței libere;
- facilitarea procesului investițional privat.

Relansarea construcției de locuințe nu poate fi imaginată decât printr-un proces general de relansare a activității de construcții, având ca rezultat crearea de noi locuri de muncă în special pentru tineri, de promovare a producătorilor autohtoni de materiale de construcții, de diminuare a costului construcțiilor, de întărire a disciplinei în construcții, de încadrare în planul general de dezvoltare durabilă a teritoriului național, de utilizare de către stat a tuturor pârghiilor pe care le are la dispoziția sa pentru sprijinirea, încurajarea și stimularea investițiilor private.

## Programul guvernamental vizează:

- asigurarea nevoilor de locuire în funcție de veniturile pe familie;
- construirea a 38.000 de locuințe destinate închirierii, de diferite tipuri, cu scheme de finanțare diverse, mergând de la investiții private până la programe de locuințe sociale;
- încurajarea schimburilor de proprietate.

## Perfecționarea reglementărilor tehnice de proiectare, execuție și utilizare în construcții, în vederea creșterii siguranței și confortului cetățeanului

În primul an de guvernare se va pune în aplicare un program pentru perfecționarea reglementărilor tehnice de proiectare, execuție și utilizare în construcții, în vederea creșterii siguranței și confortului cetățeanului. Acest program va cuprinde și elaborarea reglementărilor tehnice pentru investigarea și monitorizarea stării construcțiilor existente.

O atenție specială se va acorda revizuirii criteriilor de performanță atât ale cerințelor de calitate, cât și ale reglementărilor tehnice de proiectare și execuție pentru reabilitarea termică a construcțiilor existente, cu precizarea soluțiilor eficiente de intervenție.

Pentru cei care își construiesc case de locuit individuale se vor elabora reglementări tehnice adecvate, în vederea limitării efectelor cutremurelor, inundațiilor, incendiilor etc.

Toate reglementările tehnice vor fi armonizate cu legislația europeană în domeniul construcțiilor.

## Reabilitarea fondului de locuințe existent

În vederea asigurării siguranței și stabilității construcțiilor, cu prioritate a fondului de locuințe existent, se va promova un program de măsuri administrative și fiscale pentru stimularea renovărilor și modernizărilor menite să pună în siguranță exploatarea fondului locativ construit și să crească confortul celui existent, prin proiecte susținute direct sau indirect de către stat; facilitățile fiscale vor acoperi de la 10% până la 50% din costul operațiunilor.

### Îmbunătățirea calității vieții la sate

În vederea înlăturării discrepanțelor dintre sat și oraș vor fi promovate proiecte și programe comune cu administrațiile locale pentru extinderea infrastructurii de drumuri comunale și rețele edilitare. În același timp, pentru accesul neîngrădit la procesul de învățământ al tinerilor din zonele izolate se vor crea programe de transport școlar.

### Încurajarea și stimularea de construcții social-culturale, în special săli de sport pentru tineri

Programul de guvernare cuprinde relansarea rețelelor de așezăminte social-culturale cuprinzând creșe, grădinițe, școli, săli de sport și dotări sanitare, incluse în cadrul noilor investiții imobiliare, în construcții cu funcționalitate integrată, finanțate mixt de la buget și alte surse.

Totodată, în perioada 2001-2004 se prevede construirea a 400 de săli de sport în cadrul instituțiilor de învățământ de toate gradele, la orașe și sate.

### **Definitivarea planurilor de dezvoltare durabilă a teritoriului național și armonizarea cu programele și strategiile de integrare europeană**

Întocmirea Planului național de amenajare a teritoriului, precum și a planurilor urbanistice generale și a regulamentelor locale de urbanism, ca principale instrumente în realizarea dezvoltării economice a localităților, se va încheia în cursul anului 2001. Vor fi respectate principiile dezvoltării spațiale europene, care să susțină politicile de dezvoltare regională. Totodată, vor fi elaborate studiile de dezvoltare regională în zonele transfrontaliere și planurile de amenajare a teritoriului regiunilor, care să fundamenteze planurile de dezvoltare regională.

### **3.3.6. Refacerea infrastructurii și modernizarea transporturilor**

Programul de guvernare urmărește dezvoltarea infrastructurii și a sistemului național de transport, asigurând: afirmarea poziției României ca principala placă turnantă a transporturilor continentale și intercontinentale pe principalele traiecte geografice Vest-Est și Nord-Sud; organizarea rețelelor naționale pentru toate modurile de transport, astfel încât să se asigure o mai bună acoperire a teritoriului, eliminarea zonelor deficitare din punct de vedere al volumului și al calității transportului și satisfacerea mai bună a nevoilor de deplasare a cetățenilor; dezvoltarea transportului intermodal atât în trafic, cât și în zonele de impact cu principalele coridoare europene; asigurarea unei cât mai mari securități în transport și a protecției mediului înconjurător.

#### **În acest cadru se vor avea în vedere:**

- reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurilor de transport (autostrăzi, poduri) pentru îmbunătățirea confortului călătorilor, creșterea siguranței acestora și a eficientizării transportului de marfă, mărirea mobilității populației, concomitent cu alinierea sistemului național de transport la sistemul european;
- extinderea finanțărilor internaționale prin Banca Mondială sau din surse private pentru urgentarea modernizării infrastructurii rutiere, feroviare, portuare și aeroportuare;
- dezvoltarea și modernizarea mijloacelor și instalațiilor de transport în vederea îmbunătățirii calității serviciilor, a siguranței circulației și a securității transporturilor;



- reorganizarea majoră a sistemului de companii și societăți de stat din sistemul feroviar în vederea stopării pierderilor, reducerii subvenției și asigurării unui sistem coerent de coordonare a activității C.F.R.;
- restructurarea majoră a Administrației Naționale a Drumurilor prin externalizarea și privatizarea activităților conexe (reparații, întreținere, semnalizări), asigurarea conducerii coerente a programului de autostrăzi, reconsiderarea clasificării drumurilor, utilizarea eficientă a fondurilor interne și externe și folosirea în mai mare măsură a produselor și utilajelor executate în România;
- restructurarea societăților cu capital de stat din subordinea ministerului în vederea creșterii eficienței, reducerii subvențiilor și pregătirii procesului de privatizare;
- stimularea, încurajarea, consolidarea și liberalizarea pieței interne de transport în sistem concurențial, în special pentru transportul feroviar și aerian;
- asigurarea protecției sociale a populației prin mijloace specifice domeniului;
- sprijinirea capitalului românesc prin promovarea și susținerea investitorilor români la proiectele de investiții în străinătate;
- asigurarea protecției și conservării mediului.

**Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurilor de transport pentru îmbunătățirea confortului călătorilor, creșterea siguranței acestora și a eficientizării transportului de marfă, în vederea alinierii sistemului național de transport la sistemul european prin:**

a) Programe de transport feroviar

- Modernizarea liniei de cale ferată pe coridorul IV - tronson București-Ploiești-Câmpina-Brașov;
- Modernizarea liniei de cale ferată pe coridorul IV - București-Constanța;
- Începerea reabilitării infrastructurii pe tronsonul feroviar Arad-Brașov;
- Reluarea lucrărilor abandonate pe tronsonul Râmnicu Vâlcea-Vâlcele; Berbești-Alunu; Hârlău-Flămânzi; Săueni-Darabani;
- Consolidarea infrastructurilor feroviare în zona Porțile de Fier;
- Modernizarea liniei Curtici-Arad-Alba Iulia-Mediaș-Brașov;
- Reabilitarea și modernizarea metroului București;
- Extinderea metroului pe tronsonul Drumul Taberei-Pantelimon și finalizarea tronsoanelor începute și neterminate.

b) Programe de transport rutier

- Simplificarea sistemului de taxe pentru transportatorii rutieri;
- Sprijinirea transportatorilor rutieri români prin simplificarea sistemului de atribuire a licențelor și autorizațiilor pentru transportul intern și internațional;
- Reabilitarea rețelei de drumuri europene și naționale:
  - Finalizarea lucrărilor de reabilitare a drumurilor naționale cuprinse în etapa a II-a (694 km) și program de siguranță rutieră și dezvoltare instituțională;

- Finalizarea lucrărilor de reabilitare a drumurilor naționale cuprinse în etapa a III-a (334 km);
- Începerea lucrărilor de reabilitare a drumurilor naționale cuprinse în etapa a IV-a (732 km): Cluj-Napoca-Dej-Bistrița-Câmpulung Moldovenesc; Petroșani-Simeria; Lugoj-Timișoara și centurile Timișoarei și Craiovei; Craiova-Drobeta-Turnu Severin-Lugoj.
- Proiect de reabilitare DN 1A, extindere la 4 benzi a centurii municipiului Ploiești și asistență tehnică pentru privatizarea întreținerii;
- Amenajări spre și în punctele de control și de trecere a frontierei (Giurgiu, Vârșand, Bechet, Petea, Cenad);
- Program de reabilitare, construcții autostrăzi și modernizare a infrastructurii situate pe traseele coridoarelor paneuropene IV și IX;
  - Autostrada București-Ploiești-Brașov;
  - Autostrada București-Constanța: Tronsonul București-Fundulea-Lehliu-Fetești-Cernavodă;
  - Variante de ocolire a localităților: Deva, Orăștie, Sebeș, Sibiu, Pitești;
  - Modernizare și extindere la patru benzi a DN5 București-Giurgiu;
  - Autostrada Nădlac-Timișoara-Arad;
  - Pod peste Dunăre în zona Brăila;
  - Centura București Nord;
  - Dezvoltarea programelor de reabilitare a drumurilor județene.

#### c) Programe de transport fluvial și pe căi navigabile interioare

- Lucrări de amenajări hidrotehnice și asigurarea adâncimilor la bara Sulina;
- Reabilitarea căilor și a canalelor navigabile;
- Terminal de containere în Portul Drobeta-Turnu Severin;
- Amenajări de taluzuri înalte și de apărare a malurilor pe canalul Dunăre-Marea Neagră;
- Protecții și consolidări de maluri pe Canalul Poarta Albă-Midia-Năvodari;
- Program de reabilitare și modernizare a infrastructurii situate pe traseul coridorului paneuropean VII (Dunărea);
- Amenajări pentru asigurarea navigabilității pe Dunăre (Călărași-Sulina), inclusiv sistem de semnalizare și măsurători topohidrografice pe Dunăre.

#### d) Programe de transport maritim

- Reabilitarea Portului Constanța și continuarea lucrărilor la digurile de Nord și Sud;
- Prelungirea cu 1 km a digului de larg din Portul Constanța;
- Modernizarea Portului Constanța și construcția stației de alimentare electrică (P IV);
- Terminal de containere în Portul Constanța (mol II S).

#### e) Programe de transport aerian

- Eficientizarea transportului aerian prin aducerea flotei aeriene la standardele internaționale;

- Achiziționarea de noi aeronave (scurt, mediu și lung curier);
- Modernizarea Aeroportului Internațional București-Băneasa;
- Amenajarea de spații comerciale și parcări pentru autoturisme la Aeroportul Internațional București-Otopeni;
- Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni, faza a II-a.

#### f) Pactul de stabilitate

- Sector feroviar: Coridorul IX, Nord-Sud (București - Giurgiu-48,0 km); Coridorul IV, Est-Vest (Curtici-Arad-Deva-Simeria-183,0 km); Coridorul IV, Est-Vest - ramura de sud; (Simeria-Petroșani - 80,0 km; Petroșani-Târgu Jiu - 49,5 km; Târgu Jiu-Turceni-Filiași - 71,0 km; Filiași-Calafat - 93,0 km; Filiași-Craiova - 36,0 km; Craiova-Calafat - 106,0 km);
- Căi navigabile: Coridorul VII, Est-Vest; Îmbunătățirea navigației pe Dunăre, inclusiv protecția mediului.

### **Dezvoltarea și modernizarea mijloacelor și instalațiilor de transport în vederea îmbunătățirii calității serviciilor, siguranței circulației și securității transporturilor în perioada 2001-2004**

#### **Programul de aliniere a sistemului național de transport feroviar la sistemul european urmărește:**

- reabilitarea și achiziționarea din industria românească de locomotive în cooperare cu firme de prestigiu din străinătate;
- modernizarea a 500 vagoane de marfă și a 100 vagoane de călători; modernizarea de stații feroviare majore; asistență pentru comercializare;
- dotarea transportului feroviar de călători cu rame electrice și automotoare (135 buc.);
- realizarea unui sistem computerizat pentru eliberarea de bilete și pentru rezervarea locurilor;
- modernizarea trenurilor de metrou și achiziționarea de rame noi.

#### **Program de aliniere a sistemului național de transport pe Dunăre la sistemul european**

- Modernizarea sistemelor de siguranță a navigației pe Dunăre;
- Sistem de supraveghere și management al traficului de nave la căpităniile Galați, Tulcea și Drobeta-Turnu Severin.

### **Stimularea, încurajarea, consolidarea și liberalizarea pieței interne de transport feroviar în sistem concurențial se vor asigura prin:**

- revizuirea actualei organizări a căii ferate și definirea statutului autorității de reglementare din sectorul de transport feroviar;
- sprijinirea dezvoltării activității operatorilor de transport feroviar privați;
- inițierea privatizării societăților comerciale externalizate din S.N.C.F.R.

### **Asigurarea protecției sociale a populației prin mijloace specifice domeniului**

- Dezvoltarea infrastructurii comunale și crearea transportului rutier specializat pentru elevi în minimum 120 de localități pe an, cu sprijinul consiliilor județene și locale;
- Subvenționarea transportului naval pentru locuitorii din Delta Dunării și a transportului rutier pentru locuitorii din Țara Moșilor.

### **Asigurarea protecției și conservării mediului**

- Diminuarea impactului activității sectorului de transport asupra mediului prin extinderea folosirii autovehiculelor cu emisii tratate și zgomot redus;
- Operarea cu mijloace de transport cu grad scăzut de emisii în vederea reducerii poluării mediului și creșterii atractivității modurilor și mijloacelor de transport cu grade scăzute de poluare;
- Ecologizarea Portului Constanța și a litoralului maritim;
- Efectuarea de lucrări de amenajare (diguri) în vederea protejării litoralului românesc;
- Amenajări și dotări pentru protecția mediului în porturile de pe Dunăre.

### **Adoptarea aquisului comunitar în domeniu, urmărind în principal:**

- asigurarea asistenței tehnice pentru armonizarea reglementărilor și normelor de aplicare a acestora, în concordanță cu prevederile aquisului comunitar;
- alocarea de fonduri pentru construcția instituțională a autorităților de reglementare feroviară, rutieră, aeriană și navală.

## **3.3.7. Comunicații și tehnologia informației**

Obiectivul strategic al Programului de guvernare în domeniul comunicațiilor și tehnologiei informației este crearea premiselor durabile implementării "Societății Informaționale" prin relansarea procesului de privatizare, liberalizare și dezvoltare a sectoarelor respective.

### În acest cadru se vor urmări:

- promovarea și susținerea unei piețe deschise și concurențiale pentru servicii de comunicații și informatică, care să poată asigura prestații de calitate la tarife avantajoase;
- micșorarea decalajului tehnologic și eliminarea decalajului legislativ față de Comunitatea Europeană și mondială prin dezvoltarea de tehnologii și servicii noi, astfel încât consumatorii și operatorii să aibă un tratament omogen, nediscriminatoriu și concurențial;
- dezvoltarea platformelor și tehnologiilor "Internet" pentru edificarea unei economii digitale la nivel național.

### Prin măsurile și acțiunile stabilite se vor garanta:

- accesul cetățeanului la informație și libertatea de exprimare;
- accesul la serviciile de comunicații;
- accesul liber și nediscriminatoriu la serviciile universale de poștă și telecomunicații;
- integrarea cetățeanului în "Societatea Informațională";
- libera circulație a informației.

**Autoritatea de stat în domeniu, Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, va proteja cetățeanul față de operator, astfel încât să-i asigure un grad stabil de protecție a informațiilor și a vieții sale private, transparența tarifelor și a condițiilor de utilizare a serviciilor de comunicații. Totodată, va asigura coordonarea pentru:**

- întocmirea și derularea programelor de asistență financiară de la Uniunea Europeană și a acordurilor guvernamentale în domeniul comunicațiilor și tehnologiei informației;
- conectarea prin Internet și servicii multimedia a cetățeanului - domiciliul și serviciul acestuia - școala, serviciile publice și administrația, pentru întărirea și dezvoltarea coeziunii sociale.

Principalele acțiuni care asigură realizarea obiectivelor strategice sunt următoarele:

*Reforma instituțională și legislativă*

**Realizarea cadrului instituțional necesar dezvoltării unei economii moderne, asigurarea unei piețe concurențiale puternice, reglementată, care să asigure pe de o parte libera concurență, iar pe de altă parte protejarea investițiilor și a intereselor cetățeanului. În acest scop sunt prevăzute următoarele:**

- înființarea Autorității Naționale de Reglementare în Comunicații, care să fie un organism independent politic, neutru tehnologic, cu responsabilități în domeniul de administrare de spectru și numerotație, reglementări și standardizare, autorizare și licențiere, control și monitorizare;
- asigurarea cadrului legislativ și organizatoric necesar pentru liberalizarea completă a serviciilor de telecomunicații și de poștă;
- pregătirea operatorilor pentru liberalizarea completă a serviciilor de comunicații și adaptarea licențelor existente ale operatorilor naționali;
- crearea cadrului legal corespunzător pentru asigurarea liberei circulații a informației și definirea statutului juridic al documentului electronic, semnăturii digitale, bazelor de date electronice și comerțului electronic;
- promovarea și susținerea unei piețe deschise și concurențiale pentru serviciile de comunicații și informatică;
- definirea unei politici tarifare coerente și realiste, bazată pe costuri la nivelul operatorilor naționali;
- preluarea de către Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației a responsabilității proceselor de privatizare a societăților comerciale aflate în domeniul acestuia, precum și accelerarea acestor procese;
- înființarea sistemului unificat de apeluri de urgență "112" - una dintre măsurile necesare pentru creșterea siguranței și protecției cetățeanului și a proprietății acestuia;
- stabilirea cadrului legislativ și instituțional pentru combaterea fraudelor electronice și a accesului neautorizat la informațiile electronice.

**Implementarea strategiilor de dezvoltare a comunicațiilor, pregătirea pieței românești pentru globalizarea comunicațiilor, asigurarea serviciului universal și realizarea unei piețe concurențiale care să conducă la îmbunătățirea calității serviciilor, ridicarea nivelului tehnologic și scăderea tarifelor. În acest cadru se vor asigura:**

- dezvoltarea accelerată a rețelei publice de telefonie prin asigurarea unui ritm anual de cel puțin 500.000 noi abonați telefonici;
- introducerea de noi tehnologii care converg spre globalizarea comunicațiilor;
- asigurarea serviciului universal de telefonie prin telefonizarea localităților cu o populație de peste 1.000 locuitori, concomitent cu creșterea calității serviciilor;
- promovarea tehnologiilor multiservicii în domeniul comunicațiilor de bandă largă, incluzând tehnologiile moderne de acces în bandă locală;
- armonizarea utilizării benzii de radiodifuziune terestre FM, a benzilor de televiziune VHF, armonizarea spectrului radioelectric din România cu Tabelul European de Alocare;

- modernizarea tehnologiilor serviciilor poștale concomitent cu creșterea calității și siguranței trimerilor poștale;
- stimularea producției interne de subansambluri și piese de schimb pentru comunicații pe o perioadă limitată prin măsuri de stimulare și dezvoltare a IMM din domeniu;
- implicarea unui minim procentual de capital privat autohton în procesul de privatizare și licențiere.

**Implementarea societății informaționale ca bază pentru creșterea economică, atragerea investițiilor străine, crearea de noi locuri de muncă și creșterea ponderii produselor și serviciilor tehnologiei informației în exportul României, prin:**

- promovarea informatizării administrațiilor publice prin optimizarea comunicațiilor de date, nomenclatoare și registre de interes public;
- modernizarea fluxului de informații interministeriale, administrație centrală și locală pentru "e-government";
- creșterea gradului de acces al publicului la informații de interes public de tip legislație, indicatori statistici, evidența populației, cadastru, registru comercial prin Internet și ghișeu electronic. Înființarea de centre publice de acces la resurse Internet și Multimedia, inclusiv în zonele mai puțin favorizate;
- dezvoltarea comerțului electronic ("e-commerce") pentru facilitarea furnizării de bunuri și servicii pe Internet;
- adoptarea și reglementarea tehnologiilor de securizare și criptare;
- promovarea cardurilor "smart" pentru securizarea accesului electronic cu directă aplicativitate în servicii medicale, plăți electronice, acces mobil Internet, servicii de transport public, telefoane publice;
- stabilirea cadrului legislativ și instituțional pentru combaterea fraudelor electronice și a accesului neautorizat la informațiile electronice;
- sprijinirea și stimularea furnizorilor de servicii informatice;
- asigurarea unui parteneriat activ cu asociațiile profesionale, patronate, sindicate și organizații neguvernamentale din domeniu;
- implementarea societății informaționale prin sistem educațional, urmărindu-se asigurarea condițiilor necesare pentru pregătirea specialiștilor în comunicații și tehnologia informației, înlăturarea barierelor și a decalajelor dintre mediul rural și cel urban, pe de o parte, și între România și țările membre U.E. și S.U.A., pe de altă parte.

**În acest context se vor realiza:**

- promovarea tehnologiei informației în învățământ pentru realizarea obiectivului pe termen lung: "cel puțin un calculator cu acces Internet pentru fiecare școală până în 2004";
- dezvoltarea serviciilor suport și a resurselor educaționale pentru Internet;
- asigurarea condițiilor necesare pregătirii corpului didactic pentru utilizarea Internetului și a resurselor multimedia;
- dezvoltarea învățământului academic și a cercetării pe Internet;
- stimularea creării locurilor de muncă pentru absolvenți de învățământ superior și micșorarea ratei de emigrare a specialiștilor din domeniu.

### 3.3.8. Privatizarea turismului; diversificarea serviciilor turistice

Obiectivul strategic al Programului de guvernare în acest domeniu este relansarea rapidă și durabilă, acordând o atenție specială locului turismului în cadrul economiei naționale, astfel încât să devină sector prioritar prin acțiunea concertată a organismelor legislative, guvernamentale și ale administrației publice locale.

#### Principalele acțiuni sunt următoarele:

Încheierea procesului de privatizare în turism până la sfârșitul anului 2001. Această acțiune este considerată fundamentală pentru realizarea obiectivelor generale ale Programului de guvernare în turism, ca instrument major în reluarea procesului de dezvoltare și modernizare și de creștere a contribuției sectorului turistic la realizarea produsului intern brut.

#### Pentru încheierea procesului de privatizare se vor realiza:

- preluarea de către Ministerul Turismului a deciziei și efectuării procesului de privatizare;
- simplificarea procedurilor de privatizare;
- retragerea statului din societățile în care este acționar nesemnificativ, prin vânzarea pachetelor de acțiuni pe piețele de valori mobiliare;
- finalizarea proceselor de privatizare pentru activele la care procesul de privatizare a fost inițiat și recunoscut printr-un management privat (asocieri, locații, închirieri sau alte forme similare);
- utilizarea unui sistem adecvat de facilități la privatizare.

#### Armonizarea cu legislația din țările U.E. pentru:



- standardele de calitate; standardele pentru construcții; standardele tehnice; indicatorii statistici pentru turism; înregistrările și analizele statistice comune; standardele de pregătire profesională; standardele ecologice.

### Dezvoltarea și modernizarea bazei turistice, care se vor realiza prin:

- Realizarea proiectelor care pun în valoare turistică elementele patrimoniului național (situri și monumente istorice, rezervații naturale, viața comunităților tradiționale și a comunităților de artizani, factori naturali cu potențial balneoclimateric).
- Susținerea proiectelor care pun în valoare turistică obiective și evenimente culturale și spirituale românești.
- Inițierea și susținerea proiectelor de dezvoltare și modernizare a dotărilor de agrement din stațiunile turistice.
- Inițierea și susținerea proiectelor de dezvoltare de noi stațiuni montane pentru practicarea sporturilor de iarnă, cu accent deosebit pe susținerea proiectelor privind transportul pe cablu și pârtii de schi.
- Crearea de zone turistice "speciale": litoral, Delta Dunării, stațiuni balneoclimaterice care vor beneficia de un regim special în ceea ce privește proiectele noi de investiții și facilitățile fiscale acordate agenților economici care vor investi în dezvoltarea turismului din aceste zone.
- Promovarea proiectelor și programelor de dezvoltare și modernizare a bazei turistice se va realiza prin alocarea unor resurse financiare din fondul de dezvoltare și promovare în turism, alte fonduri publice de investiții sau fonduri private, din finanțări internaționale, asistență și consultanță de specialitate.

### Programul EUROPA

**Programul global de reabilitare a litoralului românesc, în concordanță cu cerințele stațiunilor turistice moderne, cuprinde dezvoltarea unor noi stațiuni și a unor noi zone de agrement. În acest sens va fi lansat proiectul "Europa" care va cuprinde, ca inițiative imediate:**

- proiectarea și construirea unei noi stațiuni pe litoral;
- inițierea proiectului "Linie continuă litoral", care să aibă în vedere ca întreaga coastă a Mării Negre să fie destinată și sistematizată sub forma stațiunilor turistice, prin construirea unor elemente de infrastructură, de noi capacități de primire și de agrement și reabilitarea infrastructurii turistice existente;
- proiectarea și construirea unor zone de agrement nautic și pe principiul "Water Land" pe litoral;

- orientarea activității de cazinouri pe litoral prin pârghii speciale financiar-fiscale, în scopul diversificării ofertei turistice și creșterea perioadei de funcționare a bazei turistice pe litoral;
- promovarea pe principalele piețe internaționale a proiectelor noi.

### **Proiectul privind realizarea unei noi stațiuni pe litoral este caracterizat prin următoarele elemente:**

- concesionarea terenului de către administrația locală la un preț corespunzător;
- asigurarea de către Ministerul Turismului a resurselor pentru proiectarea generală a noii stațiuni, precum și realizarea unui parteneriat între: a) stat (pentru cheltuieli de infrastructură generală); b) autoritățile locale (pentru concesionarea terenurilor); și c) sectorul privat (pentru construcția și exploatarea structurilor turistice);
- acordarea de facilități (scutirea de impozit pe profit pentru o perioadă de până la 10 ani pentru agenții economici care investesc în această stațiune, scutirea de T.V.A. și taxe vamale pentru utilaje și echipamente importate pentru aceste proiecte).

### **Asigurarea unui mediu financiar-fiscal stimulat și stabil**

- Relansarea rapidă a turismului românesc va fi sprijinită prin facilități fiscale, pentru privatizare: reinvestirea profitului, stimularea investițiilor noi, cu deosebire în zonele turistice "speciale", în stațiunile turistice sezoniere, precum și pentru anumite forme de turism și categorii de turiști,

### **Simplificarea cadrului legislativ**

Se prevede desfășurarea unei activități de reglementare care să aducă normele turismului la caracteristici unitare, simplificate și funcționale. În acest sens se va urmări:

- promulgarea legii turismului;
- stabilirea procedurii de codecizie între Ministerul Turismului și celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale privind inițierea, aprobarea, executarea și finanțarea noilor proiecte de investiții majore în domeniul turismului;
- asumarea de către Ministerul Turismului a rolului exclusiv de reglementare a metodologiei de atestare a localităților turistice, stațiunilor turistice și a zonelor cu potențial turistic;
- realizarea unei noi reglementări a regimului juridic al plajelor, falezelor și zonelor adiacente, a terenurilor aferente părților și instalațiilor pentru sporturi de iarnă, în sensul în care acestea sunt componente esențiale ale turismului; în consecință, administrarea lor se va efectua sub autoritatea Ministerului Turismului.

### Promovarea potențialului turistic național, prin:

- recâștigarea pieței turistice interne și a piețelor externe tradiționale din Europa, precum și a altor piețe netradiționale;
- deschiderea a cel puțin două noi birouri de turism (Ungaria și Danemarca);
- declanșarea unor acțiuni promoționale de amploare prin includerea ofertei turistice românești în cataloagele marilor firme tour-operatoroare;
- adaptarea permanentă - în formă și conținut - a materialelor publicitare;
- diversificarea publicațiilor turistice editate în mai multe limbi de circulație internațională și distribuirea lor în țară și străinătate.

### Dezvoltarea turismului rural

Pentru dezvoltarea turismului rural în pensiuni turistice și agroturistice se va relua spiritul de promovare și de stimulare, prin reintroducerea sau extinderea următoarelor facilități:

- scutirea de la plata impozitului pe venit, respectiv pe profit, pe o perioadă de 10 ani din momentul clasificării pensiunii turistice sau agroturistice;
- reducerea cu 50% a tarifelor percepute pentru obținerea și prelungirea certificatelor de clasificare a pensiunilor turistice și agroturistice;
- punerea la dispoziție de către autoritățile locale, din terenurile disponibile, în condițiile prevăzute de lege, a unor suprafețe necesare construirii, dezvoltării și exploatării de pensiuni turistice și agroturistice;
- prezentarea gratuită a ofertei turistice a pensiunilor turistice și agroturistice;
- includerea în programele instituțiilor de învățământ cu profil turistic sau agricol a problemelor specifice pensiunilor turistice și agroturistice.

### Dezvoltarea învățământului și cercetării pentru turism, prin:

- elaborarea de norme metodologice comune ale Ministerului Turismului, M.E.C. și M.M.S.S. pentru crearea unui Sistem național de învățământ în turism la toate nivelurile de instruire și armonizarea cu standardele Uniunii Europene;
- stabilirea de către Ministerul Turismului, Consiliul de Standarde Ocupaționale și Evaluare (C.O.S.A.) și M.M.S.S. a unui Program de implementare a sistemului de evaluare și certificare a competențelor profesionale ale personalului pentru/și din turism, în concordanță cu standardele ocupaționale;
- elaborarea unei noi metodologii privind organizarea și desfășurarea cursurilor de calificare profesională în meseriile de bază din activitățile hoteliere și de turism;

- stabilirea cooperării dintre Ministerul Turismului și I.A.T.A. pentru înființarea unui Sistem de pregătire și de funcționare a agenților economici în domeniul turismului și ticketingului;
- stabilirea unor norme metodologice comune ale Ministerului Turismului și M.M.S.S. pentru atestarea și practicarea meseriei de "ghid de turism" de către persoanele fizice, ca activitate complementară, cu respectarea prevederilor Legii asigurărilor sociale;
- susținerea școlilor de profil la toate nivelurile;
- realizarea unor relații de colaborare eficiente între Ministerul Turismului și principalele societăți de turism din România cu organizații din domeniul pregătirii profesionale în turism și hoteliere ale Uniunii Europene;
- Dezvoltarea activității Institutului de Cercetare în Turism și transformarea acestuia în principal furnizor de analize, studii, soluții și proiecte necesare deciziei în domeniul politicilor în turism.

Realizarea unui parteneriat activ cu asociațiile profesionale, patronale, sindicale și organizații neguvernamentale, în sensul participării acestora la reglementările din domeniul turismului

### 3.3.9. Gospodărirea rațională a apelor

Acțiunile prevăzute pentru acest domeniu vor avea ca efecte asigurarea unor resurse de apă de bună calitate pentru populație și a necesarului pentru activitatea economică, cu deosebire pentru industrie, agricultură, modernizarea sistemului de alarmare și avertizare a populației pentru situații de risc, declanșarea unui proces investițional pentru executarea lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor și fenomenelor meteorologice periculoase.

#### Principalele măsuri ale programului de guvernare vizează:

- gospodărirea rațională, cantitativă și calitativă a apelor de suprafață și subterane, în vederea asigurării surselor de apă pentru diverse folosințe prin lucrări hidrotehnice cu impact negativ minim asupra mediului;
- ameliorarea calității apelor râurilor prin punerea în funcțiune a stațiilor de epurare a apelor uzate orășenești în București (Glina), Brăila, Galați, Tulcea; realizarea de lucrări de canalizare și stații de epurare a apelor uzate în localități urbane și rurale, potrivit programului de acțiuni pe perioada 2001-2004;
- realizarea lucrărilor de alimentare cu apă a localităților urbane și rurale, inclusiv prin reabilitarea stațiilor de tratare a apei pentru municipiile București, Timișoara, Iași, Constanța, Ploiești, Brașov, Cluj-Napoca, Oradea, Baia Mare și Bacău;
- continuarea lucrărilor de regularizare, acumulare și amenajare a bazinelor hidrografice (realizarea sistemelor complexe de alimentare cu apă Zetea-

Dumbrăveni-Mediaș-Copșa Mică, Valea Prahovei-Azuga-Bușteni-Sinaia-Comarnic-Breaza, ecologizarea și regularizarea râului Săsar în Baia Mare);

- reabilitarea și protejarea litoralului românesc al Mării Negre și a zonei maritime aferente țării noastre, având în vedere prioritățile Planului strategic național pentru reabilitarea și protejarea Mării Negre;
- refacerea și conservarea litoralului și a lacurilor cu calități terapeutice (Techirghiol, Amara etc.), protejarea litoralului românesc al Mării Negre împotriva eroziunii;
- apărarea împotriva inundațiilor și fenomenelor meteorologice periculoase prin lucrări de regularizare a cursurilor de apă (inclusiv reabilitarea digurilor de la Dunăre), prin modernizarea sistemului informațional pentru avertizarea și alarmarea populației;
- armonizarea legislației în domeniul apelor cu prevederile noii directive a Parlamentului European și Consiliului Europei privind cadrul de acțiune comunitar în domeniul politicilor de ape.

### 3.3.10. Protecția mediului înconjurător

**Programul guvernamental respectă principalele obiective și priorități din Programul național de acțiune pentru protecția mediului, asigurând:**

- protecția și conservarea naturii, a diversității biologice și utilizarea durabilă a componentelor acestora pe baze științifice, acordându-se atenție sporită speciilor de floră și faună amenințate cu dispariția, precum și celor cu valoare economică ridicată. Se va urmări ca reconstrucția ecologică a unor sisteme deteriorate să contribuie la asigurarea unei stări favorabile de conservare a speciilor cu vulnerabilitate ridicată;
- dezvoltarea și buna administrare a rețelei naționale de arii protejate, în acord cu strategiile, politicile și practicile puse în aplicare la nivel european și internațional; realizarea programului național de măsuri tehnice de evaluare și finanțare a costurilor reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, în concordanță cu prevederile Convenției-cadru pentru schimbări climatice (1992) și ale Protocolului de la Kyoto (1997);
- apărarea împotriva calamităților naturale și accidentelor, precum și sporirea capacității de prevenire, control și intervenție, prin realizarea unui sistem perfecționat de monitorizare integrată a factorilor de mediu, realizarea unui sistem informațional eficient, care să poată răspunde în timp real unor situații de urgență. În același timp un accent special se va pune pe dezvoltarea unor sisteme de automonitorizare la agenții economici a căror activitate creează un impact deosebit asupra mediului și care prezintă un grad sporit de risc la poluări accidentale;
- protecția ecosistemului complex Dunăre-Deltă-Marea Neagră, incluzând măsuri de reconstrucție ecologică în zona Deltei Dunării, pe baza promovării unor principii

moderne de management durabil, inclusiv prin controlul riguros al surselor de poluare;

- ecologizarea agriculturii, folosirea rațională a potențialului agricol, dezvoltarea rurală durabilă, în vederea ameliorării condițiilor de viață și de mediu în țara noastră;
- aplicarea fermă a legislației de mediu și adoptarea sistemului de norme, standarde și reglementări compatibile cu exigențele Uniunii Europene;
- descentralizarea sistemului instituțional, introducerea și utilizarea instrumentelor economice pentru protecția mediului.

**Alinierea politicii și practicii de mediu la directivele Uniunii Europene, în concordanță cu "Strategia națională de dezvoltare economică a României pe termen mediu", se va desfășura prin:**

- evaluarea capitalului natural al României în acord cu diversitatea și vulnerabilitatea actuală a acestuia, dezvoltarea Rețelei naționale de arii protejate;
- inițierea măsurilor de refacere a capitalului natural în zonele deteriorate;
- dezvoltarea managementului durabil al resurselor de apă în acord cu prevederile Conferinței de la Dublin (1992) și ale Summitului de la Rio de Janeiro (1992);
- realizarea programului național de amenajare și utilizare durabilă a solurilor și de combatere a eroziunii solurilor;
- realizarea programului național de gestiune a deșeurilor urbane și industriale, de reciclare și refolosire a produselor și materialelor;
- construirea instrumentelor financiare necesare, referitoare la mediu, pentru preluarea acquisului comunitar, în special în ceea ce privește domeniul exploatarea apei, protecției mediului în industrie, agricultură, protecția solului și a terenurilor degradate, protecția organică și certificarea produselor organice;
- consolidarea capacităților instituționale și formarea competențelor necesare în vederea realizării unui parteneriat între instituțiile de mediu din România și cele ale Uniunii Europene, asigurându-se astfel suportul administrativ necesar pentru valorificarea oportunităților și avantajelor majore care se oferă de Uniunea Europeană prin strategiile și instrumentele destinate sprijinirii țării noastre în procesul de pregătire pentru aderare. În același timp se va asigura descentralizarea sistemului instituțional prin aplicarea consecventă a principiului autonomiei administrative și a principiului "poluatorul plătește". În acest context se vor stabili competențe de protecție a mediului la nivelul comunităților locale reprezentate de autoritățile locale și se vor încuraja politicile preventive de protecție a mediului la nivelul agenților economici, cu efecte în reducerea cheltuielilor bugetare;
- constituirea Fondului pentru mediu ca principal instrument în sprijinul realizării obiectivelor prioritare din Planul național de aderare la Uniunea Europeană;

- formarea cadrului juridic și instituțional pentru facilitarea și stimularea dialogului între autorități și societatea civilă asupra strategiei, politicilor, programelor și deciziilor privind mediul și dezvoltarea socioeconomică a țării;
- conservarea și dezvoltarea capitalului uman din domeniul mediului prin îmbunătățirea sistemului educațional formativ și informativ, promovarea cercetării științifice și promovarea unor lucrări specifice; crearea de noi locuri de muncă în domeniul mediului și reducerea șomajului prin reconversia forței de muncă;
- un obiectiv important în vederea asigurării unui mediu curat și sănătos, în care siguranța fiecărui cetățean trebuie să fie o certitudine, îl constituie realizarea unui cadru legislativ și instituțional modern în domeniul controlului activităților nucleare și al realizării unui sistem sigur de gestiune a deșeurilor radioactive și de securitate a instalațiilor nucleare dezafectate. Și în această direcție un rol esențial va reveni cooperării internaționale cu organisme similare de control nuclear din alte țări și dezvoltării bazei de acorduri bilaterale, multilaterale și de convenții internaționale.



### 3.3.11. Stimularea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), precum și a cooperăției

Guvernul consideră că sectorul IMM și al cooperăției reprezintă o pârghe hotărâtoare pentru dezvoltarea economiei de piață.

Politica Guvernului de dezvoltare a IMM vizează maximizarea valorificării potențialului IMM și a sectorului cooperatist de a contribui la creșterea economică durabilă, crearea de noi locuri de muncă, sprijinirea inovării și a progresului tehnic și tehnologic, creșterea competitivității economiei naționale și dezvoltarea clasei de mijloc, cea care asigură stabilitatea economică și socială a unei țări.

**Obiectivele principale privind dezvoltarea sectorului IMM și al cooperăției în perioada 2001-2004 sunt:**

- crearea a 760.000 locuri de muncă prin stimularea înființării și dezvoltării IMM și a sectorului cooperatist;
- sporirea ponderii IMM și a cooperăției la crearea produsului intern brut;
- creșterea exporturilor efectuate de sectorul IMM și al cooperăției cu un ritm mediu anual de peste 10%;
- intensificarea atragerii de fonduri pentru sprijinirea întreprinzătorilor privați prin programe internaționale, în special în regim nerambursabil, cu valori superioare celor convenite până în prezent (circa 25 milioane euro/an).

### Pentru dezvoltarea sectorului IMM se va urmări cu prioritate:

- punerea în aplicare, în integralitatea sa, a Legii nr. 133/1999 privind stimularea întreprinzătorilor privați pentru înființarea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii.
- simplificarea și îmbunătățirea cadrului legislativ și administrativ, creșterea stabilității acestuia, diminuarea birocrăției și a corupției; susținerea organizațiilor de reprezentare a sectorului IMM și consultarea lor; adoptarea de reglementări privind IMM în conformitate cu practicile existente pe plan internațional (contabilitate și sistem de raportare financiară simplificate și îmbunătățite; reguli de înregistrare a garanțiilor îmbunătățite, cadru instituțional adaptat noilor practici). Se vor introduce proceduri simplificate privind obținerea avizelor, autorizațiilor și licențelor de funcționare, centralizate prin camerele de comerț și industrie. Totodată se vor asigura metodologii unice care să confere concurența politicilor de dezvoltare a sectorului IMM; programe pentru susținerea organizațiilor de reprezentare a intereselor IMM la nivel național și local, legalizarea sistemului de lobby;
- îmbunătățirea accesului IMM la finanțare prin:
  - acordarea de sprijin financiar și de asistență pentru dezvoltarea sistemelor moderne de finanțare a IMM (leasing, factoring, venture capital etc.);
  - dezvoltarea de proiecte și acțiuni specifice pentru accesul IMM la surse de finanțare (linii de creditare cu o rată a dobânzii accesibilă; garantarea și cogarantarea creditelor);
  - asistență pentru managementul noilor întreprinderi;
  - asigurarea resurselor financiare pentru cofinanțarea și utilizarea eficientă a ajutorului financiar din partea Uniunii Europene și a altor donatori;
  - amplificarea participării IMM românești la programe comunitare pe baza principiului transparenței și al asigurării fundamentelor informațional-manageriale necesare în vederea elaborării de proiecte viabile de către întreprinzători;
- îmbunătățirea ofertei de servicii pentru IMM în vederea creșterii performanțelor în afaceri. Se vor promova programe pentru îmbunătățirea accesului IMM la informații despre piață și servicii de management, marketing, financiare și informatice. De asemenea, vor fi promovate cooperarea între întreprinderi, dezvoltarea sistemului de subcontractare, accesul IMM la comerțul electronic,



dezvoltarea de incubatoare de afaceri, centre de inovare și parcuri de afaceri. Se va asigura îmbunătățirea pregătirii manageriale prin introducerea de discipline axate pe antreprenoriat în învățământul liceal și universitar. În contextul internaționalizării activităților, al integrării României în Uniunea Europeană Guvernul, împreună cu organele de specialitate ale administrației publice, va acorda sprijin IMM pentru dezvoltarea exporturilor, prin motivare financiară, asigurări de risc pentru operațiuni de comerț exterior, accesul la informații privind piețele externe, realizarea de acțiuni promoționale și de expoziții în țară și în străinătate;

- accesul prioritar la achizițiile publice de bunuri materiale, lucrări și servicii.

Guvernul, ministerele și celelalte organe de specialitate ale administrației publice vor stimula accesul IMM la achizițiile publice de bunuri materiale, lucrări și servicii, în vederea creșterii ponderii IMM în contractele de achiziții publice, cel puțin la un nivel comparabil cu contribuția acestora la realizarea produsului intern brut.

Guvernul va stimula utilizarea tehnologiei informației în IMM și va încuraja, prin politici fiscale, investițiile în tehnologia informației. De asemenea, Guvernul va sprijini activitatea de cercetare și inovare tehnologică desfășurată de IMM;

- susținerea ofertei de spații și facilități de producție, prin inițiative realizate în parteneriat cu sectorul privat, cum sunt incubatoarele de afaceri, centrele de inovare și parcurile tehnologice. Guvernul va aplica imediat prevederile legale privitoare la accesul IMM la spațiile disponibile ale întreprinderilor cu capital de stat. De asemenea, planurile de dezvoltare ale zonelor defavorizate vor include măsuri specifice în favoarea sectorului IMM;
- identificarea priorităților de dezvoltare și alocare eficientă a resurselor pe bază de programe de dezvoltare prin parteneriate economico-sociale între autorități publice, societăți comerciale, asociații de IMM, camere de comerț și industrie, centre de consultanță și training, la nivel central, regional, local și transfrontalier;
- acordarea de facilități economico-financiare și fiscale potrivit Legii nr. 133/1999, după cum urmează:
  - scutiri de la plata taxelor vamale pentru mașinile, instalațiile, echipamentele industriale, know-how, care se importă în vederea dezvoltării activităților proprii de producție și servicii;
  - scutiri de la plata taxelor vamale pentru importul de materii prime, în cazul în care produsele fabricate din acestea sunt, la rândul lor, scutite de la plata taxelor vamale de import;
  - eliminarea impozitului pe profit pentru profitul reinvestit;
  - aplicarea sistemului forfetar de impozitare, stabilit în funcție de cifra de afaceri din anul precedent;
  - reducerea impozitului pe profit în proporție de 20%, în cazul în care se creează noi locuri de muncă.

## Acțiunile de susținere a sistemului cooperatist:

- sprijinirea realizării recomandărilor ONU privind rolul și locul mișcării cooperatiste în societatea românească;
- promovarea unor programe guvernamentale de sprijinire a mișcării cooperatiste;
- asigurarea cadrului legislativ favorabil dezvoltării sistemelor cooperatiste din domeniile: agricultură, producție și servicii, comerț, construcții, forestier, pescuit etc.;
- sprijinirea organizațiilor cooperatiste meșteșugărești, de producție și servicii și de consum în dezvoltarea activităților organizate, printr-o acțiune legislativă și de creditare, în vederea creării de noi locuri de muncă în sectoarele cu activitate profitabilă;
- realizarea unor forme instituționalizate prin care să se asigure consultarea și un dialog permanent între reprezentanții mișcării cooperatiste și structurile legislative și decizionale ale statului;
- instituționalizarea unor relații de parteneriat între întreprinderile mici, mijlocii și cooperatiste și societăți integratoare, precum și realizarea unui sistem de transfer de informații;
- promovarea contractelor de performanță pe produs în relațiile de furnizare a unor produse și servicii finanțate din fondurile publice;
- facilitarea participării unităților cooperatiste la programele de interes comunitar, ca factor de coeziune;
- stimularea dezvoltării unor noi tipuri de organizații cooperatiste în domeniile: sănătate și asistență; servicii publice ieșite de sub controlul statului; societăți mixte cu întreprinderi mici și mijlocii, cooperative de afaceri de toate categoriile; consultanță; servicii pentru comunitate.

### 3.3.12. Desfășurarea transparentă și eficientă a procesului de privatizare

Programul guvernamental abordează activitatea de privatizare a societăților comerciale pornind de la experiența acumulată până în prezent în acest domeniu, precum și de la necesitatea unei schimbări profunde în principiile de realizare și de eficiență ale acestui proces.

Construcția credibilității Guvernului și a instituțiilor sale, implicate în realizarea practică a transferului de proprietate în mâini private constituie o sarcină imediată și esențială a noului Guvern, credibilitate concretizată în transparența și corectitudinea procesului de privatizare, modernizarea și re tehnologizarea societăților comerciale privatizate, creșterea și eficientizarea producției, crearea de noi locuri de muncă.

Un element important ce va fi avut în vedere în cadrul programului de guvernare va fi deplasarea accentului de pe aspectul cantitativ al privatizării pe cel calitativ.

Privatizarea nu va mai fi privită ca un scop în sine, ci ca un proces prin care transferul de proprietate trebuie să se regăsească în recapitalizare, modernizare, investiții, într-un management superior al societăților comerciale, cu efecte pozitive în ceea ce privește eficiența economică.

În principal, se au în vedere:

### **Reforma instituțională**

Guvernul va realiza politica de privatizare și de administrare a participațiilor statului în societățile comerciale prin Autoritatea Națională de Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului.

Această instituție se va organiza prin restructurarea actualului F.P.S. Noua instituție va acționa, pe lângă transferul de proprietate către sectorul privat, și pentru:

- administrarea în condiții de eficiență a societăților comerciale la care statul mai deține acțiuni;
- monitorizarea societăților comerciale în perioada postprivatizare;
- cofinanțarea programelor de re tehnologizare și modernizare a societăților comerciale pe baza fondurilor obținute din privatizare.

### **Transferul de proprietate în sectorul privat**

Principalele obiective ale transferului de proprietate vor asigura:

- transparența și corectitudinea procesului de privatizare;
- utilizarea unui complex de metode de privatizare, cu accent deosebit pe privatizarea prin piața de capital;
- majorări de capital în societățile comerciale de importanță deosebită, urmând ca ponderea sectorului de stat în aceste societăți să se reducă substanțial în timp;
- elaborarea unor contracte de privatizare cu clauze care să asigure modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea activității societăților în urma privatizării;
- urgentarea privatizării societăților aflate în curs de lichidare în vederea reintroducerii acestora în circuitul economic;
- continuarea procesului de privatizare a sectorului bancar;
- desfășurarea procesului de privatizare a institutelor de cercetare în responsabilitatea directă a Departamentului cercetare din cadrul Ministerului Educației și Cercetării;
- aplicarea de programe complexe de privatizare cu asistență financiară internațională pentru societățile mari de importanță deosebită pentru economia națională;
- elaborarea de programe specifice de privatizare pentru societățile comerciale situate în zone cu impact social major;

- identificarea spațiilor industriale nefolosite și vânzarea, închirierea sau leasingul acestor spații, după caz, către întreprinderi mici și mijlocii private;
- inventarierea și vânzarea de urgență a activelor neutilizate din cadrul societăților comerciale.

În aplicarea practică a acestor măsuri se are în vedere o colaborare strânsă atât cu ministerele de resort, cât și cu administrațiile publice locale. Metodele de privatizare ce se vor aplica sunt cele cunoscute, cu mențiunea că, în vederea asigurării unei mai mari transparențe și corectitudini a vânzării pachetelor de acțiuni, se va utiliza în mai mare măsură vânzarea acestora prin intermediul pieței de capital, al burselor de valori.

### **Administrarea societăților comerciale la care statul este acționar**

În acest sens se are în vedere implicarea directă în managementul societăților comerciale în care statul este acționar semnificativ sau majoritar, în concordanță cu principiile economiei de piață, prin:

- reconsiderarea modului de reprezentare a statului în adunările generale ale acționarilor și în consiliile de administrație și desemnarea, ca reprezentanți ai statului în societățile comerciale, a unor specialiști din domeniul de activitate al societății comerciale respective, specialiști în domeniul economic și juridic, persoane cu experiență managerială și reprezentanți ai ministerelor de resort, institute de cercetare etc.;
- revizuirea criteriilor de performanță pe baza cărora vor fi selectați directorii executivi ai societăților comerciale, precum și a contractelor de administrare;
- stabilirea unor criterii de urmărire și raportare periodică de către consiliile de administrație ale societăților comerciale la Autoritatea Națională de Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului a aspectelor deosebite în activitatea societăților comerciale;
- analiza, pe bază de bilanț, a activității societăților comerciale și dispunerea de măsuri în consecință;
- stabilirea, prin acte normative, de răspunderi materiale, civile și penale, după caz, pentru consiliile de administrație și directorul executiv, în cazul în care se constată că prin activitatea lor au contribuit la o gestiune necorespunzătoare a societății comerciale respective.

### **Urmărirea activității societăților în perioada postprivatizare**

În aplicarea strategiei de privatizare Guvernul pornește de la premisa că acest proces nu reprezintă un scop în sine, prin care se schimbă doar proprietarul. Îmbunătățirea funcționării societăților și o schimbare radicală în managementul acestora, prin orientarea activității în strictă concordanță cu principiile economiei de piață, constituie premise pentru relansarea activității productive, cu un impact corespunzător în celelalte sectoare

ale vieții sociale. Privatizarea nu trebuie să fie sinonimă cu înlocuirea societăților de stat neprofitabile cu societăți private tot neprofitabile.

Pentru a preveni astfel de fenomene se au în vedere:

- elaborarea unor contracte de privatizare cu clauze precise și termene de efectuare a investițiilor, cu precizarea surselor;
- alegerea și selectarea riguroasă a investitorilor strategici în societățile comerciale de importanță majoră pentru economia națională;
- urmărirea performanțelor societăților comerciale privatizate și modul de respectare a clauzelor contractuale;
- prevederea în contractele economice de sancțiuni, care să prevină proasta gestiune postprivatizare;
- prevederea de clauze care să permită rapid reconsiderarea procesului de privatizare, chiar anularea unor contracte în cazuri extreme pentru stoparea promptă a declinului societăților comerciale respective sau intrarea în faliment a acestora.

### Finanțarea programelor de re tehnologizare și modernizare a societăților comerciale

Guvernul își propune ca un obiectiv esențial al stopării declinului economic sprijinirea societăților comerciale la care statul este acționar, care au condiții de desfășurare a unei activități normale, cu fonduri bănești provenite din privatizare.

În acest sens se au în vedere:

- alocarea unui procent de până la 60% din sumele încasate pentru finanțarea investițiilor, modernizărilor și, după caz, a mijloacelor circulante, pe bază de programe aprobate de Guvern. Acordarea sumelor în cauză se va face prin majorarea corespunzătoare a capitalului. În cazul în care ceilalți acționari doresc să participe la majorarea de capital, aceștia o pot face cu drept de preemțiune și în condițiile menținerii nemodificate a proporției în capitalul social;
- urmărirea strictă a respectării destinației sumelor alocate în acest scop și interzicerea utilizării sumelor în cauză în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate;
- raportarea trimestrială de către consiliile de administrație către Autoritatea Națională de Privatizare și Administrare a Participațiilor Statului a modului în care sunt utilizate sumele în cauză. Pe baza acestor informații Autoritatea va prezenta informații Guvernului și, în cazul constatării de abateri, va propune măsuri în consecință;
- exercitarea de către Ministerul Finanțelor Publice și de alte organe abilitate a controlului asupra modului de utilizare a sumelor în cauză.

### 3.3.13. Restructurarea și privatizarea sectorului bancar și de asigurări

Guvernul va urmări ca, prin setul de politici macroeconomice și de ajustare structurală, să se asigure creșterea atractivității activității de intermediere a măsurilor comerciale, respectiv între cei care economisesc și cei care investesc.

**În scopul întăririi disciplinei financiare în economie, pe fondul îmbunătățirii sensibile a activității de supraveghere bancară din partea Băncii Naționale a României, va fi acordată o atenție prioritară restructurării și privatizării sectorului bancar prin:**

- privatizarea în condiții avantajoase și de transparență a Băncii Agricole;
- restructurarea Casei de Economii și Consemnațiuni în sensul îmbunătățirii indicatorilor săi de performanță bancară și al participării sale la creditarea construcției de locuințe și a întreprinderilor mici și mijlocii;
- revizuirea și actualizarea programului de privatizare a Băncii Comerciale Române având ca obiectiv eficientizarea acestui proces, inclusiv prin majorarea capitalului băncii;
- restructurarea activității EXIMBANK în scopul stimulării accelerate a exporturilor românești și al creșterii eficienței indicatorilor de performanță ai băncii.

Pe fondul relansării generale a economiei se vor crea premisele necesare pentru creșterea pieței asigurărilor de bunuri și persoane.

În vederea dezvoltării, modernizării și sporirii credibilității acestui sector Guvernul va acționa ca, în paralel cu întărirea supravegherii pieței asigurărilor, să creeze condițiile pentru capitalizarea operatorilor de profil, atât prin acordarea de stimulente către asigurați, cât și prin privatizarea, în condiții de eficiență și transparență, a societăților de asigurări cu capital de stat.

### 3.3.14. Atragerea de investiții străine

Punerea în aplicare a Strategiei de dezvoltare economică pe perioada 2001-2004 ia în considerare atragerea unui volum anual de investiții străine directe de peste 1,8 miliarde dolari.

**Pornind de la această premisă și de la situația actuală, caracterizată printr-o gravă lipsă de credibilitate pe plan internațional, la care au contribuit instabilitatea legislativă, birocrăția și corupția, Guvernul își propune ca obiectiv prioritar creșterea semnificativă a volumului investițiilor străine în România prin asigurarea unui climat investițional de natură să încurajeze și să atragă investitori străini, care va cuprinde următoarele elemente:**

- concentrarea pe funcțiile de bază în promovarea investițiilor străine, și anume:
  - servicii pentru investitori (informare, asistență de specialitate, interfață cu alte instituții);

- crearea unei imagini pozitive a României ca destinație pentru investitori la nivel de țară, regiune, ramură economică;
- generarea de investiții: abordarea directă a investitorilor străini cu proiecte și propuneri concrete;
- soluționarea operativă a dificultăților întâmpinate de investitorii străini;
- asigurarea tratamentului egal între investitorii străini și români în condițiile creării unui mediu favorabil investițiilor:
- existența unor programe corelate și eficiente de dezvoltare regională, promovare a exporturilor și de stimulare a investițiilor interne:
  - proceduri clare, adaptate practicii internaționale;
  - acordarea de stimulente pentru investiții, în mod transparent și nediscriminatoriu;
  - sprijinirea financiară corespunzătoare a activității de atragere a investițiilor străine.

### **Guvernul va acționa în direcția corectării imediate a deficiențelor manifestate până în prezent, pe următoarele direcții:**

- promovarea României ca destinație pentru investitorii străini; asigurarea unei informări pozitive, complete și corecte asupra oportunităților de investiții din România;
- asistarea profesională a investitorilor străini în etapa de declanșare a afacerii, în vederea reducerii la minimum a greutăților pe care aceștia le-ar putea întâmpina în faza de creare a societăților și la intrarea pe piața românească.

### **Acțiunile prevăzute pentru trimestrul I 2001 sunt:**

- revederea și definirea clară a domeniilor strategice pentru atragerea de investiții străine în economia românească, în colaborare cu ministerele și cu celelalte instituții implicate;
- elaborarea de propuneri concrete pentru înlăturarea obstacolelor întâmpinate de investitorii străini în România, cu deosebire în ceea ce privește legislația, contabilitatea, serviciile bancare și financiare etc.;
- inventarierea proiectelor de investiții străine aflate în diferite faze de derulare în România și care sunt blocate sau întârziate din diverse cauze;
- organizarea activității de promovare a investițiilor străine, prin elaborarea portofoliului de materiale promoționale și de informare;
- extinderea bazei de informații pe Internet, destinate investitorilor străini;
- reluarea relațiilor cu instituțiile internaționale din domeniul atragerii investițiilor străine (Asociația Mondială a Agențiilor de Promovare a Investițiilor Străine, Asociația Agențiilor de Promovare a Investițiilor Străine din Țările CEFTA, Rețeaua IPANet coordonată de MIGA/Banca Mondială, OPIC etc.);

- organizarea participării la programele internaționale care conțin componente referitoare la investițiile străine;
- trecerea la realizarea unor programe de înfrățire (twinning) cu instituții specializate în atragerea investițiilor străine din Uniunea Europeană.

#### În etapa imediat următoare se vor asigura:

- stabilirea unui portofoliu anual de proiecte de investiții prioritare, pentru care se va urmări atragerea de investitori străini semnificativi;
- stabilirea unui mecanism permanent de colectare a proiectelor de investiții românești din sectorul public și privat;
- realizarea unei rețele naționale de colaborare între sectorul public și privat, între regiuni, destinată promovării investițiilor străine și rezolvării operative a problemelor cu care se pot confrunta pe plan local investitorii străini;
- asigurarea unei participări efective a reprezentanților sectorului privat la stabilirea obiectivelor în domeniul atragerii investițiilor străine;
- asigurarea unui mecanism de monitorizare a fluxurilor de investiții străine conform practicilor O.E.C.E.;
- pentru dezvoltarea procesului investițional se va elabora un cod de atragere a investițiilor, care va fi destinat sporirii interesului investitorilor pentru: zone speciale, zone defavorizate, zone libere, parcuri tehnologice, dezvoltare regională, sporirea exporturilor. Codul de atragere a investițiilor va include, pe lângă un set de facilități fiscale, asistența guvernamentală privind completarea sau reabilitarea infrastructurii necesare investiției și oferirea de programe de dezvoltare a resurselor umane, în funcție de specificul locurilor de muncă ce vor fi create;
- înființarea unui oficiu special în subordinea directă a primului-ministru (one stop office), care să permită accesul facil al investitorilor importanți din străinătate la structurile de decizie guvernamentale.

Pentru îmbunătățirea climatului de afaceri va fi avută în vedere, în mod special, soluționarea problemelor legate de: înregistrarea garanțiilor pentru capitalul împrumutat asupra bunurilor din inventar, creanțelor etc.; modificarea unor reguli contabile pentru societăți cu răspundere limitată pentru a deveni mai relevante pentru asociați și investitori; trecerea în timp la un regim opțional în ceea ce privește standardele internaționale de contabilitate pentru IMM; tratamentul câștigurilor și pierderilor nerealizate din diferențe de curs valutar; evaluarea stocurilor; contabilitatea rezervelor și profitului nedistribuit; deductibilitatea fiscală a pierderilor de capital.

### 3.3.15. Dezvoltarea activităților de comerț

#### Activitatea de comerț exterior și cooperarea economică internațională



Comerțul exterior și cooperarea economică internațională reprezintă un vector esențial al politicii economice a Guvernului și o componentă inseparabilă a politicii externe a României. Atingerea obiectivelor de creștere a exporturilor românești și de atragere de capital și investiții reprezintă o componentă-cheie a strategiei de relansare și dezvoltare economică durabilă a țării.

Evoluțiile recente pe plan internațional, extinderea rapidă a fenomenului de globalizare și generalizarea utilizării tehnologiei informației impun o regândire a strategiei și metodelor de acțiune în promovarea intereselor noastre comerciale, în stimularea exporturilor de înaltă valoare adăugată, atragerea de investiții și de capital și promovarea intereselor capitalului autohton.

### **Obiectivele prioritare urmărite în domeniul comerțului și cooperării economice internaționale vizează:**

- angajarea activă a României în cadrul proceselor, regionale și multilaterale de modelare a sistemului comercial internațional, în vederea utilizării mai eficiente a drepturilor conferite prin participarea la aceste procese;
- asigurarea unui cadru legislativ comercial unitar, ușor accesibil și predictibil, în vederea limitării la minimum a costurilor de "intrare/ieșire" în/din sfera comercială;
- dezvoltarea unei capacități informaționale moderne care să conducă la creșterea vizibilității ofertei comerciale românești de export, în special la nivelul întreprinderilor mici și mijlocii;
- sprijinirea concertată la nivelul Guvernului a accesului pe piețe externe și a stimulării competitivității produselor, companiilor și a unor sectoare ale economiei românești, folosind mai eficient potențialul oferit de ambasadele și consulatele României. În acest scop vor continua eforturile privind îmbunătățirea condițiilor de acces al produselor și serviciilor românești pe piețele internaționale;
- utilizarea unor instrumente moderne de promovare a exporturilor în conformitate cu practicile internaționale: susținerea prin resurse publice a participării la diverse târguri, expoziții și misiuni economice internaționale; asigurarea resurselor financiare necesare în vederea promovării și susținerii exporturilor românești, în special a instalațiilor și obiectivelor complexe; simplificarea documentației și reducerea taxelor de îndeplinire a formalităților vamale; reducerea birocrăției și regândirea rolului EXIMBANK și a politicilor fiscale, ca instrumente de stimulare a exporturilor;
- consultarea sistematică cu sectorul privat și cu organizațiile profesionale și patronale în elaborarea și execuția strategiei de stimulare a exporturilor și stabilirea unui mod de lucru complementar între Centrul Român de Comerț Exterior, misiunile diplomatice ale României și camerele de comerț și industrie;
- elaborarea unei strategii unitare și agresive de atragere a investițiilor străine, de tehnologie și know-how și de îmbunătățire a climatului de afaceri și investițional din România;

- realizarea unui echilibru dinamic al balanței comerciale prin dezvoltarea mai accelerată a exporturilor;
- promovarea intereselor capitalului național prin intermediul instrumentelor comerciale bilaterale și în cadrul european și multilateral;
- pregătirea corespunzătoare la nivelul Guvernului a noii runde de negocieri comerciale multilaterale în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, în scopul relansării exporturilor românești și al apărării adecvate a intereselor producătorilor naționali;
- pentru facilitarea integrării noastre în structurile europene, în domeniul relațiilor economice internaționale se au în vedere continuarea și accelerarea ritmului de negocieri cu parteneri care au relații preferențiale cu Uniunea Europeană pentru încheierea unor acorduri de liber schimb bilaterale.

### Comerțul interior

- Obiectivul prioritar pentru perioada următoare îl reprezintă armonizarea legislației cu normele și reglementările europene în materie, astfel încât să se asigure bazele punerii în practică a liberei circulații a mărfurilor și serviciilor.
- Vor fi întreprinse acțiuni concrete în domeniul organizărilor de piață pentru diverse produse, în special în domeniul agricol.
- Vor fi continuate acțiunile privind crearea unui adevărat sistem național al piețelor de gros și elaborarea unei legislații care să permită conectarea acestora cu centrele de colectare a produselor agricole.
- Lărgirea cooperării cu celelalte instituții cu atribuții în domeniul concurenței și al protecției consumatorilor în scopul evitării efectelor negative ale concurenței neloiale pe piață, precum și al apărării intereselor consumatorilor.
- Pregătirea condițiilor legislative și normative pentru utilizarea pe scară largă a comerțului electronic.

## CAPITOLUL IV

### Combaterea sărăciei și a șomajului

Politica socială a Guvernului pornește de la nevoia unei schimbări radicale de abordare. În vederea creării condițiilor minime pentru ca cetățenii să poată participa efectiv la viața socială este necesară asigurarea garanțiilor colective, legislative sau de altă natură, în paralel cu creșterea continuă a gradului de responsabilitate individuală.

Modelul social promovat de Guvern se bazează pe echilibrul dintre competiție, colaborare și solidaritate. Acest echilibru poate fi realizat, pe de o parte, prin salarizarea diferențiată

după criteriul eficienței și, pe de altă parte, printr-o repartitie echilibrată și transparentă a veniturilor realizate în societate. Pentru a ieși din criza economică în care se află România are nevoie de mai multe locuri de muncă, dar și de solidaritate socială.

Pornind de la aceste considerente, Guvernul va combina măsurile de protecție și de asistență socială pentru anumite categorii sau grupuri de persoane cu acțiuni care vor contribui la asigurarea locului de muncă pentru obținerea de venituri permanente și în creștere, ca premisă esențială de îmbunătățire a condițiilor de viață ale persoanelor active.

Guvernul va întări dialogul cu organizațiile sindicale și patronale. Deși instituționalizat prin Consiliul Economic și Social, dialogul tripartit va avea un cadru bine reglementat și la nivelul fiecărui minister. Totodată Guvernul va păstra principiul tripartitismului în administrarea unor fonduri publice și își va întări autoritatea față de reprezentanții săi în consiliile de administrație respective.

## 4.1. Piața muncii

Pe piața muncii acțiunea Guvernului va avea ca obiectiv creșterea gradului de ocupare a populației active și, implicit, diminuarea corespunzătoare a șomajului. Guvernul își propune să aplice măsuri economice de stimulare a creării de locuri de muncă în condițiile continuării în ritm accelerat a proceselor de privatizare și restructurare, astfel încât șomajul să scadă sub 8-9% în anul 2004.

Acest obiectiv poate fi realizat, în principal, prin relansarea economiei, dar și prin schimbarea radicală a utilizării fondului de șomaj și a resurselor aflate la dispoziția Agenției Naționale de Ocupare și Formare Profesională.

Astfel, față de un procent de numai 2-3% din fondul de șomaj destinat până acum măsurilor active, în următorii 4 ani acesta va crește la 10-15%. De asemenea, ținând seama de ineficiența utilizării fondurilor, determinată de o diversitate excesiv de mare de măsuri pasive, inclusiv de costuri de implementare foarte ridicate, principalele destinații vor fi încadrarea tinerilor și șomerilor, simplificând accesul întreprinzătorilor la fondurile cu această destinație.

În ceea ce privește măsurile pasive Guvernul va modifica politica plăților compensatorii. În condițiile aplicării unor programe importante de restructurare pentru care soluționarea integrală, în prealabil, a problemelor sociale nu a fost posibilă, existența compensațiilor bănești nu trebuie exclusă. În aceste condiții plățile compensatorii vor fi acordate într-o nouă formulă, și anume:

- 50% la momentul disponibilizării;
- 50% la data încadrării reușite în mod individual, ca primă de reangajare, sau în momentul inițierii unei activități pe cont propriu.

Alocațiile pentru șomaj se vor dimensiona în funcție de vechimea în muncă și de ultimul salariu avut, astfel încât să se păstreze o putere de cumpărare de cel puțin 60% din

salariul respectiv. Începând din anul 2002 alocația de șomaj va fi raportată la nivelul venitului minim garantat, în scopul stimulării reintegrării pe piața muncii. De asemenea, perioada de șomaj va crește la un an, iar celelalte forme de asistență - ajutorul de reintegrare profesională și alocația de sprijin - vor trece în domeniul venitului minim garantat.

Un loc important în cadrul măsurilor active vor avea acțiunile de calificare, recalificare, reorientarea forței de muncă în funcție de cererea existentă pe piața muncii. Acest obiectiv va fi atins prin cel puțin 3 demersuri importante, și anume:

- trecerea, începând cu anul școlar 2001/2002 la optimizarea planurilor de învățământ, cu precădere a învățământului vocațional, prin acțiune comună a M.M.S.S. și a Ministerului Educației și Cercetării, în scopul reglării raportului dintre cerere și ofertă pe piața muncii;
- elaborarea unor programe de reconversie profesională, pe baza prognozelor privind modificările structurale care vor avea loc în economia națională; aceste programe vor avea în vedere, cu predilecție, sporirea șanselor de integrare pe piața muncii a tinerilor și femeilor;
- intensificarea activității și dezvoltarea serviciilor de informare, consiliere, mediere și calificare în cadrul Agenției Naționale de Ocupare și Formare Profesională, în concordanță cu conceptul pregătirii continue.

Guvernul va încuraja agenții privați în domeniul recalificării forței de muncă și finanțării cursurilor sau a programelor pe baza garanțiilor suplimentare acordate pentru încadrarea ulterioară a cursanților.

Pentru asigurarea coerenței acțiunilor pe piața muncii, la nivelul M.M.S.S., cu participarea partenerilor sociali, va fi definitivat, până cel mai târziu la 15 mai 2001, Planul național de acțiune în domeniul ocupării. De asemenea, împreună cu asociațiile profesionale și cu Comisia pentru Standarde Ocupaționale, vor fi elaborate standardele ocupaționale în regim armonizat cu cele europene, până cel mai târziu în semestrul I 2002.

## 4.2. Politica salarială

Obiectivul programului de guvernare în domeniul veniturilor salariale îl constituie asigurarea unui salariu care să permită cel puțin un nivel minim decent de viață.

Guvernul consideră că prin politica veniturilor salariale, munca trebuie să redevină o valoare socială; un astfel de obiectiv nu poate fi realizat în situația în care, adeseori, un salariat câștigă la fel ca un șomer sau ca un alt asistat social.

În aceste condiții procesul de rehabilitare a calității de salariat trebuie să depindă de ajustările tehnologice, manageriale și organizatorice în raport cu care produsele românești pot deveni competitive și prin alte căi decât prin limitarea costurilor salariale. De aceea vor fi folosite pârghiile pe care un sistem concurențial le permite, pentru ca,

Într-un viitor previzibil, păstrând echilibrele necesare unui grad de ocupare cât mai ridicat, salariații să devină o componentă structurală importantă a clasei de mijloc.

Guvernul va promova un nivel mai ridicat al salariului minim pe economie, ca element de referință în întregul sistem salarial, pentru a stimula procesul de remotivare a muncii. Se are în vedere o creștere treptată a salariului minim, astfel încât în 2004 acesta să fie - în termeni reali - cu cel puțin 50% mai mare decât la sfârșitul anului 2000. În procesul de fundamentare a fiecărei etape de majorare se va folosi ca instrument valoarea coșului zilnic, cu consultarea sindicatelor și patronatelor.

Această măsură va fi luată în paralel cu acțiuni de micșorare a costurilor unui loc de muncă, în scopul diminuării muncii la negru. În acest fel măsurile întreprinse vor determina o diferență semnificativă între veniturile unui salariat și ale unui șomer, generând o atitudine activă pe piața muncii.

În sistemul bugetar Guvernul va iniția o reierarhizare a salariilor în funcție de importanța domeniului și de performanța serviciilor prestate. Această reierarhizare va fi negociată cu partenerii sociali, astfel încât să se evite modificările conjuncturale, de multe ori subiective, ale valorilor de referință sectoriale sau ale coeficienților de ierarhizare.

În cadrul societăților comerciale cu capital de stat, al regiilor autonome și companiilor naționale se va urmări respectarea legislației privind remunerarea în concordanță cu obligațiile asumate prin contractul de administrare, cu eficiența activității și cu plata obligațiilor față de bugetul de stat.

În cadrul politicii generale de încurajare a accesului tinerilor absolvenți din instituțiile de învățământ superior se va asigura scutirea de la plata impozitului pe salariul acestora în primii 2 ani de la angajare.

### 4.3. Asigurările sociale

Guvernul consideră că diversificarea resurselor de asigurări de bătrânețe este un obiectiv obligatoriu. În acest scop sistemul de asigurări sociale se va baza pe mai mulți "piloni". Între aceștia, sistemul public reprezintă fundamentul asigurărilor sociale, iar reformarea sa o dată cu adoptarea noii legi a pensiilor publice și a altor drepturi de asigurări sociale reprezintă doar un început. Implementarea acestei legi a început însă cu o formulă de corelare a pensiilor care nu elimină inechitățile între generații diferite de pensionari în ceea ce privește cuantumul pensiilor.

Pentru corectarea acestor situații Guvernul va asigura corelarea pensiilor pe baza unui program care se va desfășura pe o durată de 3 ani, începând cu trimestrul IV 2001, pentru a se stabili proporțiile firești între diferitele categorii de pensionari.

Guvernul va propune Parlamentului eliminarea din actuala legislație a prevederii privind plafonarea pensiilor, stabilind valoarea minimă garantată de stat a punctului de pensie. Această măsură va fi luată având în vedere și echilibrarea fluxului de contribuții pentru asigurările sociale cu cel al plăților, realizat atât printr-o colectare mai bună a veniturilor,

prin întărirea disciplinei financiare, cât și printr-o politică restrictivă privind înlesnirile la plata datoriilor către bugetul asigurărilor sociale.

Un rol important în implementarea legii va reveni Casei Naționale de Pensii și Asigurări Sociale, care prin structura consiliului de administrație va avea o mare influență în vederea armonizării intereselor angajatorilor, angajaților și pensionarilor.

În vederea protejării puterii de cumpărare a pensionarilor pensiile vor fi indexate trimestrial cu un procent care să acopere integral rata inflației. Totodată nu se vor impozita pensiile a căror valoare se va situa sub un nivel egal cu două salarii medii nete pe economie.

În privința pensiilor pentru agricultori Guvernul va asigura creșterea în termeni reali, comparativ cu sfârșitul anului 2000, cu 20% în 2001, cu 40% până în anul 2002, cu până la 75% în 2003 și cu până la 100% în 2004.

În privința schemelor de pensii obligatorii, bazate pe capitalizare și contribuții definite, administrate de sectorul privat, Guvernul consideră că acestea ar putea fi implementate după existența certă a surselor de acoperire a deficitului creat fondului public de pensii. Proiectul legii fondurilor universale de pensii prevede ca o treime din bugetul public de pensii să treacă în administrarea privată, fără a se specifica din ce surse va fi acoperit deficitul astfel creat. Este motivul pentru care credem că impunerea unei astfel de legi prin ordonanță de urgență a fost un gest hazardat, incompatibil cu transparența și responsabilitatea pe care le presupune dezbateră parlamentară.

În ceea ce privește schemele de pensii suplimentare și opționale se va urmări atragerea în acest sistem a persoanelor cu o capacitate mai mare de economisire.

Totodată, prin acordarea unor facilități fiscale substanțiale, schemele de pensii suplimentare vor fi un domeniu important al înțelegerilor dintre patroni și salariați; o pensie suplimentară acordată dintr-un astfel de fond constituit la nivel de ramură poate deveni un element stimulativ pentru încheierea și respectarea contractelor colective de muncă, în condiții de eficiență și de creștere a productivității.

**În legătură cu îmbunătățirea condițiilor de muncă Guvernul va solicita Senatului aprobarea cât mai rapidă a legii privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, astfel încât să fie rezolvate problemele legate de:**

- obligativitatea introducerii în acest sistem de asigurare a tuturor angajaților cu contract individual de muncă;
- suportarea asigurării respective de către angajator, în calitate de beneficiar al muncii depuse;
- diferențierea contribuției în funcție de nivelul de risc la care sunt supuși angajații.

Introducerea sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale va permite alinierea României la practica internațională în domeniu și, de asemenea, armonizarea legislației românești cu cea europeană.

## 4.4. Asistența socială

Guvernul consideră că familia trebuie pusă în centrul preocupărilor de natură socială și va subordona acestui obiectiv toate programele de asistență socială. În această viziune familia va beneficia de două tipuri de prestații sociale:

- alocații pentru subzistență;
- alocații pentru dezvoltare familială.

**Alocațiile pentru subzistență vor urmări combaterea sărăciei, aplicarea principiului trecerii de la programe universaliste la cele țintite către păturile nevoiașe. Aceste alocații vor fi concretizate prin următoarele măsuri:**

- stabilirea alocației de stat pentru copii la nivelul de 10% din salariul mediu pe economie;
- alocarea prin programul venitului minim garantat a cel puțin 0,4% din PIB pentru combaterea sărăciei extreme;
- asigurarea pentru familiile cu venituri reduse a necesarului de pregătire a copiilor pentru începerea anului școlar.

**Alocația pentru dezvoltare familială este o sumă nerambursabilă acordată familiilor în care media de vârstă a soților este de maximum 30 de ani, în scopul facilitării accesului la o locuință sau la unele bunuri de folosință îndelungată.**

Prin alocații pentru dezvoltare familială Guvernul are în vedere pe termen lung: creșterea rolului familiei în societate; diminuarea substanțială a numărului de familii sărace, dezmembrate, monoparentale etc., diminuarea implicării statului prin alocații de subzistență.

În privința asistenței sociale acordate categoriilor celor mai defavorizate Guvernul va promova o lege privind combaterea marginalizării sociale, având ca obiectiv facilitarea accesului la un loc de muncă și la o locuință, precum și asigurarea accesului la serviciile de sănătate și educație.

## CAPITOLUL V

### Îmbunătățirea stării de sănătate a populației, protecția copilului

#### 5.1. Ocrotirea sănătății

Programul guvernamental în acest domeniu pornește de la faptul că îngrijirea sănătății trebuie să fie un bun social colectiv, accesibilă tuturor cetățenilor României, indiferent de capacitatea lor de a plăti, pe fondul asigurării unui acces liber și echilibrat la serviciile de sănătate.

În stabilirea acțiunilor și măsurilor pentru realizarea obiectivului strategic "O Românie mai sănătoasă, cu o morbiditate scăzută și mai puține decese premature" s-au luat în considerare neconcordanța existentă între nevoile de îngrijire ale populației, structurile și orientarea serviciilor de sănătate, precum și faptul că sistemul sanitar actual se caracterizează printr-un număr prea mare de tipuri de unități sanitare cu suprasolicitarea unor servicii, ineficiența altora și orientarea excesivă spre serviciile intraspitalicești în detrimentul celor ambulatorii și comunitare.

### În acest context se vor urmări:

- dezvoltarea unor servicii medicale integrate (asistență primară, de specialitate în ambulator, spital și de urgență) în scopul creșterii calității îngrijirilor, al unui răspuns mai eficient la solicitările consumatorilor, precum și al realizării raportului cost/eficiență corespunzător. Pentru ameliorarea indicatorilor de mortalitate și morbiditate în populația generală se vor aplica 32 de programe naționale și se va dezvolta rețeaua serviciilor de sănătate publică prin schimbarea raportului sectoarelor spitalicesc/extraspitalicesc.

Statul, prin reprezentanții săi, trebuie să fie un garant al modului de dezvoltare și supraveghere a asistenței medicale în România pentru toate categoriile de cetățeni (din mediul urban și rural, copii, bătrâni, salariați, șomeri, defavorizați social, persoane cu venituri modeste sau fără venituri).

Ministerul Sănătății și Familiei va emite și va aplica acte normative care să înlocuiască sistemul centralizat și de comandă printr-un sistem descentralizat și eficient în favoarea cetățeanului, sistem care să definească relația dintre autoritățile centrale și cele locale. Creșterea autonomiei serviciilor de sănătate va stimula competiția și calitatea serviciilor medicale. Ministerul Sănătății și Familiei va fi ferm și corect, restabilind autoritatea instituției de stat, dezvoltând strategia și punând în practică politica Guvernului în domeniul sănătății populației prin aplicarea principiilor moderne de satisfacere a asistenței medicale, de protecție și susținere a stării de sănătate colective și individuale.

Ministerul Sănătății și Familiei își păstrează responsabilitatea gestionării de fonduri pentru:

- gestionarea alocării bugetare pentru sănătate;
- gestionarea programelor de sănătate de importanță națională;
- reglementarea sectorului de sănătate public și privat;
- realizarea cercetării privind politica sanitară;
- finanțarea clădirilor și a echipamentelor de înaltă performanță;
- dezvoltarea capacității manageriale;



- crearea unui sistem pluralist de finanțare a activității medicale, compus din resurse publice și private

Sistemul se va baza pe șanse egale pentru serviciile medicale și va asigura echitabil problema plăților serviciilor prestate. Modalitățile de plată vor fi făcute cunoscute întregii populații. Finanțarea sistemului de sănătate se va face din fondurile asigurărilor și din plățile pacienților. Bugetul de stat va finanța programele medicale naționale și investițiile în spitale, construcții și echipamente de înaltă performanță. Fondurile de asigurări de sănătate vor finanța serviciile de sănătate (primară, ambulatorie, spitalicească, de urgență, stomatologică, reabilitare, produse farmaceutice compensate). Pacientul va contribui parțial la plata unor servicii medicale și integral la plata altor servicii medicale, precum și la cea a medicamentelor compensate.

Casa Națională de Asigurări de Sănătate, furnizoarea principală de resurse financiare pentru serviciile medicale, va defini clar pachetul de servicii de sănătate oferit populației, va stabili drepturile pacienților, va spori calitatea asistenței medicale prin impunerea de standarde de calitate, va raționaliza serviciile medicale inevitabile într-un sistem bugetar limitat, va sprijini descentralizarea și creșterea actului managerial central și local.

Se are în vedere dezvoltarea unui model de alocare obiectivă a fondurilor existente în sistem către spitale, în funcție de caracteristicile spitalului și ale patologiei pacienților tratați de fiecare spital. Sistemul de finanțare propus va utiliza o metodă - testată și utilizată în multe țări dezvoltate - bazată pe sistemul grupelor de diagnostic (Diagnostic Related Groups - DRG);

- dezvoltarea și consolidarea acțiunii de privatizare, în special a activității medicale și farmaceutice, precum și începerea privatizării unităților medicale ambulatorii de specialitate și spitalicești. Ministerul Sănătății și Familiei va elabora până la 15 mai 2001 o strategie de privatizare a unităților medicale ambulatorii de specialitate și spitalicești, ținând seama de specificul perioadei de tranziție în care se găsește România și de nivelul său de dezvoltare economică, în corelare cu nivelul de venituri ale populației.

Realizarea procesului de privatizare va avea loc, în primul rând, prin modificarea legii proprietății publice și trecerea spitalelor și ambulatoriilor de specialitate din proprietatea publică în proprietatea privată a statului. Totodată vor fi susținute și alte forme de privatizare, precum asocierea investițională și concesiunea, cu păstrarea obiectului de activitate - asistența medicală.;

- crearea condițiilor legale pentru înființarea caselor de asigurări de sănătate private cu acces neîngrădit, ceea ce va permite găsirea unor noi surse de finanțare, realizarea principiului de universalitate, de solidaritate, de subsidiaritate, de echitate și de autonomie a asistenței sanitare din România;
- definirea precisă a rolului Colegiului Medicilor din România, al Colegiului Farmaciștilor din România și al Colegiului Asistenților Medicali prin concentrarea pe activități profesionale. Activitatea colegiilor va fi independentă atât față de administrația de stat, locală și centrală, cât și față de partidele politice.

Aceste colegii vor oferi garanții societății civile și statului privind practicarea riguroasă a profesiei de medic, farmacist și asistent medical la un nivel profesional și moral ireproșabil;

- elaborarea statutului medicului, statutului farmacistului, statutului cadru medical auxiliar și a raporturilor acestora în societate (cu poliția, justiția, biserica), astfel încât să se asigure acestor profesii (medic, farmacist, asistent medical) locul onorabil pe care îl merită;
- învățământul medical va avea responsabilități contractuale, cu programe de pregătire profesională la cel mai înalt standard internațional, atât în ceea ce privește partea teoretică, cât și în ceea ce privește calificarea practică. Anual se va stabili numărul posibil și necesar de medici care pot fi formați, se va hotărî numărul optim de studenți pentru fiecare facultate, crescând numărul de absolvenți de medicină generală, știut fiind faptul că în prezent în România densitatea medicilor este de 17/10.000 de locuitori, față de densitatea medie din Europa de 28-29/1.000 de locuitori. Vor fi stabilite criterii clare privind acreditarea învățământului medical privat. Facultatea de medicină va dispune de acreditările academice necesare, care se bazează numai pe învățământul metodic, cercetare și pe o bază materială adecvată.

Introducerea "numerus clausus" pentru stabilirea necesarului de medici va putea asigura o dispersie unitară a absolvenților în teritoriu, evitându-se astfel apariția șomerilor în medicină.

Spitalele din România vor fi înfrățite cu spitale din Uniunea Europeană și S.U.A., facilitând astfel schimburi de specialiști, crearea de colective mixte de cercetare, care vor duce implicit la îmbunătățirea actului medical;

- elaborarea de către Ministerul Sănătății și Familiei și Ministerul Industriei și Energiei până la 15 mai 2001 a unui program complex bazat pe principii moderne de producție, elaborate de organe specializate europene și adoptate de Agenția Națională a Medicamentului, prin care să se asigure, pe de o parte, necesarul sectorului de sănătate și, pe de altă parte, stimularea producției autohtone de aparatură și instrumentar medical modern și competitiv, se va face prin acordarea de facilități financiare și fiscale producătorilor. Atât produsele farmaceutice românești, cât și aparatura și instrumentarul medical vor fi achiziționate cu prioritate de unitățile sanitare, în condiții de competitivitate.

O acțiune importantă în acest sector constă în reorganizarea sistemului de control al produselor farmaceutice, biologice, de uz uman și sanguine, precum și în dezvoltarea domeniului farmacologiei clinice;

- acordarea de către stat a unor facilități pentru acces la credite ieftine medicilor și farmaciștilor, realizându-se cadrul legal pentru acordarea de facilități fiscale și financiare pe termen lung pentru practica medicală și farmaceutică privată, în scopul înființării de cabinete medicale particulare pentru asigurarea asistenței medicale primare, precum și a unor unități sanitare pentru asistență medicală ambulatorie și spitalicească.

O preocupare specială va consta în introducerea sistemelor de finanțare tip leasing și a microcreditelor. Utilizarea fondului de rezervă al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate ca un revolving-fund, pentru finanțarea acestor operațiuni, fără a se solicita medicilor garanții materiale sau patrimoniale, va impulsiona achiziționarea de echipamente noi în sistemul public și privat;

- atragerea personalului medical superior și mediu în zone izolate sau defavorizate prin oferirea unor facilități (salarii substanțial majorate, sedii pentru dispensar cu dotări corespunzătoare cu aparatură, echipamente și materiale sanitare și cu mijloace de transport adecvate zonei, locuință și teren agricol în folosință, precum și condiții avantajoase pentru pensionare). Se vor iniția negocieri pentru obținerea sprijinului Băncii Mondiale în vederea dotării cu echipamente a dispensarelor fără medic din zonele defavorizate. În cele 299 de comune în care există dispensare fără medic, cu sprijinul autorităților locale se vor realiza reabilitările fizice necesare pentru a se crea posibilitatea introducerii echipamentelor achiziționate în spații adecvate;
- salarizarea personalului sanitar superior și mediu atât în medicina primară, cât și în cea de specialitate se va face în funcție de prestațiile efectuate, de eficiența și calitatea actului medical, indiferent de statutul public sau privat al furnizorului. Se vor introduce mecanisme de plată (plata per capita, per act sau combinarea celor două modalități) care să stimuleze furnizorii să ofere servicii sanitare de calitate;
- se va promova o nouă metodă de compensare a medicamentelor prin introducerea mai multor grupe de medicamente compensate, în funcție de categoriile de boli. În acest scop se va utiliza practica Organizației Mondiale a Sănătății privind elaborarea listei de medicamente compensate, urmărindu-se totodată promovarea în această listă a produselor din oferta internă. De asemenea, se va introduce un program gratuit, coerent de contracepție în domeniul sănătății reproducerii, pentru prevenirea sarcinilor nedorite și scăderea numărului de avorturi și a complicațiilor ce rezultă din acestea;
- acordarea gratuită de lapte praf din producția internă copiilor în vârstă de 0-1 an. Această acțiune, asociată cu imunizarea completă a copiilor, va avea ca rezultat reducerea morbidității și mortalității juvenile, constituindu-se ca un fundament al medicinei preventive;
- reorganizarea asistenței medico-chirurgicale de urgență prin crearea progresivă a unor centre cu dotare tehnico-medicală specifică, mijloace de transport și comunicare adecvate, cu arondare pe o rază de maximum 25 km. Serviciile oferite de asistența medicală de urgență vor fi renumerate cu un spor față de alte servicii medicale. Asistența medicală de urgență va organiza și programe de acțiune în comun cu primăriile, poliția, pompierii, apărarea civilă.
- reorganizarea pe principiul competenței și al eficienței a asistenței medicale ambulatorii de specialitate acordate în orașe de centrale de diagnostic și tratament și crearea la nivel rural a unor centre de asistență medicală dotate cu mijloace de evacuare medicalizat. În acest context se vor asigura:

- îmbunătățirea eficienței și calității serviciilor medicale prin restructurarea și reorientarea lor, cu scopul de a răspunde necesităților de îngrijire a populației;
- introducerea conceptului de cost-eficiență, prin organizarea unor servicii medicale integrate;
- creșterea rolului medicinei preventive și a promovării sănătății.
- renovarea, modernizarea și dotarea cu aparatură de înaltă performanță a spitalelor reprezentative, precum și crearea condițiilor pentru activități medicale civilizate în toate spitalele țării. Se vor crea servicii de asistență spitalicească de scurtă durată (o zi).
- înființarea de spitale-centre medico-sociale pentru persoane sărace cu venituri sub limita existenței și pentru cele care nu plătesc asigurări sociale de sănătate, precum și înființarea de spitale-cămin pentru persoanele în vârstă, bolnave și fără aparținători. Înființarea acestor centre medico-sociale se va realiza prin reorganizarea unităților spitalicești disponibilizate de către Ministerul Sănătății și Familiei. Activitatea în centrele medico-sociale se va finanța din fonduri de la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, asistența medicală fiind asigurată de Ministerul Sănătății și Familiei și de casele de asigurări de sănătate. Prin colaborare cu O.N.G.-uri din Europa și S.U.A. și prin crearea unui cadru legislativ adecvat, asistența medico-socială în aceste centre se va putea realiza la standarde internaționale.
- acordarea de asistență medicală gratuită elevilor și studenților prin angajarea de către Ministerul Educației și Cercetării a medicilor de medicină generală, care vor încheia contracte cu Casa Națională de Asigurări Sociale de Sănătate. Prin aceasta se facilitează accesul la asistența medicală și, în caz de nevoie, internarea în orice unitate spitalicească.

## 5.2. Politica familială

Politica familială se axează pe trei direcții fundamentale: familiile cu copii mici; căsătoriile și relațiile intrafamiliale; echilibrul între muncă și familie.

### Măsurile avute în vedere sunt:

- Crearea unei rețele de oficii pentru asistența familială, în vederea susținerii și întăririi familiei ca entitate fundamentală a societății, prin:
  - asistența familială, care include și sprijin financiar și servicii de suport al relațiilor intra- și interfamiliale;
  - Programul Național de Planificare Familială, care contribuie la îmbunătățirea asistenței acordate mamei și copilului, ce va include activități de informare, educare și comunicare, formarea profesională a personalului medical, întărindu-se astfel, îndeosebi în zonele izolate, serviciile de sănătate a reproducerii;

- sprijinirea comunităților de a-și crea propriile lor capacități care să rezolve problemele locale;
- furnizarea de servicii de consultanță și consiliere familiilor în dificultate.
- Efectuarea de campanii de informare a părinților asupra modului de abordare a principalelor evenimente ce survin în viața de familie.
- Asigurarea comunicării între familii și serviciile comunitare, precum și facilitarea legăturilor și cunoașterii reciproce a membrilor comunității.
- Identificarea familiilor la risc și acordarea asistenței necesare cât mai precoce.

Prin programul său Guvernul va aplica măsuri pentru crearea unui sistem real și eficient de protecție a familiei, într-o abordare complexă care vizează reforma întregului domeniu de protecție socială.

### **Principalele măsuri necesare în vederea implementării depline a prevederilor directivelor comunitare:**

- măsuri de informare și conștientizare a angajaților, patronilor, sindicatelor și funcționarilor publici cu responsabilități în domeniul de aplicare a legislației muncii, asupra prevederilor legislației naționale corespondente actului comunitar;
- măsuri pentru adoptarea și urgentarea aplicării Planului național de acțiune pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați;
- modificarea proiectului legii egalității șanselor și reintroducerea lui în procedurile parlamentare, în urma adoptării Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 pentru prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, care a preluat mare parte din prevederile proiectului inițial;
- aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în privința accesului la angajare, formare profesională și promovare, a condițiilor de muncă;
- constituirea Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse, organism independent de promovare a principiului egalității de tratament între bărbați și femei, având rol de monitorizare a aplicării prevederilor directivelor comunitare;
- elaborarea proiectului de lege privind protecția maternității;
- asigurarea respectării drepturilor sociale în conformitate cu prevederile Cartei Sociale Europene, revizuite.

În acest context stabilirea unui cadru unic de organizare a sistemului de asistență familială și socială, a modalităților de finanțare, a tipurilor de prestații reprezintă, pe termen mediu, obiective majore ale reformei în domeniul asistenței sociale.

În România integritatea principiului egalității de tratament între femei și bărbați nu presupune cheltuieli suplimentare față de cele necesare aplicării prevederilor actelor normative curente a căror influență bugetară este evaluată și prevăzută de Guvern; dezvoltarea capacității instituționale presupune însă cheltuieli bugetare și extrabugetare

ce pot fi acoperite din programe de cooperare internațională pentru care Guvernul României și-a arătat disponibilitatea de participare.

### 5.3. Obiective strategice pentru protecția copilului

Protecția drepturilor tuturor copiilor din România trebuie susținută ferm și fără echivoc, iar sănătatea și bunăstarea lor va fi o prioritate a Programului de guvernare. În acest scop se va promova un sistem global, unitar, modern și durabil, care să țină cont de standardele europene.

#### În acest context se vor urmări:

- elaborarea și promovarea unui program național de educație publică cu privire la responsabilitatea familiei, rolul acesteia în creșterea și educarea copiilor, finanțat de Comisia Europeană;
- introducerea unui capitol bugetar (10 milioane dolari, pentru o perioadă de 2 ani), care să susțină desfășurarea unui program referitor la sănătatea copiilor români, în parteneriat cu Organizația Mondială a Sănătății;
- implementarea unui program în valoare de 27 milioane euro, autorizat de Grupul de nivel înalt al donatorilor internaționali și finanțat de Comisia Europeană;
- asigurarea din bugetul de stat a 500 mii dolari pe o perioadă de 4 ani pentru audit, precum și pentru alte programe de bunăstare a copiilor;
- crearea unui sistem legislativ unitar cu privire la protecția drepturilor copilului, justiția juvenilă și responsabilitățile organizațiilor neguvernamentale cu activități în domeniu, în concordanță cu Convenția O.N.U. cu privire la drepturile copilului și cu principiile stabilite prin Convenția de la Haga;
- reformarea sistemului de justiție în vederea creării unui sistem juridic de protecție a copilului și asigurarea investigării tuturor delictelor cu privire la copii de către organele de urmărire penală, acolo unde este necesar;
- intensificarea măsurilor pentru combaterea crimei organizate, cu referire specială la traficul de copii;
- reanalizarea de fond, la recomandarea Parlamentului European, a regimului adopțiilor internaționale.

Având în vedere responsabilitatea statului în protecția copiilor în dificultate și ținând seama de criteriile stabilite de Consiliul European de la Copenhaga și prin Rezoluția Parlamentului European cu privire la aderarea României la Uniunea Europeană, o atenție prioritară va fi acordată asigurării și respectării drepturilor acestor copii, urmărindu-se scoaterea lor din "conul de umbră" în care se află și plasarea într-o zonă de interes special, acordarea de șanse egale cu ceilalți copii la educație, integrare socială și speranță.

Guvernul va sprijini activitatea Grupului la nivel înalt al donatorilor internaționali, stabilit pentru promovarea și implementarea unei abordări coordonate privind protecția copilului sub coordonarea primului-ministru și a raportului Parlamentului European pentru România.

Se va asigura, în parteneriat cu Delegația Comisiei Europene în România, implementarea Programului PHARE, de 25 milioane euro, intitulat "Copiii mai întâi".

### **Măsurile de urgență pentru restructurarea sistemului de protecție a copilului în dificultate sunt:**

- elaborarea până la 25 februarie 2001 a unei noi strategii în domeniul protecției copilului;
- integrarea politicilor de protecție a copilului în ansamblul general al politicilor sociale, astfel încât să se asigure că prestațiile sociale contribuie la sprijinirea familiilor în creșterea și îngrijirea propriilor copii;
- întărirea capacității instituționale la nivel central, prin crearea unei autorități naționale cu atribuții în elaborarea, coordonarea și controlul implementării politicilor de protecție a drepturilor copilului și de adopție;
- întărirea capacității instituționale a autorităților administrației publice locale, în vederea diversificării activităților de protecție a copilului, care să permită dezvoltarea acestuia într-un mediu familial, beneficiind de o îngrijire personalizată și adecvată nevoilor sale;
- promovarea parteneriatului dintre autoritățile administrației publice locale și societatea civilă, în vederea folosirii resurselor tuturor actorilor publici sau privați cu activități/atribuții în domeniul protecției copilului;
- dezvoltarea și diversificarea de servicii alternative, într-un sistem integrat de servicii comunitare, care să pună accent cu precădere pe prevenirea și reducerea abandonului și a instituționalizării copilului, cu începere din semestrul I al anului 2001, astfel încât să se ajungă la sfârșitul anului 2002 ca numărul acestora să fie de cel puțin 250;
- diversificarea modalităților de sprijin acordat familiilor aflate în situații de risc, în vederea prevenirii abandonului și instituționalizării copilului, incluzând și servicii medicale corespunzătoare;
- restructurarea până la sfârșitul anului 2002 a unui număr de cel puțin 40 de instituții de tip rezidențial pentru protecția copilului, prin crearea de așezăminte de tip familial și dezvoltarea de programe de integrare a copiilor instituționalizați în familia naturală sau substitutivă;
- mediatizarea și promovarea plasamentului familial și dezvoltarea în paralel a serviciilor de susținere a copilului și a familiei de plasament;

- dezvoltarea unei rețele de lucrători sociali la nivelul comunității locale, care să aibă posibilitatea identificării mai rapide a situațiilor care ar putea periclita dezvoltarea fizică, psihică sau morală a copilului;
  - elaborarea de standarde de calitate pentru toate tipurile de servicii alternative de protecție a copilului, concomitent cu stabilirea unui sistem de acreditare a tuturor furnizorilor de servicii, ai căror beneficiari sunt copiii în dificultate și familiile lor;
  - dezvoltarea și implementarea, ca obiectiv permanent, de programe de formare a personalului implicat în protecția copilului, în vederea atingerii standardelor de calitate definite pentru fiecare tip de serviciu;
  - reconsiderarea, în regim de urgență, a procedurilor privind adopția, ca măsură de protecție a copilului, în vederea promovării adopției naționale și a măsurilor alternative de susținere a copilului în familie;
  - elaborarea și implementarea de programe specifice de informare sistematică a opiniei publice asupra efectelor abandonului și instituționalizării copilului, asupra importanței creșterii și educării acestuia într-un mediu familial;
  - dezvoltarea de programe, cu obiective specifice pentru următorii 2 ani, asigurate cu fonduri de sprijinire și recuperare a copilului și a adolescenților cu handicap, în contextul lor familial și comunitar;
- demararea imediată de programe de orientare socioprofesională pentru tinerii de peste 18 ani care părăsesc centrele de plasament și corelarea acestora cu alte programe de dezvoltare regională;
- inițierea unor proiecte care să cuprindă măsuri de prevenire și intervenție eficientă în cazurile de abuz și de neglijare a copilului, inclusiv în familie, prin crearea cadrului legislativ corespunzător;
- sprijinirea programelor de educație sexuală și planificarea familială a adolescenților din centrele de plasament, luându-se în considerare caracteristicile psihice, comportamentale și statutul social ale acestor tineri;
- îmbunătățirea percepțiilor și ameliorarea prejudecăților cu privire la copiii infectați HIV, cu handicap, romei, refugiați.

## CAPITOLUL VI

### Educația, cercetarea și cultura - factori strategici ai dezvoltării

#### 6.1. Educația - prioritate națională



Guvernul României consideră că, pentru domeniul educației și cercetării științifice, România trebuie să se angajeze hotărât pe direcția aleasă de țările dezvoltate. Toate societățile, inclusiv cele mai dezvoltate, se află astăzi într-o mare tranziție istorică, ce se va întinde pe mai multe decenii, prin care se înfăptuiește trecerea de la civilizația de tip industrial la societatea postindustrială, informațională, intelectuală și cultural-intensivă. România trebuie să răspundă concomitent provocărilor reformei interne și sfidărilor pe care le implică acomodarea cu noile tendințe ale civilizației pe plan mondial.

România intră în competiția istorică pentru dezvoltare, având un potențial deosebit sub raport cultural, științific și uman. Relansarea economică va permite alocarea unor resurse sporite pentru cultură, sănătate, învățământ și cercetare științifică. În felul acesta România se va situa în acord cu noile tendințe ce se afirmă pe plan mondial.

Programul guvernamental își bazează strategia de dezvoltare pe forța creatoare a intelectualității, care are de jucat un rol esențial în tranziția spre un nou model de societate. Produsele viitorului vor încorpora o tot mai intensă componentă intelectuală, de gândire și creație, în acord cu exigențele societății informaționale, cultural-intensive.

Strategia formării și reformării resurselor umane constituie punctul de pornire a politicilor de modernizare economico-socială a României. Politicile educaționale pe care le va promova Guvernul României au ca obiectiv principal învățământul însuși, cu implicarea actorilor principali ai procesului didactic.

Investiția în educație și în formarea oamenilor este cea mai rentabilă pentru dezvoltarea unei societăți pe termen lung. De aceea instituțiile de învățământ și educație, precum și cele de cercetare științifică sunt privite ca instituții strategice pentru destinul național.

Programul de guvernare pornește de la ideea că performanțele noastre vor fi determinate în primul rând de competența și pregătirea oamenilor, de felul lor de a munci, de capacitatea structurilor instituționale de a valorifica eficient acest potențial.

Educația este factorul strategic al dezvoltării de perspectivă și ea privește modelarea multidimensională și anticipativă a factorului uman.

Schimbările din sistemul de educație vor avea efecte în toate componentele societății, fiind pârghia hotărâtoare pentru trecerea la un nou tip de societate. Oamenii sunt chemați să învețe permanent, să învețe să își amelioreze prin forțe proprii condițiile de viață, să își proiecteze viitorul cu luciditate și îndrăzneală.

Pentru a se putea înscrie în noul orizont al civilizației postindustriale România trebuie să își reactiveze potențialul creator de care dispune, forța intelectuală și resursele morale ale societății, dorința de afirmare și spiritul de inițiativă ale tineretului, sistemul de educație și celelalte calități ale factorului uman.

Sistemul de învățământ este apreciat de Guvernul P.D.S.R. ca o prioritate națională care trebuie să se bucure de o atenție specială în politica de dezvoltare pe termen lung.

**În scopul racordării sale la cerințele contemporane sunt prevăzute acțiuni pentru:**

- consolidarea rolului școlii ca principală instituție de educație și învățământ;
- asimilarea limbajului informatic. Acest program, ce privește o nouă "alfabetizare" a populației, reprezintă poarta de intrare în civilizația lumii de mâine. Va fi susținut un program minimal pe baza căruia, în câțiva ani, fiecare școală să fie echipată cu calculatoare cu acces la Internet și cu baza necesară pentru acest tip de instrucție. Se vor achiziționa, în perioada 2000-2004, 500.000 de calculatoare realizate în producția internă;

- asigurarea condițiilor pentru învățarea și utilizarea fluentă, în primul rând de către tineret, a două limbi de circulație internațională. Această condiție este indispensabilă pentru o comunicare eficientă în lumea de azi și pentru accesul la informație;

- asimilarea temeinică a limbajelor artistice care au devenit componente obligatorii ale vieții sociale și ale dezvoltării contemporane, mai ales în sectoarele de vârf ale societății informaționale;
- aprofundarea studiului limbii, istoriei și civilizației române, ca elemente fundamentale pentru păstrarea identității naționale, în contextul integrării noastre europene și al globalizării, caracteristici majore ale proceselor contemporane.

Programul de guvernare în acest domeniu se concentrează asupra următorilor factori decisivi: educația de bază pentru toți; capacitatea de autoperfecționare a sistemului educațional; învățământul superior și cercetarea științifică; educația permanentă într-o societate educațională.

Într-o asemenea perspectivă educația și cercetarea științifică nu sunt considerate instituții "de consum", ci factori de multiplicare și de dezvoltare a resurselor.

Conform principiului educației de bază pentru toți fiecare persoană (copil, tânăr sau adult) trebuie să beneficieze de o instruire adecvată nevoilor sale fundamentale de învățare (scriere, exprimare uzuală, calcul aritmetic, rezolvare de probleme, cunoștințe, deprinderi, aptitudini etc.).

Din acest motiv educația de bază este considerată ca un fundament al întregului edificiu cultural, profesional și civic al personalității umane. Educația de bază nu este un fenomen natural care se produce de la sine, o dată cu dezvoltarea fiziologică a individului. Aceasta este un important factor de proces cultural, cu mari implicații pentru starea generală a resurselor umane ale unei națiuni, care va fi realizat printr-o politică coerentă și prin mijloace adecvate.

Întrucât educația de bază și componentele care o alcătuiesc evoluează continuu, programele din acest domeniu vor fi actualizate permanent și adaptate diversilor beneficiari: copiii preșcolari, elevii din ciclul primar, tinerii analfabeți, adulții cu o formare incompletă sau inadecvată, persoanele expuse la șomaj și excludere socială.

**Întrucât, din cauza condițiilor de viață, unele categorii de populație (persoane cu nevoi speciale; minorități culturale; persoane care locuiesc în zone defavorizate; tinerii și adulții analfabeți; populațiile migratoare; persoane fără adăpost stabil; copiii străzii; persoanele private temporar de libertate; șomerii pe termen lung; imigranții; refugiații de război sau în urma calamităților naturale) nu au acces la educația de bază, acestea vor beneficia de programe de protecție și susținere educațională:**

- programe speciale de educație pentru persoane cu handicap;
- programe compensatorii pentru persoanele excluse de la viața socială normală;
- programe intensive de prevenire a abandonului școlar;
- programe de generalizare a învățământului preșcolar;

- programe pentru cea de-a doua șansă pentru tinerii și adulții cu o instruire incompletă;

- programe de susținere a limbilor și culturilor minoritare;
- programe de dezvoltare a zonelor defavorizate;
- programe de reinserție pentru persoanele marginalizate sau excluse social.

#### **Educația de bază pentru toți se va realiza prin:**

- refacerea echității în educație, mult afectată de degradarea condițiilor de viață, de accentuarea discrepanțelor social-economice, de segmentarea liantului social și de declinul general al serviciilor publice;
- ameliorarea calității învățământului, astfel încât să se ajungă la standardele de performanță ale țărilor din U.E. și O.E.C.D.;

- formarea competențelor de bază pentru toți (copii, tineri, adulți), astfel încât pregătirea profesională ulterioară și participarea la viața activă să se bazeze pe un edificiu cultural autentic;

- relansarea educației în mediul rural și în zonele defavorizate;
- asigurarea unor programe de educație compensatorie sau pentru cea de-a doua șansă pentru cei care au fost excluși momentan din sistemul formal al educației de bază.

Ansamblul măsurilor de realizare a standardelor de integrare europeană și de creștere a competitivității forței de muncă din România pornește de la performanțele superioare ale învățării. Din acest motiv ameliorarea performanțelor generale ale tuturor elevilor și studenților este o prioritate majoră a Programului de guvernare și dezvoltare a resurselor umane.

### În această perspectivă sunt prevăzute următoarele acțiuni:

- stimularea motivației elevilor și studenților, asocierea acestora la organizarea și gestionarea procesului de învățare;
- antrenarea elevilor în activități culturale și sportive extrașcolare;
- subvenționarea de la bugetul de stat a întreținerii în tabere școlare a elevilor din învățământul obligatoriu proveniți din familii ale căror venituri se situează sub două salarii medii pe economie;
- punerea accentului pe rezultatele pe termen lung, nu pe performanțele utilizabile în prezent, exclusiv în mediul academic (învățare pentru notă, predare doar pentru examinare și memorizare, recursul dominant la procesele intelectuale cu reținere scurtă);
- eliminarea "școlii paralele";
- elaborarea de programe de prevenire a abandonului și a insuccesului școlar;
- trecerea la un alt sistem de control al calității în învățământ, prin evaluare formativă și examene centrate pe performanțe, nu pe reproducerea de cunoștințe;
- formarea unor calificări bazate pe competențe reale, care să conteze mai mult decât diplomele sau certificatele formale;
- lansarea unui program național care să permită realizarea anuală a 100 de săli de sport.

### Relansarea educației în mediul rural vizează următoarele obiective:

- redimensionarea rețelei școlare;
- constituirea unei rețele de transport școlar (anual, 120 de localități);
- asigurarea școlilor cu cadre didactice calificate;
- dotarea școlilor cu mijloace moderne de învățământ, cu rețele de informare și comunicare;
- dotarea bibliotecilor școlare.

Învățământul superior va avea o contribuție directă majoră la formarea resurselor umane.

Până la formarea unei adevărate piețe a muncii, care să regleze relația cu oferta de absolvenți calificați, sunt necesare măsuri care să limiteze și să elimine în perspectivă pericolele date de șomajul cadrelor calificate, emigrarea masivă și subutilizarea profesională.

Folosind propriile capacități de inovare și reformă, învățământul superior va deveni o pârghie care să dea impuls societății românești, prin racordare la evoluțiile sociale și economice pe care să le influențeze și să le direcționeze.

## Acțiunile concrete ce se vor desfășura în cadrul universităților, în scopul dezvoltării resurselor umane, sunt:

- adaptarea specializărilor la nevoile de pe piața muncii;
- dezvoltarea cercetării științifice universitare;
- încurajarea fluxului de revenire a tinerilor care studiază în străinătate;
- integrarea universităților particulare acreditate în sistemul de învățământ superior românesc;
- întărirea parteneriatelor internaționale;
- stimularea unor noi forme universitare, precum și învățământul la distanță.

Pentru îmbunătățirea managementului resurselor didactice și de cercetare din instituțiile de învățământ superior, se au în vedere: asigurarea funcționării optime a mecanismelor de conducere a instituțiilor de învățământ superior, în condiții de autonomie universitară și de gestionare financiară ce solicită creșterea resurselor extrabugetare; recrutarea de tineri preparatori și asistenți universitari, prin dezvoltarea personalului didactic și de cercetare. Diversificarea instituțională și mai ales a fluxurilor studentești și extinderea învățământului la distanță consacră tipuri noi de studenți și solicită forme diferite de organizare și transmitere a cunoașterii.

În cadrul programului de investiții publice, începând cu semestrul II al anului 2001 vor fi abordate reamenajarea și construcția de cămine noi pentru studenții din învățământul de stat.

De asemenea, începând cu anul școlar 2001/2002, prin subvenții de la bugetul de stat se va acoperi o parte reprezentând 20-50% din plata cazării în cămine a studenților din învățământul de stat, în funcție de venitul familial.

Universitățile vor fi sprijinite să se apropie cât mai mult de piața muncii, nu numai prin oferta de specialiști, ci și prin realizarea de noi tehnologii sau echipamente și produse de cercetare.

În consens cu "Cartea albă asupra educației și formării", elaborată de Uniunea Europeană, Programul guvernamental situează pe un loc important realizarea "societății educaționale", care valorifică eficient resursele umane, prin: educație permanentă; creșterea rolului expertizei în luarea deciziilor; accesul generalizat la orice formă de cunoaștere; extinderea mijloacelor de comunicare; creșterea motivației individuale pentru învățare și emancipare personală; participare civică și responsabilitate socială.

În mod tradițional sistemul educativ din România este, în principal, un sistem de învățământ. Societatea educațională din România se limitează, în prezent, în cea mai mare parte a sa, la posibilitățile oferite de educația formală și formarea inițială. O dată ieșit din școala generală sau dotat cu o diplomă individul era lăsat în voia sa, fără o ofertă adecvată de educație permanentă. În aceste condiții în România atât educația adulților, cât și educația informală (realizată în afara instituțiilor de învățământ) sunt insuficient dezvoltate.

Acest tip de societate (în Uniunea Europeană denumit "Knowledge Society") presupune noi demersuri de politică educațională. Vechile paradigme ale învățământului pentru toți

și ale selecției prin excludere sunt înlocuite printr-o politică de conciliere a două priorități aparent incompatibile: educația pentru toți și educația pentru fiecare.

### În acest sens se vor iniția și se vor dezvolta:

- accesul larg la servicii de educație și formare;
- educația pe toată durata vieții;
- extinderea funcției educative a societății la un ansamblu de instituții formative (școala și universitatea, dar și mass-media, familia, comunitățile, instituțiile, societățile comerciale, O.N.G.);
- amânarea selecției și excluderii din sistemul de învățământ;
- educația pe măsură, în funcție de interese și aptitudini.

Programul de guvernare urmărește ca societatea românească să devină o societate educațională în sensul definit de Uniunea Europeană. Pentru aceasta își propune: educația ca proprietate națională; educația adulților și învățarea permanentă; coordonarea instituțională și politică. De asemenea, se vor asigura refacerea și consolidarea poziției sociale a personalului din învățământ, prin recunoașterea și stimularea materială și morală a valorilor.

### Directiile de acțiune pentru asigurarea educației permanente și construirea societății educaționale sunt:

- susținerea adecvată a sistemului educațional (resurse financiare, sprijin politic, susținere publică);
- definirea cadrului legislativ pentru educația permanentă și educația adulților;
- diversificarea și extinderea ofertei de educație permanentă;
- includerea educației și formării ca o componentă necesară în toate programele de dezvoltare pe ansamblul economiei și pe ramurile acesteia;
- coordonarea instituțională a principalilor actori ai proceselor educaționale (instituțiile publice, societatea civilă, instituțiile politice, partenerii sociali, centre de inovare și dezvoltare);
- coordonarea programelor cu finanțare externă, astfel încât să se evite paralelismele, segmentarea pe proiecte ne semnificative, dezacordurile metodologice și dependența excesivă de resursele externe.

## 6.2. Cercetarea științifică

Activitatea de cercetare științifică reprezintă cel mai înalt mod de dezvoltare a resurselor umane, atât prin continua pregătire/informare pe care o solicită, cât și prin rezultatele obținute.

Cu toate acestea, deși indispensabilă pentru dezvoltare și pentru rezolvarea problemelor globale ale societății, cercetarea științifică a fost prima sacrificată, fiind considerată un lux în raport cu urgențele momentului.

Direcția principală a Programului de guvernare în acest domeniu o reprezintă crearea unui sistem național de cercetare-dezvoltare, ca factor de multiplicare a resurselor, capabil să susțină dezvoltarea societății românești.

### Principalele direcții de acțiune în acest domeniu sunt următoarele:

- restructurarea sistemului național al cercetării științifice, prin definirea domeniilor strategice și finanțarea, cu prioritate, a cercetării în aceste domenii prin diversificarea surselor de finanțare și o mai bună valorificare a rezultatelor cercetării și invențiilor românești; asigurarea unei legături mai strânse între cercetare și necesitățile agenților economici;
- adaptarea sistemului național de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică la cerințele procesului de integrare în Uniunea Europeană. Vor fi valorificate eficient oportunitățile pe care le oferă programele comunitare în domeniu, în vederea compatibilizării cu cerințele societății informaționale. Eșalonarea în timp a priorităților în acest domeniu și repartizarea fondurilor bugetare vor urmări consolidarea legăturilor dintre sistemul cercetare-dezvoltare și cerințele progresului economic al țării, în scopul preluării rapide de către agenții economici a rezultatelor cercetării-dezvoltării;
- dotarea și informatizarea laboratoarelor, pentru a le situa la niveluri comparabile cu cele similare din Uniunea Europeană. În Programul sectorial al domeniului respectiv sunt prevăzute măsuri care vor asigura transformarea unor centre și institute în platforme performante de cercetare, ca instituții de interes național, care să dezvolte și să valorifice potențialul de cercetare existent, să limiteze pericolul dispărării lui în alte sectoare de activitate sau în afara țării;
- pentru integrarea în structurile europene, se are în vedere promovarea unor proiecte de colaborare și de creare, pe teritoriul României, a unor centre de cercetare științifică, în care se vor reuni echipe de specialiști, din țara noastră și din țări ale Uniunii Europene, în domenii în care există o tradiție științifică valoroasă și sunt previzibile avantaje științifice și economice pentru România, inclusiv pentru conservarea sistemului ecologic național și valorificarea potențialului natural al României;
- dezvoltarea activității de cercetare-dezvoltare tehnologică în plan regional, stimulându-se activitatea de inovare și de valorificare a rezultatelor obținute în centre teritoriale interdisciplinare de cercetare-dezvoltare;
- asigurarea interfeței dintre cercetare și industrie, la nivel național și regional, prin dezvoltarea unei infrastructuri instituționale specifice, având menirea de a facilita transferul și valorificarea în economie a rezultatelor obținute prin Programul național de cercetare-dezvoltare.

În vederea consolidării poziției socioprofesionale a cercetătorilor și specialiștilor P.D.S.R. va milita pentru stimularea materială și morală a valorilor, pentru adoptarea legii cercetării și statutului cercetătorului și pentru revizuirea sistemului de salarizare în domeniul cercetării științifice.

Punerea în aplicare a Programului P.D.S.R. va asigura trecerea efectivă a sistemului cercetării-dezvoltării din țara noastră la o structură operațională de tip european, capabilă să asigure creșterea competitivității noastre în acest domeniu și punerea în valoare a potențialului științific de care dispunem.

Prin Programul de guvernare se propune, pe de o parte, eliminarea constrângerilor și surselor de blocaj și, pe de altă parte, identificarea căilor de ieșire din criză. În acest cadru, se vor păstra ca instituții publice numai institutele de cercetare-dezvoltare cu activitate de prestigiu, reprezentative pentru domeniile respective, care vor fi periodic acreditate.

În planul managementului cercetării se vor aplica măsuri privind perfecționarea managementului instituțional, prin: organizarea de programe specifice, inclusiv sub asistență tehnică PHARE; selectarea prin concurs a managerilor (pentru institute și laboratoare) în institutele naționale; evaluarea periodică a managerilor.

### **Măsurile din Programul de guvernare urmăresc cu precădere creșterea competenței și eficienței activității de cercetare-dezvoltare, prin:**

- obținerea de rezultate de interes pentru beneficiarii din economie/societate;
- corelarea tematicilor de cercetare cu finanțare de la buget cu strategia sectorială pe termen mediu și lung;
- promovarea parteneriatului între cercetători și beneficiari/utilizatori ai rezultatelor cercetării;
- sprijinirea aplicării rezultatelor obținute la beneficiari/utilizatori;
- dezvoltarea resurselor umane prin: formare și perfecționare pentru și prin activitatea de cercetare-dezvoltare; formarea și perfecționarea resurselor umane, astfel încât să devină capabile să utilizeze rezultatele cercetării și dezvoltării;
- dezvoltarea infrastructurii de cercetare-dezvoltare și formarea de centre de excelență în domenii prioritare;
- dezvoltarea infrastructurii de inovare (oficii de inovare și afaceri, centre de transfer tehnologic, oficii de informare tehnologică);
- înființarea fondurilor de risc pentru aplicarea rezultatelor cercetării;
- instituirea unui sistem flexibil de gestionare a fondurilor bugetare pe programele de cercetare-dezvoltare;
- instituirea unui sistem de bonificații pentru instituțiile care derulează teme finanțate de Uniunea Europeană.



În această perspectivă, din bugetul de stat se vor finanța următoarele tipuri de activități: activități de cercetare-dezvoltare; activități de transfer tehnologic în sensul transfer de cunoștințe, consultanță și asistență tehnică; activități de valorificare/implementare a rezultatelor la beneficiari; activități suport, de tip orizontal, pentru sprijinirea realizării programului prin dezvoltarea resurselor umane, atât din activitatea de cercetare-dezvoltare, cât și din partea beneficiarilor programului; organizări de cursuri; stagii de formare; diseminarea cunoștințelor și a experienței acumulate; activități de conducere a programelor.

Planul național de cercetare-dezvoltare și inovare va fi elaborat în deplină concordanță cu obiectivele incluse în Programul Național de Aderare a României la Uniunea Europeană.

În cadrul acțiunilor de restructurare se va avea în vedere descentralizarea, prin atribuirea de către minister a conducerii de programe către instituții cu profil de cercetare-dezvoltare, universități acreditate sau structurile acestora, agenți economici, alte instituții publice cu profil de cercetare-dezvoltare.

#### În acest context schimbările vizează:

- schimbarea mentalității referitoare la cercetare, prin recunoașterea faptului că știința generează dezvoltare durabilă;
- schimbarea statutului activității de cercetare-dezvoltare din domeniu subvenționat în domeniu de investiții, corespunzător rolului pe care trebuie să-l îndeplinească în orice societate care are ca obiectiv dezvoltarea socioeconomică;
- restructurarea în continuare a sistemului științei și tehnologiei, în scopul creșterii performanțelor, competitivității și impactului său socioeconomic;
- definirea coerentă a domeniilor prioritare ale cercetării științifice românești;
- asigurarea condițiilor de formare și dezvoltare pentru și prin cercetare a resurselor umane, pentru a atinge nivelul recunoașterii științifice internaționale;

- atragerea și menținerea în activitatea de cercetare-dezvoltare a tineretului cu performanțe profesionale deosebite;
- legiferarea statutului cercetătorului și a activității de cercetare-dezvoltare, care să asigure baza de recunoaștere și racordare în sistemele științei și tehnologiei europene și internaționale;
- creșterea capacității de difuzare și valorificare în economie și în societate a potențialului tehnologic românesc.

## În principalele capitole ale programului guvernamental specific acestui domeniu se prevede:

## Dezvoltarea capacității de generare de cunoștințe științifice și tehnologice prin:

- sprijinirea formării și dezvoltării nucleelor, centrelor și rețelelor de excelență, în domenii considerate de prioritate, care să constituie surse interne de competență științifică și expertiză tehnologică de înalt nivel, precum și tehnologii avansate, corelate cu cerințele strategice de dezvoltare pe termen lung;

dezvoltarea resurselor din domeniul cercetării prin: programe de granturi pentru cercetare; îmbunătățirea condițiilor de formare continuă, prin și pentru cercetare, combinând pregătirea postuniversitară cu activitățile de cercetare-dezvoltare; îmbunătățirea accesului la sursele de informare; dezvoltarea calităților manageriale pentru conducerea proiectelor de cercetare-dezvoltare (inclusiv internaționale); promovarea unei culturi orientate spre inovare și calitate; crearea de condiții motivate pentru cercetători, în mod deosebit pentru cei tineri, care să împiedice exodul competențelor;

- integrarea unităților de cercetare-dezvoltare românești în rețele și programe internaționale;
- creșterea calității eficienței unităților de cercetare-dezvoltare, prin: procurarea de echipamente, aparatură și software de ultimă generație; dezvoltarea de laboratoare/facilități majore cu acces multiplu; aplicarea unor proceduri standard de evaluare a organizațiilor, activităților și personalului din domeniul cercetării-dezvoltării, conform normelor internaționale; participarea universităților și institutelor de cercetare la elaborarea strategiilor de dezvoltare economică durabilă; îmbunătățirea procedurilor de selecție, a practicilor manageriale și orientării spre piață a unităților de cercetare-dezvoltare.

Dezvoltarea capacității de difuzare a cunoștințelor științifice și tehnologice, prin: creșterea capacității unităților de cercetare-dezvoltare de a difuza cunoștințele, rezultatele, experiențele, dezvoltând serviciile de marketing și birourile de legătură cu industria etc., precum și activitatea de promovare publică (cataloge de produse, buletine/publicații informative și promoționale, conferințe, demonstrații produse/tehnologii, prezentări audio-video, lansări de programe/proiecte).

Dezvoltarea capacității de utilizare a cunoștințelor științifice și tehnologice, prin: creșterea capacității de absorbție a inovării în mediul economic, ca urmare a unor cursuri și stagii de formare și perfecționare pentru beneficiarii/utilizatorii rezultatelor cercetării-dezvoltării; susținerea mobilității cercetătorilor, specialiștilor și studenților din institutele de cercetare și universități către firme; îmbunătățirea accesului firmelor la facilități informaționale și la servicii de asistență științifică și tehnologică.

Dezvoltarea potențialului de cercetare-dezvoltare și inovare la nivelul firmelor, ca urmare a: elaborării de proiecte de cercetare-dezvoltare-inovare între parteneri industriali și unități de cercetare-dezvoltare; utilizării de scheme de cofinanțare pentru proiectele colaborative între agenții economici și unitățile de cercetare-dezvoltare; introducerii sistemelor de management al calității; încurajării cercetării în domeniul culturii și patrimoniului național.

### 6.3. Renașterea culturii naționale

Programul de guvernare în domeniul culturii pornește de la faptul că o reformă reală trebuie să recunoască în valorile și bunurile care aparțin moștenirii culturale calitatea de surse fundamentale ale cunoașterii trecutului și prezentului nostru, precum și de componente ale culturii naționale și universale. Patronajul spiritual asupra acestora este un drept fundamental al fiecărui om. De aceea ocrotirea, păstrarea și punerea lor la dispoziția publicului, fără nici un fel de discriminare, este o obligație a societăților din toate timpurile pe care acum Guvernul României și-o asumă în întregime.

Cultura este fundamentul necesar oricărei dezvoltări autentice și durabile și contribuie la procesul de întărire a independenței naționale, fiind un atribuit esențial al identității naționale. Orice strategie politică națională trebuie să includă și direcțiile acțiunii culturale, iar cultura trebuie privită ca o investiție de interes național. Cultura este un element fundamental al politicii de protecție socială; dreptul la cultură, pluralismul cultural și dialogul intercultural sunt valori esențiale ale unei societăți deschise, democratice.

Programul de guvernare consideră că omul constituie finalitatea dezvoltării, axul de referință al tuturor politicilor culturale și democratice. În acest sens politicile și strategiile de dezvoltare se întemeiază pe prevederile Constituției României, ale Pactului internațional referitor la drepturile economice, sociale și culturale, ale altor documente internaționale recunoscute de România și ale Declarației Universale a Drepturilor Omului, care stipulează că: "Toate persoanele au dreptul să ia parte liber la viața culturală a comunității, să practice artele și să participe la progresul științific și la binefacerile acestuia".

Accesul la cultură este un factor principal de coeziune socială și un însemn al consolidării identității culturale în procesul integrării europene. De aceasta trebuie să beneficieze toate categoriile sociale, inclusiv grupurile defavorizate și marginalizate până în momentul de față.

Componenta culturală este caracteristică unui standard calitativ ridicat al vieții spirituale, individuale și sociale, iar creșterea profesionalismului și accesului la cultură, în general, conduce la un nivel calitativ superior al vieții.

Strategia generală în domeniul culturii reflectă principiile de bază ale Comunității Europene, prevăzute în Convenția culturală europeană, și vizează, cu prioritate, aplicarea art. 30 din Constituția României, prin asigurarea condițiilor pentru satisfacerea cerințelor și aspirațiilor culturale ale cetățeanului, ale comunităților locale și ale comunității naționale.

Programul de guvernare în domeniul culturii este structurat pe următoarele coordonate definitorii: accesul liber și egal la informație; patrimoniul cultural național; creația culturală; consumul cultural; racordarea la cerințele societății românești și ale integrării europene. Coordonarea programelor de importanță națională presupune, concomitent, descentralizarea administrativă, decizională și managerială, implicarea instituțiilor publice de cultură subordonate autorităților locale în procesul de armonizare a politicilor culturale

locale cu cele naționale, aplicarea strategiilor sectoriale, diversificarea ofertei culturale și satisfacerea cerințelor exprimate de membrii comunităților rurale sau urbane.

### Reorganizarea și restructurarea instituțională se vor face prin:

- stabilirea de răspunderi în domeniul protejării și punerii în valoare a patrimoniului cultural național;
- reabilitarea sistemului național al instituțiilor profesioniste de spectacole și concerte și al mecanismelor de susținere a creației;
- construirea și organizarea Bibliotecii Naționale a României;
- restructurarea instituțiilor care asigură educația permanentă: cămine culturale, case de cultură, cluburi, școli populare de artă, universități populare, biblioteci publice;
- programe și proiecte editoriale de importanță națională;
- parteneriat cu autoritățile publice locale și cu structurile societății civile, cu O.N.G., cu organizațiile profesionale ale creatorilor de artă și artiștilor interpreți, precum și dialogul social cu sindicatele.

Protecția și restaurarea monumentelor istorice, a siturilor și ansamblurilor arheologice de importanță națională și europeană, îndeosebi a celor cuprinse în lista patrimoniului mondial UNESCO, constituie o prioritate a guvernării în domeniul culturii; în acest cadru se vor urgenta clarificarea, pregătirea discutării în Parlament a ordonanței sub aspect legislativ a patrimoniului imobil.

Strategia guvernamentală în privința culturii scrise și a lecturii publice consideră că introducerea în circuitul cultural național și internațional, precum și al comunicării publice a operelor fundamentale, în toată diversitatea lor, constituie un element esențial în promovarea identității și dezvoltării spirituale a societății noastre. În prezent, o condiție de bază a funcționării societății informaționale și a statului de drept o reprezintă rețeaua națională de biblioteci care stochează, prelucrează și difuzează informația. Prin intermediul bibliotecilor, informațiile pot fi puse fără îngrădire la dispoziția fiecărui om și se asigură dreptul constituțional al cetățeanului la accesarea egală și liberă la informație. Întreținerea și dezvoltarea sistemului național de biblioteci, precum și a serviciilor lecturii publice sunt în beneficiul societății în întregul ei. Susținerea de către stat a bibliotecilor este de importanță strategică.

Având în vedere numărul foarte mare al bibliotecilor publice (Biblioteca Națională, 41 de biblioteci județene, 207 biblioteci municipale și orașenești, aproximativ 2.700 de biblioteci comunale), va fi promovată o strategie sectorială, incluzând proiecte și programe diversificate pentru reabilitarea și menținerea acestui important sector al culturii naționale.

În domeniul instituțiilor de spectacol, teatru, muzică și coregrafie, prin măsurile programate se va impune creația națională, teatrală și muzicală, prin imprimări, editări și achiziții ale produselor realizate, precum și promovarea patrimoniului teatral și muzical național, alcătuirea unui corpus coerent de valori reprezentative care să ilustreze evoluția

artelor teatrală, muzicală și coregrafică de la începuturi până în prezent; în același timp se va urmări revitalizarea producției cinematografice autohtone.

Protejarea și dezvoltarea culturii minorităților naționale presupun o acțiune permanentă pentru a asigura consolidarea structurilor politice și minorităților naționale, asocierea reprezentanților acestora la luarea deciziilor și promovarea expresiei lor culturale, pentru continuarea și amplificarea activităților specifice menite să favorizeze producția și difuzarea activităților culturale ale comunităților, precum și pentru creșterea numărului acțiunilor menite să promoveze interculturalitatea și dialogul dintre culturi.

## 6.4. Comunicarea publică și relațiile statului cu societatea civilă și cu cetățeanul

- Politici de transparență și comunicare cu mass-media și societatea civilă pentru crearea unei opinii publice favorabile privatizării, reformei și inițiativei sociale și individuale.
- Testarea măsurilor guvernamentale prin analize și studii prospective pentru realizarea unei stabilități decizionale și legislative.
- Monitorizarea permanentă a efectelor sociale ale reformei și a politicilor de dezvoltare.
- Asigurarea de garanții și dezvoltarea unor politici privind dreptul la comunicare și libertatea cuvântului și a presei. Libertatea presei nu trebuie să rămână "un drept al celor care posedă o presă", ci să se transforme în dreptul tuturor de a comunica, adică în facilitarea accesului la mijloacele de comunicare în masă pentru toți cetățenii țării.
- Sprijinirea, în contextul libertății presei, a jurnalismului civic centrat pe informare corectă, dezbateră problemelor economice și sociale, stimularea dorinței de a participa la gestionarea afacerilor publice.
- Facilitarea, prin strategii culturale de factură instituțională, a adaptării sociale la procesele de globalizare.
- Coordonarea și producerea mesajului public guvernamental și gestionarea difuzării sociale optime a acestui mesaj.
- Realizarea unor acțiuni interministeriale de comunicare privind întărirea autorității statului și a instituțiilor sale.
- Cooptarea în circuitul public și în procesul de decizie guvernamentală a specialiștilor și expertizei din lumea academică și universitară, precum și a institutelor de cercetare.
- Managementul atitudinilor colective privind întărirea componentei pozitive a identității naționale și a cetățeniei române.

## 6.5. Cultele și viața religioasă

Programul Guvernului asigură, prin măsurile stabilite, libertatea de gândire, de conștiință și religioasă, proclamate de Constituția României și Convenția europeană a drepturilor omului. În proiectarea acțiunilor guvernamentale s-a luat în considerare faptul că democrația și religia sunt valori complementare care exprimă în modul cel mai nobil condiția umană. Democrația oferă cadrul cel mai favorabil libertății de conștiință, exercitării credinței și pluralismului religios, iar din perspectiva sa, religia, prin angajamentul moral și etic, prin valorile pe care le apără, precum și prin spiritul său formativ și prin expresia sa culturală reprezintă un partener de importanță majoră pentru societatea democratică.

### În acest context se vor asigura:

- promovarea unui dialog permanent cu reprezentanții vieții religioase, ținând seama de faptul că țara noastră este unul dintre spațiile europene cu cea mai diversă alcătuire religioasă-confesională;
- descurajarea oricăror forme de prozelitism, a extremismului religios, generator de intoleranță, prejudecăți și violențe care amenință orice democrație;
- protejarea pluralismului religios, a tuturor minorităților religioase recunoscute de lege, asigurarea respectului de care trebuie să se bucure Biserica Ortodoxă Română și rezolvarea pașnică, armonioasă a diferendelor dintre aceasta și Biserica Greco-Catolică;
- realizarea cu atenție și largă deschidere a solicitărilor privind retrocedarea către culte a bunurilor confiscate în epoca totalitară și rezolvarea cât mai convenabilă a acestora;
- susținerea, împreună cu toate cultele religioase recunoscute prin lege, a unor acțiuni cu caracter social-filantropic (copiii străzii, persoanelor cu handicap, orfeline, azile de bătrâni, familii defavorizate) prin intermediul instituțiilor abilitate ale statului;
- acordarea în continuare a asistenței financiare - în limitele posibilităților statului - în conformitate cu necesitățile cultelor religioase;
- urgentarea promovării legii cultelor, care să statueze atât drepturile, cât și responsabilitățile cultelor religioase din România.

## 6.6. Politică în domeniul tineretului

Programul de guvernare în acest domeniu pornește de la problemele majore specifice tinerei generații, printre care: insatisfacția pe care tinerii o au față de calitatea vieții; nemulțumirea tinerilor față de lipsa competiției reale și a oportunităților de afirmare corectă; transformarea tinerilor în principala sursă de alimentare a șomajului; afectarea prioritară a tinerilor de actuala criză de locuințe; participarea socială scăzută a tinerilor, generată de percepția unui mediu social nefavorabil afirmării profesionale, marcat de

corupție, nereceptiv la problemele lor specifice; proliferarea unei vulnerabilități mărite a tinerilor; creșterea riscului de marginalizare și excludere a tinerilor din societate.

**Guvernul va promova programe speciale pe termen scurt și mediu care vor urmări:**

- sporirea participării tinerilor la viața economică prin proiecte-pilot în afaceri și experimentarea unor centre pentru dezvoltarea și folosirea eficientă a resurselor umane;
- valorificarea potențialului creativ al tineretului, prin stimularea activităților tehnico-aplicative în domeniul informativ, prin cultivarea griii publice a statului față de tinerii deosebit de înzestrați;
- acordarea de șanse egale tuturor tinerilor pe parcursul întregului proces educațional. Tinerii sunt și trebuie să fie egali în cadrul procesului de învățământ. Tocmai de aceea vor fi eliminate practicile care favorizează orice fel de discriminări;
- sprijinirea restructurării sistemelor de educație și instruire pentru tineret, în sensul promovării cunoașterii limbii, culturii și tradițiilor naționale;
- crearea condițiilor care să asigure sporirea participării tinerilor la viața economică, prin promovarea unui sistem formativ de natură a facilita mobilitatea tinerilor între sistemul de învățământ și piața forței de muncă; stimularea aptitudinilor anteprenoriale ale tinerilor prin învățare și prin implicarea acestora în structurile economice private, inclusiv prin acordarea de credite și facilități fiscale; facilitarea accesului tinerilor pe piața muncii, a adaptării și readaptării acestora la rigorile economiei de piață; inițierea și susținerea de programe de informare, consiliere și orientare profesională a tinerilor, precum și susținerea de inițiative în domeniul consilierii de carieră, reconversiei profesionale și medierii muncii. În același timp va acționa pentru valorificarea potențialului creativ al tinerilor prin alfabetizarea și specializarea în domeniul tehnicii de calcul și utilizării tehnologiei moderne, construirea unui sistem formativ, adaptat evoluției școlare a tinerilor supradotați, și înființarea unor centre de valorificare a creativității tehnico-științifice;
- atragerea tinerilor la viața publică și la luarea deciziei corespunzător principiilor de cogestione și comanagement prin inițierea de măsuri care să faciliteze difuzarea informației necesare tinerilor, prin crearea și consolidarea unei rețele de centre de informare și documentare pentru tineret, precum și editarea unor studii și lucrări pentru tineret;
- stimularea formării de comportamente prosociale, reducerea delincvenței în rândul tineretului; susținerea acțiunilor de educație moral-religioasă, civică, igienico-sanitară; relansarea sportului și turismului pentru tineret, concomitent cu dezvoltarea dimensiunii educative a activităților de vacanță și timp liber;

- stimularea asociativității tineretului; susținerea prioritară a parteneriatului cu structurile de și pentru tineret reprezentative ale societății civile; permanentizarea consultării cu organizațiile de tineret ale partidelor politice; recunoașterea funcțiilor sociale specific promovare ale structurilor de și pentru tineret (socializare-integrare-participare);
- protecția socială a tinerilor realizată prin: crearea și promovarea unor structuri educaționale de natură să contribuie la facilitarea și optimizarea integrării socioprofesionale a tinerilor defavorizați, marginalizați, a celor cu nevoi speciale etc.; realizarea unor programe integrate de asistență a tinerilor defavorizați;
- sprijinirea participării tineretului la activitatea internațională de tineret și a integrării structurilor naționale de tineret cu cele internaționale; încurajarea schimburilor internaționale de tineri și promovarea mobilității tinerilor în spațiul european;
- reorganizarea Consiliului Național al Tineretului prin consultări cu structurile de tineret reprezentative;
- inițierea unui instrument de integrare a serviciilor publice în domeniul tineretului, în vederea creării unei interfețe unice în relațiile cu tinerii și structurile de și pentru tineret (înființarea Centrului de Sprijinire a Inițiativelor Tinerilor - CSIT);
- recunoașterea pe deplin a rolului și importanței tineretului în societatea românească; Guvernul va promova, până cel târziu la 30 iunie 2001, legea tineretului.

## 6.7. Educația fizică și sportul

### Principalele acțiuni prevăzute la nivel guvernamental vizează:

- desfășurarea activității în aceste domenii în deplină concordanță cu Legea educației fizice și sportului și a regulamentului de aplicare a legii;
- măsuri comune cu Ministerul Educației și Cercetării în scopul dublării numărului de ore de educație fizică; construirea a 100 săli de sport;
- modernizarea bazei materiale, în special a celei unde se pregătesc loturile olimpice;
- realizarea de investiții noi (hotel sportiv în București și sală de sport la Poiana Brașov) și terminarea investițiilor începute în ultimii ani;
- elaborarea statutului antrenorilor și perfecționarea pregătirii profesionale a acestora;
- inițierea și desfășurarea programului național "sportul pentru toți";
- organizarea Institutului Național de Cercetare Sportivă și elaborarea de măsuri în colaborare cu Ministerul Sănătății și Familiei pentru îmbunătățirea activității Institutului de medicină sportivă;



- reevaluarea criteriilor de clasificare sportivă de performanță;
- intensificarea luptei împotriva violenței la manifestările sportive;
- reorganizarea programului național antidoping, în conformitate cu Convenția antidoping a Consiliului Europei;
- desfășurarea de acțiuni speciale pentru pregătirea Jocurilor Olimpice 2004;
- îmbunătățirea activității structurilor sportive, federațiilor și cluburilor; aplicarea de măsuri comune cu ministerele pentru îmbunătățirea activității cluburilor departamentale;
- reorganizarea sistemului de supraveghere și control al activității sportive.

## CAPITOLUL VII

### Întărirea statului de drept și reconsiderarea reformei în justiție

#### 7.1. Reabilitarea și reconstrucția sistemului democratic românesc

La finalul legislaturii 1996-2000 întregul mecanism de guvernare se caracterizează prin deteriorarea sistemului politic și instituțional al statului de drept, instabilitate legislativă, slăbirea rolului și autorității statului.

Aceste fenomene pun în evidență o stare de legalitate scăzută, ilustrată de ignorarea sau încălcarea Constituției și a legilor țării, nu numai de către unele autorități publice, dar și de către cetățeni care au intrat în conflict cu legea.

Practic, am asistat tot mai frecvent la răsturnarea valorilor și principiilor autentice ale statului de drept și la înlocuirea acestora cu interese personale sau partizane, de grup politic, la scăderea autorității publice și a forței dreptului.

**Pornind de la aceste realități, care afectează normalitatea societății românești, Guvernul va realiza următoarele obiective și priorități concrete:**

- reabilitarea societății democratice și a statului de drept;
- refacerea autorității statului și a legitimității actului de guvernare;
- redarea încrederii cetățeanului în stat, așezarea nevoilor populației în centrul politicii și activității statale;
- reechilibrarea raporturilor dintre cele trei puteri ale statului, înfăptuirea echitabilă a actului de justiție și democratizarea justiției;

- adoptarea unei legislații care să reprezinte în mod real interesele naționale, dar și cele ale cetățeanului, și care să aibă ca finalitate redresarea economică, socială și politică a țării.

### **Parte integrantă a programului partidului de guvernământ, reforma instituțiilor politice și a justiției se caracterizează prin:**

- reabilitarea instituțiilor statului pe temeiul principiilor statului de drept și ale democrației constituționale;
- depolitizarea și democratizarea actului de justiție;
- un parteneriat real între guvernant și reprezentanții autentici ai societății civile;
- transparența actului de guvernare, consultarea cetățenilor în procesul de decizie la nivel central și local, pentru crearea unui parteneriat real între stat și cetățean;
- creșterea eficienței actului de guvernare în interesul cetățeanului;
- stabilitatea legislativă și armonizarea legislației românești cu reglementările Uniunii Europene.

## **7.2. Vom propune revizuirea cadrului constituțional pentru asigurarea supremației legii și respectarea ierarhiei actelor normative.**

De la adoptarea Constituției până în prezent experiența politică și cea legislativă au relevat calitatea deosebită a Legii fundamentale, aprobată prin Referendumul Național din 8 decembrie 1991, dar și necesitatea promovării unor revizurii impuse de transformările sociale și politice petrecute în ultimii ani.

- P.D.S.R. și-a manifestat, în mai multe rânduri, poziția cu privire la revizuirea Constituției, considerând că această problemă poate fi abordată pe un fond de stabilitate economică și instituțională, într-un climat de dezbatere democratică a textelor constituționale, astfel încât acestea să capete completări și precizări în concordanță cu noile realități social-economice și politice ale țării și cu cerințele și așteptările cetățenilor.
- Guvernul consideră că se impune cu necesitate efectuarea unui proces de atentă revizuire și adaptare a unor prevederi constituționale în raport cu actualele realități social-politice ale țării, precum și cu exigențele procesului de aderare a României la Uniunea Europeană.

Pentru evaluarea necesității revizuirii Constituției Guvernul propune instituirea unei comisii constituționale formate din membri ai Camerei Deputaților și ai Senatului, sprijinită în activitatea sa de specialiști în drept constituțional.

Pentru asigurarea supremației legii și respectarea ierarhiei actelor normative se va acționa, prin efortul conjugat al celor trei puteri ale statului, pentru ca legea să-și recapete rolul pe care îl are în orice stat de drept. Principiul constituțional potrivit

căruia "Nimeni nu este mai presus de lege" trebuie să devină o realitate, nu doar un simplu deziderat sau exigență ideală.

Transformarea Parlamentului României în centru motor al vieții politice și al democrației constituționale

Într-o primă etapă, până în anul 2004, propunem eliminarea paralelismelor între cele două Camere ale Parlamentului. În realizarea acestui obiectiv pornim de la necesitatea menținerii, cel puțin în etapa actuală, a sistemului bicameral, în deplină concordanță cu opțiunile electoratului și cu tradiția parlamentară românească. Pe fondul acestei construcții politice este necesar ca Senatul și Camera Deputaților să dobândească configurații, roluri și atribuții distincte, care să justifice funcționarea bicamerală a Reprezentanței naționale.

- Senatul va reprezenta politic județele (comunitățile administrative locale) și va avea atribuții de politică externă. Va decide în legătură cu legile privind administrația comunităților locale, precum și asupra acordurilor, tratatelor internaționale sau legilor cu implicație în politica externă a României.
- Camera Deputaților ar avea votul decisiv în toate celelalte situații de legiferare.
- Stabilirea unui domeniu de reglementare al Guvernului prin decrete cu putere de lege.
- Guvernul consideră că pentru legislatura 2004-2008 se impune majorarea normei de reprezentare și reducerea numărului deputaților și senatorilor, prin stabilirea unui raport de 2/1 (220 de deputați și 110 senatori).
- Într-o etapă ulterioară pot fi avute în vedere și varianta unui parlament unicameral și asumarea răspunderii întregului proces legislativ de către acesta, fapt ce va avea drept consecință restrângerea instituției delegării legislative numai la cazuri cu totul excepționale, motivate ca atare de Guvern.

**Pentru repunerea Parlamentului în rolul său constituțional de reprezentant suprem al poporului român și unică autoritate legiuitoare Guvernul va propune și va acționa pentru:**

- restabilirea raporturilor constituționale între Parlament și Guvern;
- respectarea cu strictețe a dispozițiilor constituționale referitoare la delegarea legislativă către Guvern și la competența acestuia de a adopta ordonanțe și ordonanțe de urgență;
- fundamentarea politică și social-economică a proiectelor de acte normative și armonizarea acestora cu legislația Uniunii Europene;
- consultarea organizațiilor societății civile interesate în procesul de elaborare a diferitelor inițiative legislative;
- asigurarea unei mai mari eficiențe a procesului legislativ, prin simplificarea și sporirea celerității procedurilor de dezbatere și adoptare a legilor;
- introducerea pe ordinea de zi a priorităților legislative la cererea Guvernului sau a parlamentarilor;

- stabilirea, exclusiv de către Parlament, a cadrului legislativ privind alegerile parlamentare și prezidențiale, Guvernul ocupându-se doar de aspectele tehnice, organizatorice;
- reglementarea instituției moțiunilor simple și de cenzură, precum și a procedurii de numire și de revocare a miniștrilor, inclusiv stabilirea procedurii prin care poate fi eliberat din funcție primul-ministru; elaborarea unor proceduri unitare în cazul actelor de remaniere guvernamentală, inclusiv prin promovarea unei moțiuni de cenzură împotriva unuia sau mai multor membri ai Guvernului;
- modificarea Legii electorale cu privire la mecanismul alegerii deputaților și senatorilor. Guvernul va propune partidelor politice parlamentare o amplă dezbatere privind introducerea, pentru legislatura 2004-2008, a sistemului majoritar uninominal cu două tururi de scrutin (și, într-o etapă ulterioară, cu un singur tur de scrutin), fie a unor sisteme distincte pentru alegerea celor două Camere legislative: pentru Camera Deputaților alegerea să se facă pentru un anumit număr de mandate prin scrutin majoritar uninominal (cu două sau cu un singur tur de scrutin), restul deputaților urmând să fie desemnați pe liste prin reprezentare proporțională, iar pentru Senat alegerile să se desfășoare pe baza scrutinului majoritar uninominal (cu două sau cu un singur tur de scrutin).

### 7.3. Reconsiderarea reformei în domeniul justiției

Modul în care fosta guvernare a tratat Curtea Supremă de Justiție, Curtea Constituțională, Curtea de Conturi, Consiliul Legislativ, Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul Public, Avocatul Poporului a făcut ca aceste instituții fundamentale ale statului de drept să nu își exercite corespunzător atribuțiile prevăzute în Constituție și în legile lor de organizare și funcționare.

Ca efecte directe, starea de legalitate a devenit foarte scăzută datorită frecvențelor încălcări ale Constituției și ale principiului ierarhiei normelor juridice; s-a manifestat, de asemenea, o stare de efectivitate scăzută a legilor, îndeosebi prin neaplicarea sau interpretarea arbitrară a acestora de către unele autorități publice și, implicit, ca răspuns, de către cetățeni.

Se constată răsturnarea valorilor autentice ale statului de drept, diminuarea funcțiilor statului, ambele conducând la disoluția autorității acestuia.

În același timp au apărut și se manifestă necontrolat anumite fenomene de "juristocrație", exprimate printr-un exces al independenței puterii judecătorești datorită interpretării abuzive a principiului independenței magistraților; acest exces a fost stimulat de politizarea justiției și anularea oricăror forme legale de control asupra instanțelor și magistraților. Ca rezultat se constată frecvente încălcări ale drepturilor omului, îndeosebi ale dreptului la apărare și ale prezumției de nevinovăție.

Ținând seama de toate aceste aspecte, Guvernul se angajează în realizarea unei reforme profunde a justiției, pentru asigurarea unui sistem judiciar independent și responsabil,

fundamentat pe respectarea principiilor statului de drept, a unui sistem care să fie eficient, funcțional și apropiat de cetățean.

**Obiectivele prioritare ale reformei în domeniul justiției pe care Guvernul și le propune se referă la:**

- stabilitatea legislativă;
- simplificarea și coerența reglementărilor juridice;
- predictibilitatea politicii legislative;
- armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- celeritatea actului de justiție;
- onestitate și profesionalism în realizarea actului de justiție;
- garantarea executării hotărârilor judecătorești.

**Prin înfăptuirea acestor obiective Guvernul urmărește continua democratizare a justiției, parte integrantă a procesului de reabilitare și întărire a statului de drept în România, precum și ridicarea justiției române la nivel european. În acest sens avem în vedere:**

- depolitizarea întregului sistem judiciar. Numirea în funcție a magistraților și promovarea acestora se vor face numai pe baza competenței profesionale și a calităților morale. Magistrații trebuie să simtă că sunt într-adevăr independenți. Vor fi însă cu adevărat independenți numai atunci când vor înțelege că independența lor se oprește în fața legii. Ne propunem să folosim toate mijloacele legale de care dispunem pentru a-i determina să înțeleagă exact semnificația și limitele acestui principiu și să revedem toate reglementările care au permis anumite derapaje semnalate de societatea civilă și de mass-media;
- revederea acelor reglementări care au îndepărtat justiția de cetate, au creat nedreptăți și chiar suferințe oamenilor.

Experiența ultimilor ani, ilustrată și de nenumărate cereri de strămutare a proceselor, care au impus instanței supreme constituirea unor complete speciale, reprezintă un semnal de alarmă ce semnifică neîncrederea cetățeanului în corectitudinea actului de justiție.

**Guvernul va propune în acest sens noi reglementări care să asigure:**

- Simplificarea procedurilor judiciare în scopul asigurării accesului real la justiție al cetățenilor și al accelerării judecării proceselor;
- Înlăturarea situațiilor generatoare de arbitrar și subiectivism în actul de justiție prin redistribuirea competențelor de judecată și echilibru în formarea completelor de judecată;

- Reintroducerea obligativității motivării hotărârilor judecătorești. Motivarea hotărârilor judecătorești oglindește cel mai bine gradul de pregătire profesională și corectitudinea judecătorului și, de asemenea, facilitează exercitarea controlului post factum asupra modului de soluționare a cauzelor. Iată de ce vom reveni la obligativitatea motivării tuturor hotărârilor judecătorești;
- Crearea unui sistem de garanții minimale și reale pentru exercitarea drepturilor părților în justiție, prin reaşezarea taxelor și tarifelor în domeniul judiciar, acordarea asistenței juridice diferențiate pentru persoanele lipsite de resurse financiare, protecția financiară a victimelor infracțiunii;
- Garantarea efectivității hotărârilor judecătorești prin extinderea și diversificarea serviciilor de executări;
- Modernizarea serviciilor tehnice și auxiliare ale instanțelor.
- Adaptarea legislației în acord cu situația economică și socială din România, cu exigențele legislației internaționale și a Uniunii Europene în vederea îndeplinirii acquisului comunitar.
- Elaborarea și adoptarea, ca prioritate legislativă, a Codului penal și a Codului de procedură penală, ca urmare a faptului că actualele coduri reprezintă un hibrid rezultat din modificări succesive efectuate pe parcursul a 10 ani. Viitoarele coduri trebuie să incrimineze faptele apărute în sfera economico-financiară și a criminalității organizate și să prevadă modificarea sistemului probator, precum și instituții noi, cum sunt agentul acoperit, livrările supravegheate și protecția martorilor. Elaborarea acestor acte normative de mare importanță o vom face cu consultarea unor renumiți specialiști - practicieni și teoreticieni ai dreptului. Totodată acestora le vom supune spre examinare și, ulterior, poate unui referendum posibilitatea de a reveni în procedura penală la sistemul juraților (Curtea cu juri), existent și în România între cele două războaie mondiale și prezent astăzi în multe țări, precum Franța, S.U.A. etc.
- Elaborarea și adoptarea, tot ca prioritate legislativă, a codurilor fiscal, contravențional, rutier și al muncii
- Înființarea unor instanțe specializate pentru soluționarea proceselor cu minori, precum și a proceselor comerciale, fiscale, administrative, de muncă - în măsură să asigure judecata în cât mai bune condiții a litigiilor de această natură
- Introducerea instituției Judecătorului de instrucție, măsură care se impune cu stringență în vederea creșterii eficienței în lupta împotriva criminalității și corupției
- Modificarea Legii pentru organizarea judecătorească. Se vor defini prin lege efectele stării de inamovibilitate a judecătorilor și ale stării de stabilitate a procurorilor, urmărindu-se consolidarea statutului magistratului prin realizarea efectivă a drepturilor conferite acestora de Legea pentru organizarea judecătorească, corelativ cu un control coerent și exigent al îndeplinirii obligațiilor

- Îmbunătățirea dotărilor materiale ale instanțelor și parchetelor prin extinderea spațiilor existente sau construirea altora, precum și prin înzestrarea cu logistica necesară desfășurării unei activități civilizate
- Îmbunătățirea substanțială a pregătirii profesionale a magistraților, cu un accent deosebit pe componentele etice și morale. Se va aplica o politică de creștere a prestigiului și a situației materiale a magistraților, printr-o bună salarizare a acestora și prin acordarea unor drepturi necesare în vederea exercitării acestei importante funcții în societate
- Elaborarea unui cod deontologic al profesiei de magistrat
- Înlăturarea birocrăției, corupției, arbitrariului și abuzului din rândul personalului auxiliar, prin ridicarea nivelului de pregătire profesională, creșterea gradului de răspundere și îmbunătățirea salarizării acestuia
- Asigurarea unei activități de protecție anticorupție reală, care să garanteze caracterul echitabil al actului de justiție și prevenirea corupției în rândul magistraților, prin extinderea competențelor Serviciului de informații și protecție anticorupție din cadrul Ministerului Justiției
- Reorientarea reformei execuțional-penale din domeniul creării condițiilor materiale spre schimbarea concepției de resocializare
- Transformarea penitenciarelor din structuri militare în așezăminte civile, prin înființarea Departamentului Administrației Naționale a Penitenciarelor, integrat în Ministerul Justiției
- Dezvoltarea parteneriatului cu autoritățile publice și comunitățile locale, descentralizarea accentuată a structurilor în paralel cu dezvoltarea activității de inspecție și control pentru întronarea autorității legii
- Adoptarea unei legislații execuțional-penale în concordanță cu dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului
- Creșterea rolului Curții Supreme de Justiție prin:
  - modificarea prevederilor legale privind exercitarea recursului în anulare prin extinderea motivelor de recurs, în scopul înlăturării hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile, care se dovedesc a fi netemeinice și nelegale. Se urmăresc, în acest fel eliminarea abuzurilor sau erorilor judiciare și totodată întărirea controlului Curții Supreme de Justiție asupra legalității sentințelor date de instanțele inferioare;
  - extinderea competenței ca instanță de control judiciar;
  - activitatea de uniformizare și reglare a practicii judiciare, contribuind astfel la menținerea legalității și consolidarea statului de drept.
- Rolul Parchetului și al procurorilor va fi reconsiderat și întărit.
  - Considerăm inadmisibile modificările aduse după anul 1996 Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, prin care s-a instituit dreptul ministrului

justiției de a da direct dispoziții procurorilor și al inspectorilor generali din minister și al consilierilor ministrului de a controla activitatea procurorilor.

- Apreciem, de asemenea, că este inadmisibil sistemul numirii și revocării procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție de către Președintele României la propunerea ministrului justiției. Potrivit dispozițiilor constituționale, propunerile vor fi făcute de Consiliul Superior al Magistraturii. Totodată avizul de cercetare, arestare și trimitere în judecată a magistraților trebuie să aparțină Consiliului Superior al Magistraturii, și nu ministrului justiției.
- Se va reda autoritatea procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție și se va asigura independența tuturor membrilor Ministerului Public
- ca reprezentanți ai intereselor generale ale societății, în apărarea legalității, aflați în prima linie a confruntării directe cu criminalitatea - prin scoaterea condiției lor profesionale și sociale de sub influența politicului și renunțarea la subordonarea lor excesivă față de puterea executivă.
- Adaptarea Statutului procurorului în conformitate cu noile realități. Regândirea relației Ministerului Public cu puterea executivă și cu puterea judecătorească
  - Trecerea Poliției Judiciare în subordinea directă a parchetelor
  - Se va acționa în direcția sporirii rolului și ponderii Consiliului Superior al Magistraturii în selecția, numirea, promovarea și destituirea magistraților pe criterii strict obiective, profesionale și morale, eliminându-se influențele și presiunile politice de orice fel.

Guvernul se pronunță pentru lărgirea componenței Consiliului Superior al Magistraturii prin includerea unor personalități de mare prestigiu ale vieții științifice și universitare din domeniul dreptului.

- Institutul Național al Magistraturii trebuie să devină o instituție de pregătire profesională calificată a magistraților debutanți, care să îmbine specializarea teoretică cu dobândirea unei experiențe practice, prin studierea aprofundată a practicii judecătorești, precum și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

## 7.4. Prevenirea și controlul criminalității

Proliferarea fără precedent a fenomenelor antisociale din sfera criminalității reprezintă un serios motiv de îngrijorare pentru cetățeni, o sursă de insecuritate pentru viața socială, dar și, în egală măsură, o reală agresiune împotriva bazelor statului de drept și instituțiilor acestuia. Acutizarea acestor fenomene se datorează nemijlocit gravelor erori de guvernare făcute de către fosta coaliție aflată la putere în legislatura 1996-2000.

Guvernul consideră că lupta împotriva acestui flagel trebuie purtată în deplinul respect al legii, fără conotații politice. Consolidarea ordinii de drept, a credibilității autorităților



publice este vital necesară pentru limitarea fenomenului criminalității, pentru garantarea vieții cetățenilor. Oricât de severe se vor dovedi legile, neaplicarea lor este sinonimă cu inexistența acestora.

### **Ținând seama de actuala stare de fapt, Guvernul își propune:**

- reglementarea riguroasă a răspunderii ce revine procurorilor și organelor Ministerului de Interne în vederea eradicării abuzurilor și ilegalităților săvârșite în timpul serviciului;
- simplificarea și sporirea eficienței structurilor departamentelor din ministerele de resort, eliminându-se paralelismele și disfuncționalitățile care s-au manifestat în perioada care a trecut de la înființarea lor până în prezent;
- creșterea eficienței cooperării dintre Ministerul de Interne, Ministerul Public, Ministerul Justiției și instanțele de judecată;
- întărirea acțiunilor de prevenire și control al criminalității, în general al criminalității organizate, economico-financiare și corupției, în special pentru limitarea și stoparea criminalității;
- instituirea unei comisii parlamentare privind combaterea criminalității organizate și a corupției;
- înființarea Comitetului Național de Prevenire a Criminalității, sub conducerea primului-ministru;
- înființarea Institutului Național de Criminologie, în subordinea Ministerului Justiției, având drept scop activitatea științifică de diagnoză și prognoză a fenomenului criminalității.

## **7.5. Combaterea corupției**

Guvernul va acționa cu fermitate pentru combaterea corupției, pentru diminuarea substanțială a fenomenelor de evaziune fiscală, de contrabandă și de spălare a banilor, implicit a economiei subterane.

### **În acest sens se au în vedere următoarele măsuri:**

- completarea și înăsprirea legislației actuale în scopul eliminării birocrăției și pentru asigurarea unor formulări clare și transparente, care să elimine posibilitățile de interpretare subiectivă și arbitrară a prevederilor legale în aplicare;
- introducerea de reglementări precise pentru stabilirea competențelor fiecărei instituții, în scopul prevenirii abuzurilor și actelor de corupție;
- stimularea concurenței loiale și asigurarea transparenței achizițiilor publice, în vederea eliminării și prevenirii apariției procedurilor și sistemelor clientelare;

- obligativitatea înființării în fiecare instituție din administrația publică a unui singur oficiu de primire a solicitărilor cetățenilor, indiferent de conținutul acestora, pentru a se elimina contactul direct dintre cetățean și funcționarii publici care răspund direct de rezolvarea problemei solicitate; în mod similar se va proceda pentru investitorii străini, organizându-se un serviciu unic în cadrul fiecărei instituții;
- restructurarea și modernizarea sistemului și procedurilor vama, în scopul eliminării și prevenirii corupției în acest domeniu și al asigurării unei activități eficiente.

## 7.6. Întărirea rolului celorlalte instituții publice cu atribuții deosebite în mecanismul statului de drept

- Se va acorda o deosebită atenție creșterii importanței Curții Constituționale, ca instituție care asigură supremația Constituției. În realizarea legalității și în funcționarea statului de drept Curtea Constituțională este primul și cel mai puternic obstacol în calea abuzurilor puterilor statului.
  - Vor fi propuse îmbunătățiri ale Legii de organizare și funcționare a Curții Constituționale, prevăzându-se, între altele, stabilirea unui termen în care Parlamentul trebuie să reexamineze textele legale declarate neconstituționale de această autoritate publică; de asemenea, în textul legii vor fi menționate unele criterii de evaluare a condițiilor constituționale de numire a judecătorilor Curții Constituționale. Curtea va trebui să-și îmbogățească mijloacele de control al constituționalității legilor, menținând sistemul piramidal ierarhic al construcției legislative.
  - Curtea Constituțională va media eventualele conflicte care pot interveni între puterile statului.
- Consiliul Legislativ va trebui să se implice efectiv în construcția legislativă, îndeosebi în problemele de armonizare a legislației românești cu reglementările Uniunii Europene, evidențiind implicațiile sociale și economice pe care le pot avea în perspectivă proiectele de acte normative primite spre avizare. Consiliul Legislativ urmează să acționeze pentru:
  - simplificarea, unificarea și raționalizarea legislației, astfel încât să fie asigurată compatibilitatea normelor interne cu standardele juridice europene;
  - codificarea legislației pe materii (materie penală și procesual penală, materie fiscală, materie financiar-bancară etc.), ca remediu împotriva actualei legislații redundante și incoerente.
- O atenție deosebită va fi acordată întăririi și extinderii competențelor și activității Curții de Conturi, inclusiv sau mai ales în problemele specifice privatizării.
- Îmbunătățirea funcționării instituției Avocatul Poporului va fi realizată prin extinderea drepturilor și sferei de acțiune ale acestei instituții, pentru o cât mai eficientă protecție a drepturilor cetățenești. Guvernul consideră că în momentul actual protecția acestor drepturi prin intermediul instituției Avocatul Poporului este nesatisfăcătoare, prezența acesteia în societate fiind nesemnificativă.

Guvernul României își exprimă deplina convingere că realizarea integrală a obiectivelor privind reconsiderarea reformei în justiție va consolida statul de drept, autoritatea instituțiilor statului și caracterul democratic al societății românești - aspecte fundamentale pentru programul social, inclusiv pentru accelerarea integrării României în structurile europene și euroatlantice.

## CAPITOLUL VIII

### Apărarea națională, ordinea publică și siguranța cetățeanului

#### 8.1. Apărarea națională

Apărarea națională a suferit de pe urma proastei administrări generate de politizarea excesivă a instituțiilor statului, de fragmentare și de lipsa de resurse, devenite cronice. Organismul militar este confruntat cu greutatea nemiîntâlnite până acum, fiind, în bună măsură, lipsit de sprijin și orientare din partea conducerii politice a ministerului. În plus, unele modificări la vârf și avansări în grad, care s-au bucurat de o largă publicitate la vremea respectivă, au fost în măsură să adâncească diferențele dintre personalul ministerului și cel al trupelor.

Corpul de comandă și-a pierdut în mare măsură motivația de a lucra eficient, și-a diminuat autoritatea în fața gradelor inferioare, din cauza dezacordului evident dintre planuri și resurse, în timp ce trupa, în general demoralizată, dă dovadă de o neîncredere crescândă față de reformă și restructurare, considerate, alături de proasta administrare, ca factori principali ai situației actuale.

Aceste neajunsuri afectează candidatura României la NATO, unde, pe de o parte, documente importante sunt trimise cu întârzieri nejustificate (de pildă, "PARP Survey", care trebuia trimis la NATO până la 30 octombrie), iar pe de altă parte, unii parametri luați în calcul pentru aderare cunosc o deteriorare continuă. În consecință, dacă la momentul Madrid 1997 România se afla, sub acest aspect, în rând cu primii candidați, acum se află printre ultimii.

#### 8.1.1. Obiective majore ale apărării naționale

**Dată fiind situația actuală din armată, acțiunea Guvernului va trebui să se desfășoare concomitent pe mai multe planuri:**

- deblocarea internă a ministerului și reasigurarea unei comunicări eficiente a conducerii acestuia cu celelalte structuri ale organismului militar;

- restaurarea credibilității conducerii și relansarea procesului de reducere a efectivelor existente, restructurarea și modernizarea armatei, urmărindu-se materializarea efectivă a programelor adoptate;
- îmbunătățirea managementului efortului de integrare euroatlantică;
- îndeplinirea obligațiilor asumate de România pe plan internațional (acțiuni în sprijinul păcii).
  - Obiectivul strategic îl reprezintă realizarea unui nivel corespunzător al structurilor militare din punct de vedere numeric și al dotării forțelor, care să asigure o capacitate operativă la nivelul impus de cerințele Programului de aderare la NATO, concomitent cu asigurarea capacității de a participa la prevenirea conflictelor, gestionarea crizelor și apărarea colectivă în plan regional. Procesul de restructurare și modernizare a organismului militar, care cunoaște în prezent o anumită încetinire, va fi relansat prin susținerea efortului material și financiar, inclusiv prin promovarea unei legi de organizare a Armatei.
  - Un obiectiv de cea mai mare importanță și de urgență imediată este îmbunătățirea rapidă a procesului de management al resurselor umane. În această direcție se vor urmări:
    - depolitizarea organismului militar, introducerea unor mecanisme sigure care să prevină repolitizarea sa, precum și reintroducerea competenței profesionale drept unic criteriu de promovare în cariera militară. "Ghidul Carierei Militare", aflat actualmente în stadiu de proiect, va fi finalizat în această direcție, urmând să fie aduse modificările necesare în legislația aflată în vigoare;
    - redimensionarea corpului de comandă cu nivelul forțelor aflate în proces de diminuare numerică, restructurare și modernizare, urmărindu-se adoptarea unui sistem asemănător celui existent în țările NATO. Astfel vor fi reglementate nu numai promovarea cadrelor, dar și ieșirea lor din sistem, în cazul în care nu există funcție corespunzătoare pentru ele;
    - îmbunătățirea nivelului expertizei civile, atât în termeni cantitativi, cât și calitativi, prin măsuri de restructurare a programei Colegiului Național de Apărare, introducerea unui sistem mai echilibrat și mai echitabil de selecționare a cursanților, precum și prin creșterea parametrilor educaționali și de instrucție, pentru pozițiile care urmează să fie ocupate de civili în cadrul Ministerului Apărării Naționale și al comisiilor de apărare, ordine publică și siguranță națională din Parlament;
    - profesionalizarea structurilor militare, urmând ca în final România să dispună de un sistem mixt, compus din cadre și militari, pe bază de contract, cuplat cu un anumit număr de militari în termen.
    - În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, în termenul prevăzut urmează să fie definitive și prezentate Parlamentului spre dezbateră și adoptare Strategia națională de securitate și Cartea Albă a Guvernului, care vor reflecta situația și interesele de securitate și apărare ale țării, printr-o prisma integrării în NATO și a noului său concept strategic.

## 8.1.2. Guvernul va acționa pentru îmbunătățirea cât mai rapidă a condițiilor de pregătire și de viață ale militarilor și familiilor lor.

În această categorie intră lansarea unui program de construcție a locuințelor de serviciu, precum și elaborarea urgentă a unei noi legi a pensiilor pentru cadrele militare, care să elimine diferențierile nejustificate create în timp. De asemenea, acolo unde va fi posibil, se vor încheia convenții cu celelalte instituții ale statului, pentru a se prelua o parte din cadrele eliberate din Armată, asigurându-se astfel o mai bună protecție socială a acestora și a familiilor lor. Aceste măsuri vor avea un efect pozitiv asupra moralului, creșterii combativității și gradului de operativitate al forțelor.

Guvernul și conducerea Ministerului Apărării Naționale vor intensifica procesul de aliniere a bugetării la standardele finanțării pe bază de programe. Treptat, pe măsură ce economia va spori nivelul resurselor pentru apărare, cheltuielile pentru acest capitol vor cunoaște o pondere sporită în cadrul PIB și al bugetului, până la un nivel corespunzător nevoilor defensive și integrării euroatlantice.

## 8.1.3. Activitatea de înzestrare și achiziții va trebui să devină transparentă - cel puțin în interiorul sistemului - bazată pe egalitatea șanselor, rațională și desfășurată cu o birocrație redusă.

Împreună, aceste măsuri vor diminua corupția. Vor fi încurajate participarea marilor firme, crearea de joint ventures, precum și aplicarea strictă a principiului egalității șanselor în procesul de ofertare.

Guvernul își propune să reconferă Parlamentului, prin intermediul comisiilor sale de apărare, ordine publică și siguranță națională, autoritatea necesară asupra organismului militar și politicii de apărare. Astfel, cele două comisii vor fi informate în mod regulat despre toate măsurile importante luate în domeniul organismului militar. În afara audierii candidaților la posturile de membri ai cabinetului, comisiile vor avea posibilitatea să facă același lucru pentru candidații la rangul de general și de reprezentanți militari în exterior. De asemenea, comisiile vor obține dreptul de a asculta ofițerii superiori care doresc să raporteze tentative de politizare, fără ca de față să fie superiorii lor civili, și de a face recomandările care se impun.

În aceeași direcție, și anume de a întări controlul civil asupra organismului militar, precum și de a elimina una dintre sursele importante ale politizării acestuia, directorul Direcției Generale de Informații a Armatei va fi numit direct de primul-ministru, la propunerea ministrului apărării naționale.

## 8.1.4. Integrarea în NATO

- În condițiile în care aderarea la NATO reprezintă obiectivul major al țării în perioada următoare, având în vedere apropierea datei reuniunii la vârf a liderilor Alianței, prevăzută pentru anul 2002, îndeplinirea obiectivelor cuprinse în Planul național anual de aderare va constitui prioritatea numărul 1. În acest sens se va urmări recâștigarea rapidă a credibilității externe pierdute în timpul celor patru ani de guvernare anterioară. Imediat după instalare, conducerea Ministerului Apărării Naționale va trece la o investigație serioasă a gradului de acoperire cu resurse a obiectivelor angajate, urmând ca alocarea de resurse suplimentare, dacă se va dovedi necesar, să fie făcută în virtutea importanței acestui obiectiv.
- Întrucât activitatea de integrare în structurile euroatlantice nu se reduce doar la Armată, ci vizează ansamblul societății românești, relațiilor cu celelalte instituții implicate în proces, îndeosebi cu Ministerul Afacerilor Externe, li se va acorda atenția cuvenită.

## 8.1.5. Obligațiile militare internaționale

În ciuda absenței unor resurse îndestulătoare și a fenomenului de supraextindere, Guvernul va lua măsurile necesare pentru a garanta îndeplinirea obligațiilor curente ale României în cadrul SFOR, KFOR, SEDM&SEEBRIG, negocierile BLACKSEAFOR, semnarea acordului CENCOOP și participarea activă în cadrul SHIRBRIG. În momentul în care nivelul resurselor se va îmbunătăți se vor asuma și alte obligații, pornindu-se de la faptul că o angajare deplină și activă reprezintă o condiție necesară pentru asigurarea păcii și stabilității regionale, materializându-se astfel rolul României de factor generator de securitate în aria noastră geografică.

## 8.2. Restructurarea sistemului de ordine publică

Programul de guvernare pornește de la constatarea scăderii alarmante a siguranței cetățeanului, a creșterii fenomenului infracțional și a criminalității, a dezvoltării structurilor de tip mafiot și a erodării actului de comandă, ceea ce determină restructurarea radicală a actualului sistem de ordine publică.

Programul guvernamental tratează într-o manieră nouă, europeană, asigurarea și funcționarea structurilor naționale și locale de ordine publică, asigurându-se demilitarizarea unor structuri prin trecerea serviciilor publice respective la autoritățile publice locale.

Ministerul de Interne va deveni un organism puternic, calificat și capabil să-și exercite funcțiile esențiale de asigurare a siguranței cetățeanului și a ordinii publice naționale, având în vedere următoarele obiective principale:

### 8.2.1. Reconstrucția sistemului instituțional de ordine publică

- Transformarea aparatului central al Ministerului de Interne, inspectoratelor generale și comandamentelor de armă în structuri suplimentare de conducere și control, prin reducerea numărului actual de posturi, transferarea acestora la unitățile operative, reorganizarea unor direcții, servicii, încadrarea posturilor pe criterii de competență și experiență în domeniul managementului specific
- Constituirea unor structuri unice ale Ministerului de Interne la nivelul județelor și al municipiului București, realizându-se o concepție unitară în îndeplinirea atribuțiilor specifice instituției, creșterea operativității în acțiune, prevenirea și stăpânirea fenomenului infracțional, precum și coordonarea eforturilor în plan local pentru gestionarea situațiilor de criză
- Desființarea unor structuri care au competențe în mai multe județe, în mod deosebit din poliție și jandarmerie (inspectoratele de poliție transporturi, comandamentele teritoriale de jandarmi)
- Reducerea treptată a posturilor de conducere, a celor prevăzute cu gradul de general și colonel, realizarea unor structuri organizatorice de tip piramidal în unități, în deplin acord cu perspectivele stabilite prin Ghidul carierei lucrătorului din poliție, jandarmerie și poliția de frontieră
- Unificarea structurilor poliției de ordine publică cu cele ale poliției rutiere din municipii și orașe și transferarea atribuțiilor privind ordinea publică și de evidență informatizată a persoanei către administrația locală (cărți de identitate, pașapoarte, cărți de alegător, permise de conducere, certificate de înmatriculare)
- Descentralizarea Poliției Române și democratizarea raporturilor funcționale ca premisă esențială a unui sistem judiciar eficient și independent
- Continuarea acțiunii de profesionalizare a jandarmeriei și întrebuițarea acesteia într-o mai mare măsură pentru asigurarea ordinii publice, inclusiv în mediul rural
- Accentuarea procesului de securizare a frontierei de stat a României, prin transferarea unui număr important de posturi din inspectoratele județene ale poliției de frontieră la unitățile de execuție.

## 8.2.2. Descentralizarea deciziei, a responsabilităților și a alocării resurselor

- Transferarea la nivelurile de maximă eficiență și operativitate (județean și al municipiului București) a unor competențe referitoare la gestionarea resurselor umane, îndeosebi a celor privind dinamica de personal, precum și a responsabilităților de gestionare a fondurilor
- Construirea unui sistem logistic flexibil și eficient care să asigure rezolvarea problemelor de dotare atât în plan central, cât și în plan teritorial
- Reproiectarea structurilor proprii de învățământ, a duratei cursurilor, conținutului programelor, sistemului de recrutare, selecție și încadrare a personalului

- Perfecționarea concepției privind planificarea asigurării ordinii publice în România.

### 8.2.3. Impunerea unui comportament modern și eficient de muncă lucrătorului din Ministerul de Interne

- Încadrarea și promovarea personalului se vor realiza exclusiv pe criteriile profesionalismului, competenței, abilității manageriale și eficienței
- Asigurarea stabilității și continuității lucrătorilor care realizează performanțe profesionale, reconstrucția demnității meseriei de lucrător din poliție, jandarmerie și poliție de frontieră
- Excluderea din structurile ministerului a personalului care nu se adaptează criteriilor de eficiență și de conduită morală specifice instituției sau nu își exercită "dreptul de poliție" conform standardelor din țările dezvoltate
- Adoptarea în regim de urgență a măsurilor necesare pentru salarizarea lucrătorilor din poliție, jandarmerie și poliția de frontieră în concordanță cu responsabilitățile și riscurile la care sunt expuși, astfel încât să se asigure acestora un standard de viață decent și prevenirea actelor de corupție.

### 8.2.4. Eficientizarea colaborării cu autoritățile din sistemul de apărare, siguranță națională și justiție, precum și cu societatea civilă

- Perfecționarea și întărirea cooperării cu Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Justiției, Parchetul General, Serviciul Român de Informații, cu celelalte autorități cu atribuții în domeniul apărării și siguranței naționale
- Constituirea unui sistem național de gestionare a crizelor și conexarea acestuia la organismele existente în NATO și Uniunea Europeană.

### 8.2.5. Continuarea și dezvoltarea relațiilor cu instituțiile similare din străinătate

- Dezvoltarea relațiilor stabilite anterior și realizarea de noi contacte și relații cu alte structuri similare, care sunt de natură să contribuie la stoparea fenomenului infracțional transfrontalier pe baza tratatelor, convențiilor și acordurilor la care România este parte
- Întărirea cooperării pe linia combaterii migrației ilegale prin controlul și securizarea frontierelor, introducerea unor noi elemente de siguranță în pașaportul românesc,



la standarde occidentale, precum și prin abordarea realistă a problemei readmisiei persoanelor fără cetățenie

- Îndeplinirea de către minister a măsurilor prevăzute în Programul național anual de pregătire a integrării în NATO
- Mediatizarea în plan internațional a demersurilor românești pentru racordarea la standardele general acceptate privind forțele și serviciile de ordine publică.

## 8.2.6. Perfecționarea legislației specifice

- Înăsprirea prevederilor legale, în vederea diminuării substanțiale a corupției, a fenomenelor de evaziune fiscală, de contrabandă și spălare a banilor, implicit a economiei subterane
- Armonizarea legislației privind activitatea Ministerului de Interne cu reglementările europene.

## 8.3. Comunitatea serviciilor de informații și de protecție a informațiilor

Guvernarea P.D.S.R. va acționa în acest domeniu potrivit standardelor și practicilor moderne, asigurând condițiile pentru ca instituțiile respective să funcționeze normal, fără imixțiuni și ingerințe politice sau de grup. În acest sens se vor urmări:

- asigurarea protecției reale a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor români;
- instituirea unui sistem riguros de acces la informații și de valorificare a acestora în folosul țării;
- definitivarea legii comunității serviciilor de informații, urmărindu-se în special eliminarea paralelismelor și corelarea activității lor;
- elaborarea și aplicarea reglementărilor privind protecția informației, statutul lucrătorilor din serviciile de informații și protecția acestora.

# CAPITOLUL IX

## Reforma administrației publice centrale și locale. Dezvoltarea regională

### 9.1. Reforma administrației publice centrale și locale

Programul guvernamental abordează frontal accelerarea reformei administrației publice centrale și locale, pornind de la evaluarea critică a Comisiei Europene a situației actuale din acest domeniu. În acest cadru programul urmărește realizarea criteriilor de aderare la Uniunea Europeană, demonstrând că România își poate întări treptat capacitatea administrativă de a face față obligațiilor care îi revin în calitate de viitor stat membru.

**Programul de guvernare privind administrația publică centrală și locală are la bază următoarele obiective fundamentale:**

- restructurarea profundă a administrației publice centrale și locale;
- schimbarea de fond a raportului dintre administrație și cetățean;
- descentralizarea serviciilor publice și consolidarea autonomiei administrative și financiare;
- demilitarizarea treptată a unor servicii comunitare;
- depolitizarea structurilor administrației publice; eliminarea clientelismului politic;
- stoparea birocrației;
- coerența actului administrativ; perfecționarea managementului în administrație;
- aplicarea unor politici raționale de dezvoltare și modernizare a localităților rurale și urbane;
- întărirea autorității statului și a răspunderii acestuia;
- armonizarea cadrului legislativ cu reglementările Uniunii Europene; asigurarea coerenței și stabilității acestuia.

### 9.1.1. Restructurarea profundă a administrației publice centrale și locale

Noua structură guvernamentală reflectă pe deplin concepția P.D.S.R. de modernizare și adaptare concretă a administrației publice la realitățile economiei și societății românești, răspunzând în același timp structurilor similare din țările Uniunii Europene și din alte state dezvoltate, cu menținerea elementelor tradiționale, valoroase ale administrației publice românești.

**Restructurarea administrației publice centrale și locale se va realiza, în principal, prin:**

- restructurarea Guvernului în vederea eficientizării actului de guvernare;
- reorientarea activității unor ministere și reducerea unui număr important de agenții guvernamentale;

- trecerea unor agenții guvernamentale în subordinea sau coordonarea ministerelor în vederea asigurării unei activități coerente și eficiente, a unor relații funcționale normale;
- înființarea unor ministere noi, pentru a răspunde mai eficient priorităților de relansare economică și de pregătire a aderării României la Uniunea Europeană (Ministerul Integrării Europene, Ministerul Dezvoltării și Prognozei, Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii și al Cooperăției);
- unificarea și transformarea unor agenții guvernamentale, dovedite ca ineficiente, în ministere (Ministerul Comunicațiilor și Tehnologia Informației, Ministerul Informațiilor Publice, Ministerul Turismului);
- înființarea în structura organizatorică a ministerelor a unor oficii, conduse de secretari de stat, pentru: relația cu Parlamentul, sindicatele și patronatul; integrare europeană și relații externe; investitori străini și autohtoni;
- stabilirea, în conformitate cu reglementările legale, a unor structuri de organizare cadru - suplă și eficiente - privind organizarea și funcționarea ministerelor și agențiilor guvernamentale, prefecturilor, consiliilor județene și locale, primăriilor; reducerea numărului departamentelor, direcțiilor generale, direcțiilor, oficiilor, serviciilor și birourilor din administrația publică centrală și locală;
- reducerea substanțială a numărului persoanelor cu funcții de conducere din administrația publică centrală și locală (secretari generali adjuncți, directori generali, directori generali adjuncți, directori, directori adjuncți, șefi de oficii, șefi de servicii și de birouri);
- reducerea pe ansamblu, în mod eșalonat, cu circa 30% a personalului din ministere și agenții guvernamentale, precum și din cadrul autorităților publice locale.

Pentru întărirea capacității administrative a structurilor guvernamentale se vor stabili, prin hotărâri ale Guvernului, obiectivele, atribuțiile și responsabilitățile fiecărui minister și fiecărei autorități publice centrale, prefecturi și fiecărui serviciu public descentralizat; pentru funcționarii publici se vor stabili criteriile precise de performanță care vor sta la baza evaluării anuale a activității acestora.

## 9.1.2. Schimbarea de fond a raportului dintre administrație și cetățean prin:

- realizarea unui serviciu public în folosul exclusiv al cetățeanului; creșterea rigurozității în motivarea și formularea răspunsurilor, precum și scurtarea termenelor în care autoritățile și serviciile publice au obligația să răspundă solicitărilor cetățenilor;
- eliminarea blocajelor birocratice din administrația centrală și locală cu care sunt confrunțați cetățenii și agenții economici;

- consolidarea și lărgirea cadrului de participare a societății civile la procesul decizional;
- perfecționarea cadrului de funcționare a democrației participative;
- asigurarea transparenței actelor administrative și comunicarea operativă cu cetățenii.

### 9.1.3. Descentralizarea serviciilor publice și consolidarea autonomiei locale administrative și financiare, prin:

- accelerarea procesului de descentralizare a serviciilor publice și preluarea atribuțiilor de administrare și finanțare a unor activități de către autoritățile administrației locale - consilii județene și consilii locale;
- transferarea către autoritățile publice locale a activităților și resurselor corespunzătoare de la bugetul de stat pentru finanțarea unor servicii publice destinate comunităților locale: învățământ, sănătate, cultură, poliție comunitară, pompieri, apărare civilă etc.;
- așezarea pe baze noi, echitabile a impozitelor și taxelor locale, care trebuie să devină principala sursă de alimentare a bugetelor locale;
- perfecționarea Legii finanțelor publice locale în scopul asigurării surselor de finanțare pentru funcționarea normală a serviciilor publice ale fiecărei comunități locale; crearea premiselor necesare pentru structurarea și aprobarea unor bugete locale solid fundamentate, capabile să asigure finanțarea lucrărilor de interes comunitar.

### 9.1.4. Demilitarizarea treptată, până cel mai târziu în anul 2002, a unor servicii comunitare, prin:

- preluarea evidenței populației și organizarea acesteia ca serviciu comunitar de către primării și consiliile județene (cartea de identitate, cartea de alegător, întocmirea listelor electorale permanente, permise auto, certificate de înmatriculare etc.);
- transferarea în subordinea prefecturilor a evidenței pașapoartelor, prin organizarea unui serviciu public județean specializat;
- organizarea unor servicii comunitare pentru situații de urgență (incendii, inundații, grindină, cutremure, îngheț), care vor prelua atribuțiile actuale ale unităților de pompieri și de apărare civilă;
- înființarea la nivelul fiecărei unități administrative - comună, oraș, municipiu - a poliției comunitare pentru ordinea publică, prin preluarea unor atribuții specifice de la inspectoratele de poliție.

Acțiunile prevăzute vor contribui la întărirea măsurilor de siguranță personală, de pază și securitate a fiecărui cetățean și a bunurilor sale, urmărindu-se adoptarea de urgență a unor prevederi legale, în concordanță cu normele din statele europene avansate.

### 9.1.5. Depolitizarea structurilor administrației publice și eliminarea clientelismului politic, prin:

- respectarea Legii privind statutul funcționarului public și aplicarea consecventă a principiului angajării funcționarilor publici exclusiv pe criterii de competență profesională;
- promovarea în funcții publice numai pe criterii de performanță și de moralitate, în spiritul și pe baza legii;
- gestionarea coerentă și corectă a carierei funcționarului public prin salarizare corespunzătoare, stimularea și asigurarea unor condiții normale de lucru în scopul respectării principiului stabilității și continuității în muncă;
- crearea unui sistem performant - național și regional - de pregătire a funcționarilor publici și, respectiv, a persoanelor alese în consiliile locale și județene.

### 9.1.6. Stoparea birocrăției administrației publice, prin:

- raționalizarea procedurilor administrative; stabilirea unor termene precise de soluționare a cererilor;
- raționalizarea circuitului documentelor;
- extinderea utilizării în administrația publică a echipamentelor și tehnologiilor informatice;
- simplificarea procedurilor de emitere a avizelor și acordurilor prin generalizarea sistemului "ghișeului unic".

### 9.1.7. Coerența actului administrativ; perfecționarea managementului în administrație, prin:

- eficientizarea raporturilor dintre administrația publică centrală și locală, dintre autoritățile publice județene și cele din comune și orașe;
- aplicarea unitară și eficientă a sistemului de norme și reglementări în administrația publică centrală și locală;
- crearea unui sistem informațional integrat al administrației publice centrale și locale;

- fundamentarea deciziilor privind politicile sociale pe studii și expertize, constituindu-se oficii sociologice de coordonare metodologică la nivel central, precum și în cadrul consiliilor județene.

### 9.1.8. Aplicarea unor politici raționale de dezvoltare și modernizare a localităților rurale și urbane, prin:

- acordarea statutului de comună unui număr de peste 1.000 de sate care îndeplinesc criteriile legale, asigurându-se astfel apropierea autorității administrative de cetățean;
- organizarea ca orașe a unui număr important de comune care, prin dotările tehnico-edilitare (alimentare cu apă și gaze, canalizare, telefonie etc.), se apropie de statutul de localitate urbană;
- pregătirea condițiilor pentru organizarea administrativ-teritorială în conformitate cu standardele Uniunii Europene.

### 9.1.9. Întărirea autorității statului și a răspunderilor acestuia, prin:

- repunerea în drepturile constituționale și legale a autorităților publice - ministere și agenții guvernamentale, prefecturi, consilii județene, consilii locale, primari;
- monitorizarea aplicării reformei administrative și a performanțelor operaționale ale autorităților publice centrale și locale;
- întărirea controlului gestiunii banului public și asigurarea transparenței cheltuielilor prin informarea periodică a contribuabililor.

### 9.1.10. Armonizarea cadrului legislativ cu reglementările Uniunii Europene, prin:

- asigurarea coerenței și a stabilității pe termen lung a cadrului legislativ în domeniul administrației publice centrale și locale;
- inițierea unei ample acțiuni de îmbunătățire a reglementărilor existente în domeniu și elaborarea unor reglementări noi, bazate pe principiile prevăzute de Constituție și de Carta Europeană a Autonomiei Locale;
- elaborarea și înaintarea la Parlament, în cursul anului 2001, a următoarelor proiecte pentru asigurarea unității de interpretare și aplicare, pentru evitarea paralelismelor, a excesului de reglementări și a modificărilor repetate ale aceluiași act normativ:

- Codul administrativ;
- Codul de procedură administrativă;
- Codul electoral.

## 9.2. Dezvoltarea regională

Guvernul va acționa pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare regională prevăzute în Strategia națională de dezvoltare economică a României pe termen mediu, în deplin acord cu politica europeană de coeziune economică și socială.

**În acest cadru se vor asigura:**

- diminuarea dezechilibrelor regionale existente;
- stimularea dezvoltării echilibrate;
- revitalizarea zonelor defavorizate;
- preîntâmpinarea producerii de noi dezechilibre;
- corelarea politicilor regionale cu cele sectoriale;
- stimularea cooperării interregionale interne și internaționale care contribuie la progresul economic și social;
- dezvoltarea în continuare a relațiilor speciale, privilegiate ale României cu Republica Moldova, consolidarea spațiului cultural și spiritual comun în concordanță cu normele și valorile integrării într-o Europă unită;
- pregătirea cadrului instituțional pentru a răspunde criteriilor de integrare în structurile Uniunii Europene și de utilizare a fondurilor structurale și de acces la Fondul de coeziune al Uniunii Europene.

### 9.2.1. Pentru punerea în aplicare a politicii de dezvoltare regională Guvernul va acționa la nivel național pentru:

- promovarea mecanismelor economiei de piață în toate regiunile țării, în vederea îmbunătățirii competitivității și realizării unei creșteri economice durabile;
- promovarea unei dezvoltări armonioase spațiale și a rețelei de localități;
- creșterea capacității regiunilor - din punct de vedere instituțional, financiar, decizional - la susținerea propriului proces de dezvoltare;
- promovarea principiilor dezvoltării durabile;
- asigurarea de șanse egale în ceea ce privește accesul la informare, cercetare-dezvoltare tehnologică, educație și formare continuă.

## 9.2.2. La nivel regional se va acționa pentru:

- stimularea capacității competitive a regiunilor și valorificarea potențialului propriu de dezvoltare, prin:
- întărirea capacității instituționale de a elabora și de a pune în aplicare programe și proiecte de dezvoltare pentru îmbunătățirea structurii economice regionale, urmărindu-se diversificarea economiei, expansiunea inițiativelor private prin preluarea de către stat sau comunități a efortului material necesar în vederea demarării unor activități productive pentru: pregătirea terenurilor rămase după dezafectarea uneia sau mai multor întreprinderi în cazul platformelor industriale, pentru pornirea de noi activități destinate industriei și meșteșugurilor; căi de transport locale, în special căi de acces spre zonele în care urmează să se dezvolte o nouă întreprindere; parcuri industriale, centre tehnologice (cercetare, design, prototipuri etc.), unități de aprovizionare și unități de îndepărtare a reziduurilor; pregătirea terenurilor pentru industria turistică;
- dezvoltarea activităților de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de creare a societății informaționale în raport cu potențialul și specificul zonelor, în sprijinul economiei acestor zone, pe bază de cercetări proprii și transfer tehnologic;
- diminuarea decalajelor de dezvoltare interregionale și intraregionale, prin:
  - îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii regionale și locale (infrastructura de drumuri; infrastructura comunicațiilor; infrastructura reprezentată de suprafețele de teren care trebuie amenajate, astfel încât să corespundă cerințelor implantării de noi industrii);
  - dezvoltarea resurselor umane, îndeosebi în acele regiuni cu industrii în declin (industrie siderurgică, metalurgică, extractivă, chimică și construcții de mașini), în vederea creării de oportunități pentru ocupare durabilă (calificarea și recalificarea nu numai a șomerilor, ci și a celor care lucrează în întreprinderi de stat ce urmează să se restructureze; politici active de ocupare a forței de muncă; îmbunătățirea integrării pe piața muncii a persoanelor cu probleme speciale);
  - dezvoltarea economico-socială a spațiului rural, prin: punerea în valoare a potențialului uman pentru a face față noilor cerințe; asigurarea accesului populației din zonele rurale la servicii de sănătate și învățământ de calitate; dezvoltarea infrastructurilor hidroedilitare, de transport, comunicații și energetice, promovarea și diversificarea activităților economice; dezvoltarea unei agriculturi performante și diversificate; crearea unor întreprinderi mici și mijlocii cu profil agricol, industrial, artizanal, comercial și de prestări de servicii;
  - dezvoltarea turismului, concentrată pe turismul rural, turismul cultural și pe alte "nișe de piață", acționându-se pentru: realizarea de studii de marketing și analize de fezabilitate și fezabilitate, cu asistența unor experți internaționali; abordarea sistematică a pieței și infrastructurii existente, care să grupeze, într-un cadru coerent, pe o bază regională și subregională, strategiile de dezvoltare ale tuturor actorilor publici și privați implicați; investiții publice directe pentru restaurarea/ameliorarea atracțiilor turistice însemnate (situri ale patrimoniului cultural, clădiri istorice, frumuseți naturale etc.);



- preîntâmpinarea apariției unor zone-problemă;
- promovarea unor politici diferențiate, conform unor particularități zonale (zone monofuncționale, predominant agricole, miniere, aglomerări urbane, zone naturale și construite protejate, zone de graniță, zone cu probleme de mediu);
- asigurarea transparenței în alocarea și utilizarea resurselor, inclusiv a celor alocate de Uniunea Europeană, din fondurile structurale, a asistenței financiare nerambursabile din partea unor guverne, organizații internaționale etc.;
- creșterea eficienței procesului de mediatizare a programelor în rândul agenților economici; perioada de depunere a proiectelor va fi de maximum 3 luni;
- dezvoltarea unor servicii de instruire și consultanță în elaborarea documentelor pentru proiectele agenților economici;
- procesul de selecție a investitorilor va pune un accent deosebit pe criteriile de bonitate și pe fezabilitatea afacerilor propuse.

## CAPITOLUL X

### Relațiile interetnice

Protecția minorităților naționale va fi realizată prin asigurarea posibilităților pentru manifestarea liberă și deplină a tuturor minorităților, a respectării drepturilor omului, în conformitate cu angajamentele României de integrare europeană și euroatlantică.

- Guvernul va acționa pentru continuarea și dezvoltarea inițiativelor instituționale și legislative din ultimul deceniu.
- Guvernul se va implica pentru asigurarea dreptului de a-și păstra și dezvolta liber exprimarea identității etnice pentru toți cetățenii români aparținând minorităților naționale, astfel încât să se poată manifesta pe deplin în sfera culturii, limbii, religiei, educației și învățământului, vieții publice. Va fi stimulat efortul comun și dialogul cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional și afirmării identității etnice în rândul populației.
- Se va acționa pentru dezvoltarea diversității culturale în folosul întregii societăți, în scopul excluderii apariției unor curente de orientare extremistă care promovează intoleranța și ura interetnică. Se va asigura totodată buna funcționare a unui sistem de educație în materie de respectare a legii și de dezvoltare a valorilor democratice.
- În concepția P.D.S.R. minoritățile sunt pentru orice țară o mare resursă. Un bun management al acestei resurse este o cale de a servi în egală măsură dezvoltarea identității minorităților, precum și o cale de a garanta cooperarea interculturală. Acest model poate fi definit ca un model civic multicultural.

## 10.1. Obiectivele specifice de susținere a dezvoltării multiculturale sunt:

- asigurarea unui cadru comunitar favorabil continuării dezvoltării fiecărui model cultural specific atât în comunitatea respectivă, cât și în comunitatea locală și la nivel național;
- dezvoltarea unui model de transfer către majoritate al valorilor culturale ale minorităților, astfel încât să se poată asigura fiecărui cetățean posibilitatea să asimileze cunoștințe privind spiritualitatea și istoria "celorlalți" din același spațiu;
- gestionarea diversității, tensiunilor și a distorsiunilor ce pot să apară la un moment dat, astfel încât să poată fi prevenite conflictele și să se poată asigura managementul crizelor;
- Guvernul va analiza posibilitatea lărgirii cadrului existent al învățământului și al componentelor media în limbile minorităților.

## 10.2. Vor fi analizate în continuare posibilitățile de consolidare și dezvoltare a identității etnice pentru minoritatea cea mai numeroasă, minoritatea maghiară, cu privire la educație, cultură, limbă și religie.

În acest sens se va avea în vedere:

- lărgirea cadrului existent al învățământului, pe specialități și niveluri de instruire - primar, profesional, gimnazial, universitar;
- interconectarea și integrarea programelor culturale de radio și de televiziune în limba maghiară, astfel încât să se realizeze o coerență și o consistență sporite ale acestora la nivel național;
- asigurarea condițiilor pentru folosirea limbii materne în activitățile publice, în așa fel încât pe o asemenea cale să se încurajeze atât multiculturalismul, cât și integrarea multilingvistică;
- asigurarea condițiilor pentru conservarea și dezvoltarea patrimoniului confesional, în contextul respectului pentru principiile libertății de conștiință și pluralismului religios;
- reprezentarea corectă în structurile socioprofesionale ale țării, pe baza principiului egalității șanselor și în contextul efortului pentru edificarea unității în diversitate a societății.

## 10.3. Elaborarea unei strategii naționale și programe specifice, care să asigure îmbunătățirea substanțială a situației rromilor, prin:

- forme diversificate de învățământ, ținându-se seama de nivelul actual de instruire a rromilor;

- realizarea de către televiziunea națională a unor programe educative și de atragere a persoanelor analfabete pentru învățarea limbii române și limitarea abandonului școlar;
- implicarea instituțiilor responsabile ale statului în socializarea tinerilor rromi;
- realizarea unui program de locuințe sociale în mediul rural, destinate familiilor de rromi și atribuirea de teren agricol;
- orientarea asistenței educaționale-sanitare pentru rromi;
- reprezentarea rromilor în administrația publică locală;
- politici de responsabilizare civică și educație cetățenească pentru populația de rromi;
- participarea statului la proiecte internaționale de sprijinire materială și culturală a rromilor.

## 10.4. Elaborarea unor strategii de integrare culturală și socială a celorlalte comunități etnice.

# CAPITOLUL XI

## Politica externă și promovarea imaginii reale a României

### 11.1. Obiective majore de politică generală

Politica externă a României conține firește elemente de continuitate, consecință a consensului existent la nivel politic și popular asupra priorităților noastre pe plan internațional: integrarea europeană și euroatlantică, dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate, afirmarea rolului României la nivelul instituțiilor regionale și internaționale, contribuția la consolidarea securității naționale, a stabilității democrației și a statului de drept, la respectarea valorilor democratice și a drepturilor omului și la dezvoltarea economiei de piață funcționale, a comerțului internațional și investițiilor. În același timp situația generală a țării, rezultatele modeste înregistrate pe calea integrării și erodarea statutului internațional al României indică necesitatea unui nou spirit în asigurarea coerenței, eficacității și predictibilității politicii noastre externe.

În această etapă crucială pentru destinul națiunii diplomația românească are șansa istorică de a contribui decisiv la realizarea intereselor naționale și la conturarea unui nou viitor pentru toți cetățenii României. Prin consecvență, seriozitate și dinamism Guvernul României va acționa cu responsabilitate pentru refacerea credibilității și respectabilității internaționale ale României și ale cetățenilor săi.

Definirea și promovarea priorităților politicii externe românești vor fi raportate nemijlocit și consecvent interesului național și vor fi puse în serviciul demnității naționale și personale a cetățeanului, al nevoilor și obiectivelor sale.

Obiectivul fundamental al politicii externe în următoarea perioadă va consta în accelerarea integrării României în structurile politice, economice și strategice europene și euroatlantice.

Se vor bucura de o importanță specială: continuarea în ritm accelerat a negocierilor cu Uniunea Europeană, în vederea scurtării orizontului aderării României în structurile comunitare și a recuperării handicapului acumulat față de alte state candidate; revitalizarea candidaturii României pentru Alianța Nord-Atlantică, având ca obiectiv invitarea României pentru negocieri de aderare la Reuniunea la nivel înalt a NATO din 2002; exercitarea ireproșabilă de către România a Președinției în exercițiu a O.S.C.E. în 2001.

Una dintre componentele esențiale ale demersului de politică externă a României o va constitui stimularea dezvoltării relațiilor economice cu alte state și promovarea intereselor economice naționale, cu un accent deosebit pe stimularea exporturilor și competitivității companiilor și produselor românești, atragerea de investiții și capital internațional, consolidarea, extinderea și recâștigarea piețelor noastre externe. Asigurarea accesului nerestricțiv pe aceste piețe și obținerea de facilități pentru stimularea exporturilor românești vor fi dublate de promovarea și apărarea intereselor comerciale ale capitalului național. Dimensiunea economică, comercială și investițională va reprezenta un criteriu important în stabilirea priorităților noastre de politică externă.

Prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și al misiunilor diplomatice și consulare ale României va fi asigurată coerența instituțională și funcțională pe plan intern și extern între componenta politică și cea economică ale politicii externe românești.

Politica externă a României va contribui la formularea unor strategii și soluții moderne la realitățile și sfidările globalizării, integrării și regionalizării lumii contemporane. Șansa României de a se număra printre câștigătorii fenomenului globalizării rezidă în primul rând în păstrarea identității noastre culturale și spirituale, în stimularea creativității, educației și cercetării românești, în dinamizarea relațiilor dintre românii de pretutindeni.

În procesul elaborării strategiilor și execuției acțiunilor de politică externă Guvernul României și Ministerul Afacerilor Externe vor acorda o atenție specială consultării ample și structurate cu Parlamentul României, cu societatea civilă, cu reprezentanții mediilor de afaceri, de presă și academice, cu reprezentanții comunităților românești din afara țării.

### **Obiectivele de politică externă generală se vor orienta spre:**

- dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate și de cooperare regională cu țările din zonă;
- dezvoltarea relațiilor bilaterale, îndeosebi cu țările cu care România împărtășește aceleași valori și interese, în vederea realizării întregului lor potențial în plan politic, economic, strategic și cultural-științific;
- dinamizarea diplomației multilaterale, în principal în cadrul Organizației Națiunilor Unite și al agențiilor sale specializate, și intensificarea participării României la organizațiile și structurile subregionale, regionale, europene și euroatlantice, pentru promovarea dialogului constructiv și afirmarea profilului României pe plan internațional;

- sprijinirea dialogului și cooperării Guvernului cu instituțiile financiare internaționale și facilitarea accesului sectorului privat și public la capitalul și piețele internaționale;
- reluarea demersurilor pentru aderarea României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică în Europa (OECD);
- susținerea activă a intereselor cetățenilor români și ale conaționalilor din afara granițelor și încurajarea relațiilor lor cu țara;
- întărirea capacității României de a face față amenințărilor neconvenționale la adresa securității (crima organizată, proliferarea armelor de distrugere în masă, corupția, traficul de droguri și ființe umane, criminalitatea economică și electronică etc.);
- promovarea imaginii, culturii, spiritualității și științei românești în lume.

## 11.2. Căi și mijloace de îndeplinire a obiectivelor politicii externe a României

### 11.2.1. Uniunea Europeană

Aderarea la Uniunea Europeană reprezintă prioritatea strategică a politicii României, a cărei realizare depinde de eforturile concertate ale instituțiilor guvernamentale, societății civile, mediului de afaceri și ale fiecărui cetățean român. După Consiliul European de la Nisa și încheierea Conferinței Interguvernamentale, Uniunea Europeană a creat premisele instituționale pentru realizarea extinderii Uniunii. Deși ambițios, obiectivul propus, ca România să adere la Uniunea Europeană la orizontul anului 2007, este încă realizabil. Perioada următoare va fi esențială pentru validitatea acestui obiectiv.

Politica externă este numai una dintre fațetele procesului complex de integrare a României în Uniunea Europeană. Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Integrării Europene vor coordona eforturile externe și pe plan intern de pregătire, derulare și accelerare a negocierilor de aderare la Uniunea Europeană, în conformitate cu strategiile de dezvoltare și interesele politice și economice ale României.

Guvernul va avea ca repere Strategia economică pe termen mediu și Planul național de aderare a României la Uniunea Europeană, precum și Raportul Comisiei Europene privind progresele înregistrate de statele candidate la aderare în anul 2000.

Guvernul va acționa pentru ca România să depășească situația actuală în care, în mod nejustificat și în contradicție flagrantă cu potențialul economic și uman al țării, este pe ultimul loc printre statele candidate din punct de vedere al indicatorilor economici și al progreselor în procesul de negociere.

România va apela la experiența de integrare a statelor recent admise în Uniunea Europeană și la cea a statelor central-europene avansate în procesul de negocieri.

La rândul ei, România va acorda sprijin statelor din Balcanii de Vest, angajate în procesul de stabilizare și asociere la Uniunea Europeană, candidați potențiali la aderarea la Uniunea Europeană, pentru a reuși să se apropie de Uniunea Europeană și să dobândească în timp statutul de candidat invitat să înceapă negocierile de aderare.

România va continua să sprijine activ, din perspectiva intereselor naționale, Republica Moldova și Ucraina, în realizarea opțiunilor lor de apropiere de Uniunea Europeană, dacă cetățenii și guvernele statelor vecine vor continua această orientare.

Guvernul va acorda prioritate maximă realizării condițiilor necesare pentru ridicarea în următoarele 12 luni a restricțiilor privind regimul de vize al cetățenilor români în statele membre ale Uniunii Europene. Pentru realizarea acestui obiectiv Guvernul va elabora un plan de acțiune și va aloca resursele necesare pentru remedierea disfuncțiilor constatate de statele Uniunii Europene în îndeplinirea condițiilor necesare privind întărirea controlului la frontiere, reducerea drastică a migrației ilegale din România, asigurarea bunei funcționări a acordurilor bilaterale de readmisie, încheierea sau ratificarea rapidă a noilor acorduri de readmisie, operarea sistemului on-line de verificare a informațiilor între punctele de control al frontierelor și instituțiile centrale, securizarea pașapoartelor și actualizarea legislației privind regimul străinilor. Guvernul va coopera cu statele membre ale Uniunii Europene și cu Comisia Europeană, inclusiv pentru obținerea asistenței necesare în vederea finalizării rapide a proceselor care asigură îndeplinirea criteriilor pentru liberalizarea regimului vizelor.

Guvernul României se va angaja în participarea la procesul de reflecție asupra viitorului Uniunii Europene. Ca viitor membru al Uniunii, România este interesată de finalitatea integrării europene și de asigurarea unui loc în cadrul Uniunii Europene, corespunzător cu ponderea geografică, economică și demografică pe care țara noastră - singurul stat mare, alături de Polonia, dintre statele candidate - o va avea în momentul aderării.

Guvernul va folosi toate posibilitățile de consultare și participare oferite statelor candidate de Politica Europeană de Securitate și Apărare și va asigura participarea României la un nivel corespunzător ponderii și importanței pe care le va avea România, ca membru al Uniunii Europene, la viitoarele acțiuni europene de gestionare a crizelor.

## Centrul de inovație și excelență în 11.2.2. NATO

Aderarea la NATO este esențială pentru consolidarea stabilității și securității naționale, pentru asigurarea apărării României. De asemenea, aderarea României la NATO va contribui la consolidarea stabilității întregii regiuni. Pentru atingerea obiectivului enunțat Guvernul României își va asuma responsabilitățile legate de pregătirea aderării, va crea condițiile, va gestiona mecanismele și va aloca resursele necesare efortului de integrare în NATO.

### Acțiuni și programe de pregătire a aderării:

- România va coopera strâns cu NATO și cu membrii Alianței pentru crearea consensului în jurul extinderii la Summitul Alianței din 2002 și asupra candidaturii noastre. România va continua să aplice riguros Programul național de aderare din cadrul MAP.
- România va continua să participe activ la Parteneriatul pentru Pace și la Consiliul de Parteneriat Euroatlantic. România va urmări cu interes evoluțiile legate de

dezvoltarea unei Identități Europene de Securitate și Apărare, fiind pregătită să contribuie efectiv la constituirea unei forțe europene, precum și la acțiuni de menținere a păcii sub egida NATO.

- România va îndeplini, în continuare, obligațiile și angajamentele internaționale în domeniul neproliferării și controlului armamentelor, precum și al exporturilor de produse strategice și al tehnologiei cu dublă utilizare, în acord cu politicile și prioritățile NATO.
- Guvernul va încuraja implicarea activă a institutelor de relații internaționale din România, a cercurilor universitare și academice, a societății civile, pentru susținerea candidaturii României pentru integrarea în NATO.

### 11.2.3. O.S.C.E.

#### Exercitarea Președinției în exercițiu a O.S.C.E.

Ca urmare a deciziei adoptate de către Summitul O.S.C.E. de la Istanbul, România va prelua începând cu 1 ianuarie 2001 Președinția în exercițiu a O.S.C.E., cea mai înaltă poziție încredințată României pe plan internațional. În această înaltă calitate România va promova idealurile păcii, cooperării și securității în spațiul O.S.C.E., valorile democrației, ale statului de drept și ale respectului pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului, aducându-și contribuția pe baza valorilor de libertate și demnitate, a aspirațiilor de stabilitate și prosperitate proprii națiunii române.

#### Prioritățile Președinției române la O.S.C.E.:

- România va acționa pentru consolidarea rolului O.S.C.E. ca for de dialog politic și de cooperare în problemele securității, în înțelesul atotcuprinzător al acesteia, la sporirea eficienței O.S.C.E. în domeniul diplomației preventive, al gestionării crizelor și în reconstrucția postconflict, la consolidarea instituțiilor democratice și a statului de drept, la apărarea și respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în spațiul euroatlantic;
- România își propune să desfășoare un dialog activ cu toate statele membre ale organizației și să acționeze într-o manieră imparțială și eficientă în administrarea dosarelor importante aflate pe agenda organizației, acordând o importanță egală activităților și misiunilor O.S.C.E. Președinția în exercițiu a O.S.C.E. se va angaja direct în realizarea unor progrese pe linia soluționării conflictelor care amenință stabilitatea și pacea în spațiul euroatlantic, promovând dialogul și realizarea acordului între părțile aflate în conflict. Președinția română va susține evoluțiile democratice, sprijinirea consolidării unui climat propice pentru promovarea dezvoltării economice și facilitarea reglementării problemelor existente în Europa de Sud-Est, Caucaz și Asia Centrală;
- intensificarea cooperării cu secretarul general al O.S.C.E., cu Înalțul Comisar pentru Minorități Naționale, cu directorul Biroului O.S.C.E. pentru Democrație și

Drepturile Omului, cu directorul Biroului Economic, cu reprezentantul pentru libertatea presei, cu directorul Centrului pentru Prevenirea Conflictelor, cu șefii de misiuni din spațiul O.S.C.E.;

- realizarea unei cooperări sistematice și susținute cu Biroul O.S.C.E. pentru Democrație și Drepturile Omului de la Varșovia, inclusiv cu Punctul de contact pentru populațiile Roma/Sinti;
- coordonarea între statele O.S.C.E. a politicilor de combatere a crimei organizate, corupției și traficului de persoane;
- continuarea preocupărilor organizației paneuropene în domeniul economic;
- dezvoltarea unei strânse cooperări între O.S.C.E. și Adunarea Parlamentară a O.S.C.E. (A.P.O.S.C.E.), în beneficiul organizației paneuropene;
- intensificarea consultărilor și cooperării între O.S.C.E. și, respectiv, Comisia Europeană, NATO/E.A.P.C., Consiliul Europei.

## 11.2.4. Intensificarea relațiilor bilaterale

### Guvernul va urmări cu prioritate:

- extinderea relațiilor politice, economice și culturale cu statele membre ale Uniunii Europene; intensificarea cooperării cu fiecare dintre aceste state, pe domenii sectoriale de interes comun și în cadrul programelor comunitare, pentru facilitarea preluării de către România a acquisului comunitar; dezvoltarea relațiilor cu partenerii tradiționali ai României din Europa de Vest, în primul rând cu Germania, Franța, Marea Britanie, Italia, Spania, Belgia, Olanda și Austria, precum și cu parteneri cu care potențialul de cooperare este încă insuficient explorat, cum sunt: Danemarca, Suedia, Finlanda, Norvegia, Portugalia, Luxemburg, Irlanda;
- consolidarea Parteneriatului Strategic cu S.U.A. în domeniile politic, economic, militar și în combaterea amenințărilor neconvenționale la adresa securității; realizarea unei dinamici corespunzătoare a contactelor cu caracter politic și economic, la toate nivelurile; extinderea listei de proiecte de cooperare bilaterală; utilizarea în mod eficient a fazei intensificate a Parteneriatului strategic și stimularea creșterii volumului de investiții americane în România;
- stimularea relațiilor economice și politice cu toate statele G-8 și G-24;
- dezvoltarea cu dinamism și pragmatism a relațiilor speciale și privilegiate ale României cu Republica Moldova, pe baza identității de limbă, cultură și istorie, prin dezvoltarea ariilor de complementaritate economică, susținerea fluxurilor investiționale în Republica Moldova, continuarea și amplificarea sprijinului economic direct, asistență pentru diversificarea resurselor energetice disponibile Republicii Moldova pentru creșterea gradului de independență energetică a țării, sprijinirea admiterii Republicii Moldova în Pactul de Stabilitate în Europa de Sud-Est, susținerea proiectelor europene de cooperare regională și subregională la care Republica Moldova ar putea participa;



- dezvoltarea amplă a raporturilor României cu Ungaria, Ucraina și Bulgaria și reluarea relațiilor tradiționale de cooperare cu R.F. Iugoslavia;
- dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate cu statele din Europa de Sud-Est; intensificarea cooperării cu Croația, fosta republică iugoslavă Macedonia și Bosnia-Herțegovina; sprijinirea proceselor democratice și a dezvoltării economice a Albaniei și a exercitării de către Albania a Președinției Procesului de cooperare în Europa de Sud-Est (S.E.E.C.P.), în anul 2001; susținerea, prin intermediul Președinției românești a O.S.C.E., a consolidării stabilității în Europa de Sud-Est și a reglementării problemelor încă nesoluționate, prin negocieri;
- utilizarea întregului potențial de cooperare cu cei doi membri NATO din Europa de Sud-Est, Turcia și Grecia, în probleme de interes regional și în probleme referitoare la integrarea europeană și euroatlantică;
- coordonarea acțiunilor și promovarea intereselor comune cu statele candidate la integrarea euroatlantică, în primul rând cu Polonia, Republica Cehă, Slovacia, Slovenia, Lituania, Estonia, Letonia;
- relansarea relațiilor cu Federația Rusă, intensificarea dialogului politic și a consultărilor în probleme de interes comun și diversificarea domeniilor de cooperare economică, inclusiv pe terțe piețe;
- intensificarea relațiilor tradiționale cu Republica Populară Chineză, aprofundarea cooperării economice bilaterale, în noile condiții create prin aderarea Republicii Populare Chineze la Organizația Mondială a Comerțului, realizarea unui dialog bilateral pragmatic, intensificat și de substanță;
- consolidarea relațiilor cu statul Israel, pe baza tradițiilor de cooperare, a poziției principiale și consecvente a României de susținere a acestei țări în organismele internaționale, a existenței puternicei comunități românești din Israel și a posibilităților substanțiale de conlucrare în domeniul economic;
- dezvoltarea relațiilor cu statele arabe, reluarea cooperării tradiționale în domeniile: economic, al resurselor energetice și al schimburilor universitare și culturale; imprimarea unei noi dinamici dialogului politic cu statele arabe din Orientul Mijlociu și din zona Golfului;
- dezvoltarea relațiilor și cooperării în domenii de interes comun cu Sfântul Scaun;
- aprofundarea relațiilor cu Georgia, Armenia și Azerbaidjan, din perspectiva intereselor comune pentru asigurarea stabilității în Caucazul de Sud și pentru dezvoltarea economică a zonei la întregul potențial;
- intensificarea relațiilor cu statele din Asia Centrală și susținerea eforturilor acestor state pentru consolidarea stabilității și securității în regiune;
- relansarea raporturilor cu state din America Latină și recâștigarea piețelor tradiționale pentru produsele românești;
- intensificarea relațiilor cu statele din zona Asia-Pacific, relansarea legăturilor economice cu partenerii tradiționali, stimularea cooperării cu India și Pakistan,

revigorarea legăturilor cu Vietnamul, sprijinirea activă a procesului reconcilierii intercoreene și a legăturilor economice cu peninsula coreeană;

- dezvoltarea relațiilor de cooperare economică și politică cu Australia, Indonezia, Malaysia și Noua Zeelandă;
- revigorarea relațiilor cu Africa de Sud, Nigeria și cu alți parteneri importanți ai României în Africa.

## 11.2.5. Promovarea cooperării regionale și subregionale

- Concepută ca o dimensiune complementară demersurilor diplomatice pentru aderarea la NATO și Uniunea Europeană, activitatea de cooperare în plan regional și subregional va fi continuată cu dinamismul pe care îl va imprima prezența României la Președinția în exercițiu a O.S.C.E. O atenție specială se va acorda, în noul context creat în Europa de Sud-Est, prin revenirea R. F. Iugoslavia în organizațiile internaționale și regionale, participării la eforturile regionale de soluționare a diferendelor și situațiilor de criză existente.
- România va acorda o atenție specială folosirii integrale a potențialului oferit de activitățile și proiectele Pactului de stabilitate pentru Europa de Sud-Est. Vom contribui la consolidarea Procesului de cooperare în Europa de Sud-Est (S.E.E.C.P.), la activitatea Procesului Royaumont și a Inițiativei de Cooperare în Europa de Sud-Est (S.E.C.I.), astfel încât toate statele din regiune să valorifice mecanismele și resursele Centrului S.E.C.I. pentru combaterea crimei organizate, în vederea promovării unor politici coerente de combatere a riscurilor neconvenționale la adresa securității în regiune.
- O atenție specială va fi acordată valorificării potențialului de cooperare economică al Organizației de Cooperare Economică la Marea Neagră, prin derularea și aplicarea proiectelor agreeate (energie, sistem financiar-bancar, transporturi, turism), în scopul racordării mai eficiente a activităților acesteia la prioritățile economiei naționale și la interesele cercurilor oamenilor de afaceri români.
- Un rol important va fi acordat dezvoltării dimensiunii central-europene a politicii externe românești, prin stimularea relațiilor de cooperare cu state central-europene din vecinătatea sau proximitatea României, membre sau candidate la aderarea la Uniunea Europeană sau care au aderat recent la Organizația Tratatului Nord Atlantic (NATO), în scopul unei racordări mai fidele a țării noastre la proiectele de cooperare regională (I.C.E., C.E.F.T.A.) și al stimulării proceselor de convergență economică și instituțională cu instituțiile vest-europene.
- În contextul cooperării regionale, vor fi consolidate relațiile de bună vecinătate cu statele vecine (Republica Moldova, Ungaria, Ucraina, Bulgaria, R. F. Iugoslavia), pe baza tratatelor politice existente, a aranjamentelor de cooperare trilaterală și a susținerii inițiativelor locale de cooperare transfrontalieră.

## 11.2.6. Cooperarea în combaterea amenințărilor neconvenționale la adresa securității

- Întărirea capacității României de a face față sfidărilor globale la adresa securității (corupția, crima organizată, traficul de droguri și de ființe umane, criminalitatea economică și electronică) va reprezenta un obiectiv major al politicii externe românești.
- În contextul interdependenței crescânde a economiilor și spațiilor de securitate naționale, politica externă trebuie să sprijine accesul României la beneficiile globalizării și cuplarea sa la eforturile comunității internaționale de combatere a criminalității transfrontaliere. Acțiuni consecvente și de substanță ale României de combatere a corupției, migrației ilegale, traficului de persoane și de droguri, precum și de întărire a securității frontierei devin esențiale în procesul de integrare euroatlantică a României. De asemenea, credibilitatea României pe piețele financiare internaționale și în comerțul mondial nu poate fi păstrată fără un efort susținut de combatere a criminalității financiare și electronice.
- În cadrul demersurilor de politică externă ale României va fi acordată o atenție specială canalizării de resurse și cunoștințe spre întărirea capacităților interne și a cooperării regionale și internaționale de aplicare a legii și combatere a corupției și riscurilor neconvenționale.
- România va fi un promotor activ al luptei împotriva corupției și amenințărilor transfrontaliere atât în plan intern, cât și în cadrul Pactului de Stabilitate și al inițiativelor regionale din care face parte.
- Ca țară gazdă a Centrului Regional S.E.C.I. pentru combaterea criminalității transfrontaliere, România va asigura desfășurarea în bune condiții a activității Centrului, precum și coordonarea eficientă a Grupului de Acțiune ("Task Force") pentru combaterea traficului de ființe umane;
- Eforturile interne și regionale vor fi conjugate cu o participare activă a României la activitățile în acest domeniu ale organizațiilor internaționale, între care Organizația Internațională a Migrației, Interpol, Europol, Consiliul European, O.E.C.D., O.N.U.

## 11.2.7. Colaborarea în cadru multilateral

Participarea României la forme de cooperare multilaterală va continua să fie armonizată cu interesele României privind integrarea în structurile europene și euroatlantice și cu obiectivele programului de guvernare în plan politic și economic.

### Guvernul va acționa pentru:

- obținerea sprijinului statelor membre O.N.U. pentru candidatura României la un post în Consiliul de Securitate, în perioada 2003-2004;

- continuarea participării active a României la formele și structurile regionale de cooperare - Pactul de stabilitate pentru Europa de Sud-Est, Inițiativa Central-Europeană, Organizația Cooperării Economice la Marea Neagră;
- susținerea activității Centrului Regional S.E.C.I. pentru combaterea infraționalității transfrontaliere și examinarea posibilității promovării unor proiecte ale centrului în cadrul Pactului de stabilitate pentru Europa de Sud-Est sau împreună cu Organizația Internațională pentru Migrații;
- implicarea activă în activitățile Consiliului Europei și ale mecanismelor acestuia; intensificarea cooperării cu Curtea Europeană a Drepturilor Omului în toate problemele de interes pentru România;
- aprofundarea cooperării în cadrul Procesului de cooperare în Europa de Sud-Est (S.E.E.C.P.); promovarea, și în acest cadru, a procesului de stabilizare și asociere inițiat de Uniunea Europeană pentru statele din Balcanii Occidentali; stabilirea unei legături structurate între Uniunea Europeană și S.E.E.C.P.; urmărirea aplicării Cartei relațiilor de bună vecinătate, stabilitate, securitate și cooperare în Europa de Sud-Est, primul document politic multilateral semnat între statele din regiune la București, la 2 februarie 2000;
- reluarea rapidă a navigației pe Dunăre și realizarea unor cooperări multilaterale între statele riverane la această mare arteră fluvială europeană;
- continuarea participării la reuniuni și inițiative ale Regimului de Control al Tehnologiilor pentru Rachete (M.T.C.R.), în vederea obținerii calității de membru;
- intensificarea demersurilor pentru asocierea României la grupuri de lucru din cadrul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare în Europa (O.E.C.D.) pentru pregătirea condițiilor de admitere a României în organizație, în paralel cu ameliorarea indicatorilor economici ai țării;
- participarea la proiectele europene TRACECA și INOGATE;
- asocierea României la proiecte promovate în cadrul grupării GUUAM și consolidarea relațiilor cu statele membre ale grupării, în perspectiva examinării oportunității participării României la această structură de cooperare regională;
- Participarea activă la acțiunile desfășurate în cadrul mișcării francofone și stimularea cooperării dintre misiunile statelor francofone și ale țărilor cu origini latine, în terțe state.

### 11.3. Promovarea relațiilor cu comunitățile românești din afara granițelor

Guvernul va sprijini păstrarea identității culturale și lingvistice a comunităților românești din statele vecine, precum și crearea condițiilor pentru manifestarea acestei identități în statul ai cărui cetățeni sunt. În deplină transparență Guvernul va include problemele etnicilor români pe agenda dialogului cu statele vecine și a cooperării cu organizațiile internaționale.

Se va acționa pentru îmbunătățirea tratamentului minorităților românești din alte state, conform normelor internaționale privind drepturile persoanelor aparținând minorităților și tratatelor bilaterale ale României.

- Va continua alocarea de fonduri pentru susținerea școlilor, instituțiilor de cult, instituțiilor culturale și pentru burse de studiu de care pot beneficia îndeosebi membrii comunităților românești din statele vecine.
- Guvernul va stimula activizarea legăturilor economice transfrontaliere și investițiile în comunitățile românești din afara granițelor.
- Guvernul va sprijini strângerea legăturilor cu țara ale comunităților românești din întreaga lume, va acorda asistență pentru păstrarea identității lor etnice și culturale, va încuraja realizarea de investiții în România de către românii din afara hotarelor țării.
- Se va promova un dialog cuprinzător și deschis referitor atât la problemele cu care se confruntă comunitățile românești, cât și la așteptările conaționalilor din afara țării, în vederea identificării în comun a celor mai bune soluții.
- Va fi facilitată intensificarea contactelor comunităților românești cu persoane și organizații din România.
- O atenție specială se va acorda cultivării limbii române vorbite în afara granițelor României prin sprijinirea editării și circulației cărților, ziarelor, revistelor sau producțiilor audiovizuale.
- Va fi încurajată difuzarea în România a presei scrise și audiovizuale din Republica Moldova și din comunitățile românești din afara țării, pentru asigurarea unei bune cunoașteri a preocupărilor conaționalilor noștri.

#### 11.4. Dimensiunea culturală a politicii externe și promovarea imaginii reale a României

Guvernul va stimula continuarea schimburilor culturale și a relațiilor culturale cu statele lumii, pentru promovarea valorilor culturii române, reintegrarea lor în circuitul valorilor universale, asigurarea cunoașterii tezaurilor culturale ale altor națiuni și promovarea unui climat de respect și toleranță, bazat pe dialogul între culturi și între civilizații. Prin alocarea corespunzătoare a resurselor Guvernul va promova realizarea în alte țări ale lumii de evenimente, sărbători și comemorări dedicate culturii și istoriei naționale ale României. Va sprijini ilustrarea corectă și cunoașterea aprofundată a contribuției minorităților naționale din România la cultura și civilizația țării.

În cooperare cu statele membre ale Uniunii Europene Guvernul va acorda prioritate prezentării ample de informații despre Uniunea Europeană în România și despre România în statele membre ale Uniunii Europene, astfel încât în momentul în care România va finaliza negocierile de aderare la Uniunea Europeană, să fie de facto un membru acceptat în familia națiunilor europene.

## 11.5. Finalizarea reformei serviciului diplomatic și a instituțiilor cu responsabilități în domeniul politicii externe

Guvernul va acționa pentru dezvoltarea utilizării tehnologiilor informaționale, ca instrument necesar de sprijin al activității diplomatice și al demersurilor de promovare a intereselor României. În acest scop va fi atrasă și valorificată în mod eficient asistența externă în domeniul tehnologiilor informaționale. Se va asigura suportul tehnic și administrativ pentru transmiterea rapidă a fluxurilor informaționale între instituțiile statului cu responsabilități în domeniul politicii externe.

Va continua reforma administrativă a serviciului diplomatic, armonizând necesitatea atragerii unor tineri de valoare în acest domeniu cu imperativul utilizării judicioase a diplomaților cu experiență și cu cel al respectării specializărilor pe domenii. Criteriul determinant pentru promovarea în serviciul diplomatic va fi profesionalismul. Diplomații de valoare vor fi susținuți în mod activ pentru a ocupa funcții în organismele și organizațiile internaționale.

Guvernul va adopta anual, pe baza propunerilor M.A.E., criteriile de performanță pentru oficiile diplomatice și agențiile economice privind volumul schimburilor comerciale dintre România și țările respective (import-export), volumul investițiilor din/în țara respectivă etc.

## 11.6. Asigurarea cadrului legislativ specific

- Guvernul va coopera cu comisiile parlamentare, în primul rând cu cele de politică externă, pentru asigurarea ratificării operative a convențiilor, acordurilor și tratatelor încheiate de România, cu prioritate a instrumentelor juridice cu impact direct asupra priorităților politicii externe, comerciale și de promovare economică a României.
- Guvernul va intensifica procesul de consultare și cooperare pentru accelerarea substanțială a adoptării cadrului juridic de preluare a acquisului comunitar și a armonizării legislației românești cu cea a Uniunii Europene.
- Guvernul va acorda o atenție prioritară creării mecanismelor care să asigure aplicarea rapidă, corectă și eficientă a legislației necesare în procesul de negociere cu Uniunea Europeană.

# CAPITOLUL XII

## Pregătirea României pentru aderarea la Uniunea Europeană

Guvernul României va acționa, cu determinare maximă, pentru pregătirea aderării la Uniunea Europeană, prioritate de prim rang pentru activitatea tuturor ministerelor și organismelor guvernamentale.

Intensificarea dinamicii procesului de pregătire pentru îndeplinirea criteriilor economice se va realiza în concordanță cu Strategia națională de dezvoltare a României pe termen mediu și cu programele de preaderare prin care se asigură coordonarea de ansamblu și pe sectoare a politicilor, obiectivelor și măsurilor necesare.

Acțiunile ce se vor desfășura în acest domeniu iau în considerare concluziile recentelor dezbateri ale Parlamentului European pe marginea Raportului privind progresele înregistrate de România în anii 1999 și 2000, în care sunt menționate ca principale nerealizări:

- lipsa de progres în ceea ce privește soluționarea problemelor copiilor instituționalizați;
- starea economiei românești și cu deosebire a agriculturii;
- corupția răspândită la toate nivelurile societății românești;
- întâzieri în reforma administrației publice, îndeosebi prin nealocarea de resurse către structurile teritoriale;
- ritm lent în preluarea acquisului comunitar.

**Guvernul va acționa pentru eliminarea acestor deficiențe și pentru accelerarea procesului de negociere în vederea aderării într-un timp rezonabil la Uniunea Europeană. În acest scop, se vor urmări:**

**a)** consolidarea gradului de îndeplinire a criteriilor politice potrivit cerințelor Uniunii Europene, cu deosebire a celor referitoare la standardele de umanitare, în sensul aplicării unor strategii de protejare a copiilor defavorizați; integrarea cetățenilor minoritari, îndeosebi a rromilor, în viața social-economică și culturală a țării, combaterea oricăror forme de extremism, șovinism și xenofobie;

**b)** coordonarea întregii acțiuni de pregătire a aderării la Uniunea Europeană, de implementare a principiilor referitoare la drepturile fundamentale stabilite în cadrul Uniunii Europene prin Ministerul Integrării Europene, ca autoritate guvernamentală care va asigura:

- pregătirea corespunzătoare a negocierilor prin întocmirea riguroasă a dosarelor de fundamentare și a documentelor de poziție; evaluarea temeinică a problemelor proprii fiecărui capitol de negociere; creșterea numărului capitolelor care vor fi deschise pentru negociere în perioada următoare;
- evaluarea și monitorizarea stadiului de pregătire a fiecărui capitol atât din punct de vedere al transpunerii și aplicării acquisului comunitar, cât și din cel al reformelor economice și capacității instituționale, în vederea continuării și accelerării procesului de negociere;

- monitorizarea programelor de dezvoltare în vederea pregătirii pentru aderare, în principal a Programului Național de Aderare a României la Uniunea Europeană;
- asigurarea corelației dintre programele naționale sectoriale de dezvoltare și politicile comunitare în domeniu;
- realizarea priorităților din Parteneriatul pentru Aderare în corelație cu evaluările din rapoartele anuale ale Comisiei Europene;
- asigurarea cadrului legislativ pentru funcționarea mecanismului intern de coordonare a procesului de pregătire a aderării României la Uniunea Europeană;
- urmărirea unei bune pregătiri a integrării României în Uniunea Europeană atât la nivelul administrației publice centrale, cât și prin promovarea unor proiecte în care să fie tot mai mult implicate autoritățile administrației locale;
- îmbunătățirea cadrului juridic și instituțional în vederea implementării și monitorizării Programului PHARE și a instrumentelor financiare prestructurale ISPA (infrastructură și mediu înconjurător) și SAPARD (agricultură și dezvoltare rurală);

**c)** adoptarea cu prioritate de către Parlament a legilor vizând armonizarea cu legislația europeană;

**d)** folosirea transparentă și eficientă a fondurilor nerambursabile provenite de la Uniunea Europeană și Grupul celor 24;

**e)** informarea corectă a opiniei publice, a autorităților administrației publice centrale și locale, a altor instituții, asociații, organizații implicate în procesul de negociere a aderării României la Uniunea Europeană despre stadiul și rezultatele etapelor de negociere desfășurate, despre avantajele și costurile aderării la Uniunea Europeană;

**f)** elaborarea, împreună cu Comisia Europeană, a unei strategii de imagine a României în țările membre ale Uniunii Europene, de natură să accelereze procesul de negociere pentru aderare la Uniune;

**g)** obținerea deciziei Consiliului Ministerial al Uniunii Europene privind eliminarea în anul 2001 a obligativității vizelor pentru cetățenii români care doresc să călătorească în țările membre ale Uniunii Europene;

**h)** elaborarea unui program național de pregătire a tinerilor specialiști în domeniul afacerilor europene.

Guvernul României se va raporta în mod constant la documentele Consiliului European de la Nisa din decembrie 2000, și anume: "Carta Drepturilor Fundamentale", "Agenda



Socială Europeană", "Declarația asupra viitorului Uniunii Europene", pentru a asigura convergența acțiunilor de pregătire pentru aderare cu deciziile forurilor europene.

Dat fiind faptul că o dată cu Tratatul de la Nisa extinderea Uniunii Europene a căpătat o dimensiune temporală prin stabilirea anului 2003 pentru primirea primelor țări candidate, Guvernul își va intensifica eforturile, în prima parte a anului 2001, pentru a răspunde corespunzător evaluărilor ce vor avea loc în luna martie și, respectiv, în luna iunie, la consiliile europene de la Stockholm și Goteborg privind situația politică, economică și socială din țările candidate, în contextul strategiei de extindere a Uniunii Europene.

\*

\*\*

Punerea în aplicare a Programului de guvernare pe perioada 2001-2004 creează condiții pentru îmbunătățirea substanțială a stării economice și sociale din România, prin transformarea societății românești într-un adevărat stat de drept, bazat pe libertate, justiție socială, dreptate și solidaritate, în cadrul unei democrații sociale moderne și al unei economii de piață bine structurate și funcționale.

**ANEXA 1: ENERGIE ELECTRICĂ PRODUSĂ ÎN TERMOCENTRALE**

**ANEXA 2: ENERGIE TERMICĂ PRODUSĂ ÎN TERMOCENTRALE**

**ANEXA 3: ESTIMĂRI TRIMESTRUL I 2001 PRODUCȚIE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI NECESARUL DE COMBUSTIBIL**

**ANEXA 4: CICLURILE DE EXTRACȚIE DIN ÎNMAGAZINARE 1999-2000 ȘI 2000-2001**

**ANEXA 5: BALANȚA "SURSE - CONSUMURI" GAZE NATURALE- ESTIMARE TRIM. I 2001**

**ANEXA 6: BALANȚA "SURSE - CONSUMURI" GAZE NATURALE- ESTIMARE IANUARIE 2001 -**

**ANEXA 7: BALANȚA "SURSE - CONSUMURI" GAZE NATURALE- ESTIMARE FEBRUARIE 2001 -**

**ANEXA 8: BALANȚA "SURSE - CONSUMURI" GAZE NATURALE- ESTIMARE MARTIE 2001 -**

**ANEXA 9:** STRUCTURA CONSUMULUI DE GAZE NATURALE PE PRINCIPALELE CLASE DE CONSUMATORI ÎN PERIOADA 1 OCTOMBRIE 1999 - 31 MARTIE 2001

**ANEXA 10:** INFLUENȚA TEMPERATURILOR MEDII PE ȚARĂ ASUPRA CONSUMULUI DE GAZE NATURALE ÎN SECTORUL REZIDENȚIAL (POPULAȚIE + ASIMILAȚI)\* ÎN INTERVALUL OCTOMBRIE - MARTIE DIN PERIOADA 1996-2001

**ANEXA 11:** EVOLUȚIA PRODUCȚIEI ANUALE DE GAZE NATURALE ȘI A IMPORTULUI ÎN PERIOADA 1982-1999 și estimat pentru anul 2000\*

**ANEXA 12:** STRUCTURA CONSUMULUI DE GAZE NATURALE ÎN TRIMESTRUL I/PERIOADA 1996-2001

